INDEPENDENCE

ပွၵ်ႈ 262 လိူၼ်ၸဵင် ပီတႆး 2104 Vol. 26, No 262, DECEMBER 2009

ၾႅတ်ႇတရႄႇ ၸႄႈ မိူင်းတႆး

| 6 | တၢင်းၵူတ်ႇထတ်း ၵႃႈၵူးမိူင်းၼၼ်ႉ, တႃႇၵၢၼ်သိုၵ်း

| 11 | ပၼ်ႇတႃႇၵၢၼ်မိူင်းလူမ်းၵိူတ်ႇသိုၵ်းၼႄႈယႂ်ႇ

| 13 | သၢမ်ၼၵျႂ်း

| 25 | လက်နက်မအပ်-နယ်မြေမလွှဲ ၀ တပ်ဆုံးဖြတ်ဆဲ

| 33 | နယ်ခြားစောင့်တပ်ဖြစ်စဉ်-အင်တင်တင်

| 35 | အပစ်ရပ်များတရုတ်အားထားမည့်အစား ...

| 38 | နားဂစ်ဖွဲ့စည်းပုံ ပင်လုံ နှင့် ပြောင်းပြန်

7

8

29

37

ပီႈၼွင်ႉတႆးႁူမ်ႈႁၢင်ႈယွၼ်းပွၼ်းယိူင်းလူး ၸဝ်ႈႁေႃၶမ်းထႆး [ဝၼ်းၵိူတ်ႇၸဝ်ႈသိုဝ်ႁူဝ် 5/12/2009]

ၵဵင်းမႂ်ႇ–လိူင်ႈထႆး

Photo : Tiger Design

ဝၢၼ်ႈပဵင်းမႃႉ–လွႆၵေႃႉဝၢၼ်း

Photo : SSA

ႁွင်းမုင်ႈမိူင်း–လွႆတႆးလႅင်း

Photo : SSA

S.H.A.N. P.O.Box 15, Nong Hoi P.O., Chiangmai 50007, Thailand
ตู้ ปณ. 15 ปณฝ. หนองหอย อ. เมือง จ. เชียงใหม่ 50007 e-mail: shan@cm.ksc.co.th
www.shanland.org, www.mongloi.org, www.khonkhurtai.org, www.mongloi.org/burmese

ပွင်ႈၵႂၢမ်းၶေႃႈ 1

ဝေသႃလီ လႄႈ မိူင်းတႆး

မိူဝ်ႈပၢၼ်ပုတ်ႇထလဝ်ႈၼၼ်ႉ မီးဝဵင်းလိူဝ်ႈ ယႂ်ႇလူင်ၼိုင်ႈ ၶွင်ႇဝႃႈ ဝေသႃလီ (ပွင်ႇဝႃႈၵႂၢင်ႈ ယႂ်ႇဝႃးဝိူၼ်း) ယူႇၼႂ်းမိူင်းဢၼ်ၶွင်ႇဝႃႉဝၸ်ႇၸီ (Vajji) ယူႇတၢင်းၶွင်ႇမိူင်း မၵထ (Magadha) ဢၼ်ဝဵင်းလူင်ငဝ်ႈမိူင်းပဵၼ်ရႃႇၸၵြႄႇ (တႆးႁွမ်း ၼမ်ၶူႉလၵ်းၼႂ်းလိူဝ်ႈရႃႇၸၵြူဝ်, ၵွမ်းပီႈၼွင်ႉ မၢၼ်ႈၸဝ်)။ သွင်မိူင်းၼႆႉ ဢဝ်ၼမ်ႉၼူင်းၶႃး (ၵင်း ၵႃႇ) ၶဵင်ႈဝႆႉၵူၺ်း။

❑ ပဵၼ်တီႈသင်ႇသွၼ်ပွၼ်ႈမၢင်ႇ, ဢပရိႁၢၼိ ယထမ်း 7 ၶေႃႈ ဢၼ်ပၢၼ်မိူဝ်ႈလဵဝ် ၵမ်ႈၽွင်ႈ ၶွင်ႇဝႃႈ ထမ်းၽွမ့်ၶူမ်ႈ။

❑ ပဵၼ်တီႈလဝ်ႈသီႁ ၵေႃႉပဵၼ်ၽူႈၵွၼ်းသိုၵ်း သုင်သုတ်းမိူင်းၼၼ်ႉ ႁပ်ႇပဵၼ်လုၵ်ႈၼွင်ႇပွင်ႈပႆၢ ပုတ်ႇထလဝ်ႈလႄႈ လူင်ႇထမ်းၶွတ်ႈထိုင်လၼ်ႉ သူဝ်တႃပၼ်။

မိူင်းဝလ်ႇၸီ,ၼႆႉ ငၢႆးမိူၼ်မိူင်းတႆးၼမ်။ တႆး လတ်ႇ ယၢမ်ႈမီးၸုၼ်ၼမ်သုတ်းၼပ့်ၶူဝ်ပၢၵ်ႇ,ၵူလႄး။ *[ပေႃးၼပ့်သွၼ်,ပႃးတႆး ၼႂ်းမိူင်းၸၶ, ၸလႈ မိူင်း ၶၢင်–တူင်းၸလႈၵီင်,ယၢမ်းလဵဝ်]*။ လွင်ႈၼႆႉၵေႃႈ ၵႆႉၶႆႈၸၼၼမ်ၸႅၼ်ႇ။ ၵူလႄးၵႃႈ မိူင်းဝလ်ႇၸီ,သမ့် မီးပဵၼ် 7,707 ၸုၼ်လူးႁွၼ်ႇ။

မိူင်းတႆးမီးၸိူဝ်းၵူၼ်းယႂ်ႇ,ယၢမ်းလဵဝ် 4 ၸိူဝ်း တႆး၊ ပဢူဝ်း၊ ပလွင်ႈ၊ ဝႃႉ လိူဝ်းၼႆႉ။ ၵူလႄးၵႃႈၶွင်ႇ

ဝႆႉလင် 1605 မႃး မိူင်းတႆးဢမ်ႇမီးၸုၼ်လိၵ်းလွမ်ႁင်းၶေႃ ဢဝ်ၸုၼ်ပိူၼ်ႈမႃးႁဵတ်းလဝ်ႈႁဵတ်းလွမ်ႁဝ်း ဢဝ်ႁဝ်းၼင်ႇၵၼ်ၸိူၼ်ႈပဵၼ်လဝ်ႈပဵၼ်လွမ်ၼၼ်ႉၸတ ယၢမ်ႈမီးဝႆႉသိုၵ်းလုမ်ႈၽႄႉၵမ်းသွင် 1946-1962 ၶိုင် 16 ပီ တင်းၸတ,ပီၼၼ်ႉမႃး ၵူၼ်းတၢင်,ၸိူဝ်းတၢင်,လၢတ်ႈၶဝ်းမႃးႁဵတ်းၸုၼ် တေႃႇ,ယၢမ်းလဵဝ် 47 ပီပႆၢ ယၢင်ႈၶဝ်ႈ 48 ပီ

ၽႆႇ,ၶွင်ႇ,ဝဵင်း မီးပႃ,ထိူၼ်ႇ,လူင် ၶွင်ႇဝႃႈ မႁႃဝၼ လိူၵ်ႉၵႂၢင်ႈတေႃ,ထိုင် လွႆႁိမလယ (Himalaya) ဢၼ်တႆးၶွင်ႇလွမ်းပီႈၼွင်ႇမၢၼ်ႈဝႃႈ လွႆႁိမဝၼ်ႇ,တႃ,။

ၼႂ်းပိူၼ်းပုတ်ႇထလဝ်ႈ ၶႆႈၸၼလွင်ႈမိူင်း ဝလ်ႇၸီ, ဝဵင်း ဝေသႃလီ ၶဝ်လႆႁွၵ်ႈလႆၵမ်း။

❑ မိူဝ်ႈဢႃယုလဝ်ႈလႆႈ **41** တၢင်းမိူင်းဝလ်ႇၸီ, မွၵ်ႇ,ၶွတ်ႈ ၶိုၼ်ႈၵူ,လွႆႈထၢမ် ႁွပ်ႈတၢင်းပဵၼ်လိူင်,။ မၼ်းလဝ်ႈဢဝ်ၵႂၢမ်းသတ်ႈလ, (လိူဝ်ႈလွႆႈ/ဢမ်, ပၸ်ႇလိၼ်) ဢၼ်ၶွင်ႇဝႃႈ ရတၼသုတ်ႈ တွင်ႈ ဢၢၼ်,ၵၼ် 7 ဝၼ်း 7 ၶိုၼ်းသေ တၢင်းပဵၼ် ၵူႈပိူင်ႁၢႆလႆၵူ,ၸလႈ ပဵၼ်တီႈၼပ့်ထိူဝ်ၼထ ပိုင်ႈဢိင်မႃး လီမ်ယၢမ်းၼၼ်ႉ။

❑ ပဵၼ်တီႈ ရႁၢၼ်းၼၢင်းယိင်း ဢၼ်ၶွင်ႇဝႃႈ ၽိၵ်ၶုၼီ ၸတ,တင်ႈမီးမႃး။

❑ ပဵၼ်တီႈပိူၼ်ၽေဝ်,ဝႃႈ ယူႇ,ထိင်ႈ 3 လိူၼ် တေဢဝ်ၼိပ်ႇပၢၼ်,။

❑ ပဵၼ်တီႈလတ်းႁႅၼ်းသင်ၶယၼၵမ်းသွင်။

ၼႂ်းပိူၼ်းလုမ်ႈၽႄႉၸတ ႁွၼ်ၵၼ်ဝႃႈမိူင်း ဝတ်ႇလီ, ပဵၼ်မိူင်း သမတ (Republic) ပွင်,ဝႃႈ ဢမ်,လွႆႈမိူင်းႁေႃၶမ်းႁေႃသိင် ဢမ်,လွႆႈမိူင်းလဝ်ႈ ၽႄႉၽွင်းငမ်း။ ပဵၼ်ၶႃႈဝၢၼ်ႈၵူၼ်းမိူင်း မိူၼ်ပိူၼ်ႈ မိူၼ်ႁဝ်းၼင်,ၵၼ် ၽွင်းငမ်းၵၼ်ၵူလႄး။ ၼွၵ်ႈ ၼၼ်ႉ ယင်းၶွင်ႇဝႃႈ ပဵၼ်လိူင်ႈမိူင်းၶူမ်ႈတုမ် (Federation) ၶူဝ်ႁဵၵ်းႁွၼ်တၢင်းသုတ်းလူးႁွၼ်,။

မိူင်းတႆးၶူမ်ႈၵၼ်။ မိူင်းဝလ်ႇၸီ,သမ့်မီးၸိူဝ်းလူင် 4 ၸိူဝ်း လိလ်ႇလၸီ (Licchavi) ၶတ်ႇတိယ (Khattiya) ဝိတေႁ (Videha) ၸလႈ ဝတ်ႇလီ, (Vajji) ပႃးတင်းၵူၼ်းၸိူဝ်းႁွၼ်, 4 ၸိူဝ်း။ ၵူလႄးၵႃႈၶွင်ႇ မိူင်းဝလ်ႇၸီ, ၶူမ်ႈၵၼ်။

မိူင်းတႆး တင်း မိူင်းဝလ်ႇၸီ, ပဵၼ်မိူင်းႁၢင်ႈ လီၼင်,ၵၼ်၊ ၽႂ်ဢမ်,ၽႂ်ၵေႃႈ ၶိုဝ်ႈဢဝ်ၵူ,ပဵၼ် မိူင်းတူဝ်ၵဝ်,။ မိူင်းဢၼ်ၶိုဝ်ႈလႆႈမိူင်းဝလ်ႇၸီ,လိူဝ် ပိူၼ်ႈသုတ်း ပဵၼ်မိူင်း မၵထ ။

ဢၼ်ဢမ်,မိူၼ်ၵၼ်ၼၼ်ႉၸတႉ ဝႆႉလင် **1605** မႃးၵေႃႈ မိူင်းတႆးဢမ်,မီးၸုၼ်လိၵ်းလွမ် ႁင်းၶေႃ။ ဢဝ်ၸုၼ်ပိူၼ်ႈမႃးႁဵတ်းလဝ်ႈႁဵတ်းလွမ် ႁဝ်း။ ဢဝ်ႁဝ်းၼင်,ၵၼ်ၸိူၼ်ႈပဵၼ်လဝ်ႈပဵၼ်လွမ် ၼၼ်ႉၸတ ယၢမ်ႈမီးဝႆႉသိုၵ်းလုမ်ႈၽႄႉၵမ်းသွင်

1946 တေႃႇထိုင် **1962** ႁိူင် **16** ပီ။ ၵူလ်းၵျႃႉ တင်ႈၸတႃႇပီၼၼ်ႉမႃး ၵူၼ်းတၢင်ႇၼိူဝ်းတၢင်ႇ လႅတ်ႈ ၶဝ်ႈမႃးႁွတ်းၶုၼ် တေႃႇယၢမ်းလဵဝ် **47** ပီပႅၢ ယၢင်ႈၶဝ်ႈ **48** ပီ။

မိူင်းဝၸ်ႉၸီ ၽွင်းၼၼ်ႉၵေႃႈ မီးပၼ်ၵျႃ မိူၼ်မိူင်းတႆး။ ၵူလ်းၵျႃႉ ဝႆႉသေပုတ်ႉထလဝ်ႈသွၼ် ပွၼ်ႈ ႁႂ်ႈတိုဝ်းၵမ်၊ သမ်ႉသိုပ်ႇသင်ႇသွၼ်ပွၼ်ႈပၼ် ၵၼ် ဢပရိႁႃၼိယထမ်မ 7 ၶေႃႈယဝ်ႉၵေႃႈ လႆႈ တင်ႈသၽေႃးႁူမ်ႈၵၼ်သေ **ႁူမ်ႈၵၼ်ၵုမ် ႁူမ်ႈၵၼ် တႅပ်းတတ်း ႁူမ်ႈၵၼ်ၶပ်ႉသၢင်ႈႁၢင်ႈပွင်** မႃးၶလႈ ဝၢၼ်ႈမိူင်းၵေႃႈၼိုၼ်ႈယႂ်ႇမႂ်ႇသုင်ၵတ်းယဵၼ်သိူဝ်း သႃႇ ယူႇလွတ်ႈလႅဝ်း– ထိုင်တီႈမိူင်းမၵထမႃး တိုၵ်းလႅၢပွၵ်ႈၵေႃႈ ဢမ်ႇပေႃႉလႆႈသေပွၵ်ႈ–ၵၢၼ်ႉ မိူဝ်းၼိုၼ်းၵူႈၵမ်း။

ယွၼ်ႉၼၼ်သေ လဝ်ႈၶႄၢၶမ်း မၵထ ဢလႃတသတ် (Ajatasattu) လင်ႇလႆႈသူင်ႇ ၽွင်းမိူင်းလူင် ဝတ်သၵႃရ (Vassakara) ၵႂႃႇ တွင်ႈထၢမ် ပုတ်ႉထလဝ်ႈဝႃႈ တေလႆႈႁွတ်းႁိုဝ်။

ပုတ်ထလဝ်ႈလႆႈငိၼ်းၵၢမ်း ဝတ်သၵႃရ ယဝ်ႉၵေႃႈ ဢမ်ႇတွပ်ႇသိုဝ်ႈသိုဝ်ႈ၊ ယွၼ်ႉဝႃႈၵၢၼ် ဝၢၼ်ႈမိူင်းၼႆႉ သင်ၶလဝ်ႈၶဝ် ဢမ်ႇလၢင်ႈၶဝ်ႈ ၵီဝ်ႇၶွင်ႈလွမ်းၵမ်းသိုဝ်ႈ။ ၵူလ်းၼိုၼ်းဝိၼ်ႇဝႆႇထၢမ် လဝ်ႈဢႃၼၼ်တႃဝႃႈ မိူင်းဝၸ်ႉၸီၼႆႉ လွင်ႇယင်း တိုၵ်ႉတိုဝ်းၵမ်လွမ်း ဢပရိႁႃၼိယထမ်း 7 ၶေႃႈ ယူႇႁိုဝ်– ပေႃးလဝ်ႈဢႃၼၼ်တႃ တွပ်ႇဝႃႈ တိုၵ်ႉ တိုဝ်းၵမ်လွမ်းယူႇၼႆၵေႃႈ လင်ႇမႃးဝႃႇလႅတ်ႈၶၼ ဝတ်သၵႃရဝႃႈ *"ၵႃႈဢၼ်ၵူၼ်းမိူင်းဝၸ်ႉၸီၶဝ် ယင်းတိုၵ်ႉတိုဝ်းၵမ်ၶလႈ ယင်းသင်ႇသွၼ်ပွၼ်ႈ*

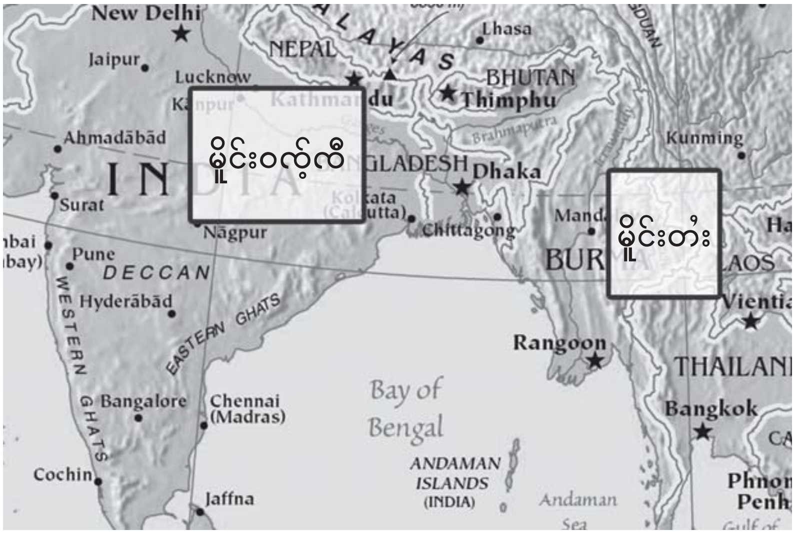

Photo : website

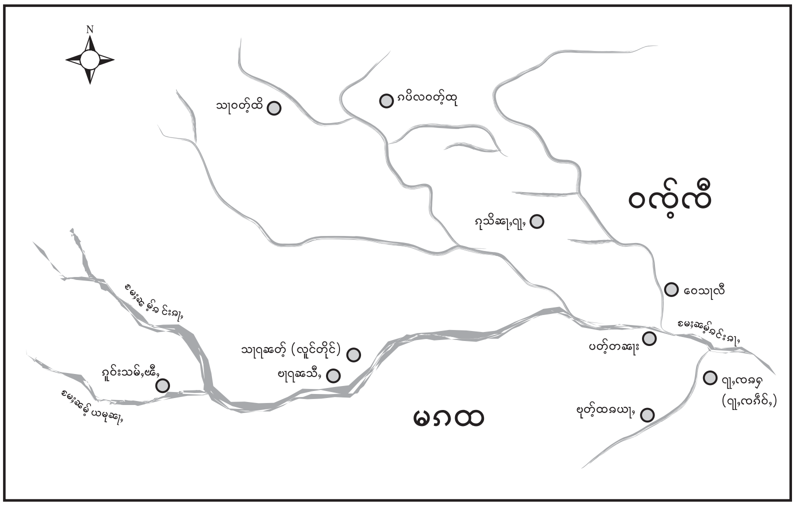

Illustration by : Ham (SHAN)

20 ပီပႅၢမႃးၼႆႉ လုမ်းလႅၢးလုၵ်ႈၽိုၼ်ႉမိူင်းတႆးႁဝ်းတင်းၼမ်ၵေႃႈ လႆႈၵိုတ်းသိုၵ်းတင်းလုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈသေ လုၵ်ႈတီႈၼွၼ်းၼိူဝ်ႁွပ်းၽိူင်း မႃးပဵၼ် ႁွပ်းၼုၼ်ႈၶူၼ်ၶူၵ်ႈႁွပ်းမၢၵ်ႈ တင်းၼမ်။ ငဝ်းလႅၢးလိူင်ႈၼၼ်ႉ ပေႃးဢဝ်ပုတ်ႉထလဝ်ႈဝႃႈ ပဵၼ်ဢၼ်လီမီးႁႂ်ႈ။ သင်ဝႃႈၵုမ်ႇမိူင်ႈသေးလႅၢလႅတ်ႈပၢၼ် ႁွပ်းၶူၼ်ၶူၵ်ႈ ယူႇလိူင် သႅၢငႅၢလွၵ်းလႅၢးတႃႇမိူင်းတႆးတေလုၵ်ႉသုတ်းဝႆႉၼၼ်ႉ တိုၼ်းၶဝ်ႈဢမ်ႇလႆႈ

ႁွႆးသၢၵ်ႈၸေႊတီႈၵပ်ႉ ဝဵင်းဝေသလီ ၸိုင်ႈမိူင်းၵလႃးယႃမ်းလိၵ်ႈ

Photo : website

မၼ်ႈလီလီၵၼ်ၸိုင်ႈ ဢပရိႁႃးၼိယထမ်မၼၼ်ႉ တိုၼ်း ဢမ်ႇမီးလႆႈတၢင်း တူဝ်ၸဝ်ႈတေတူၵ်းတႅမ်ႇၵႂႃႇ၊ မီးတၢင်းတူဝ်တေသိုပ်ႇၶိုၼ်ႈယႂ်ႇ ၵႂႃႇတိူဝ်းတိူဝ်း ၵူၺ်း" ဝႃႈၼင်ႇၼၼ်ႉ။ ဝတ်ႉသၵႃႇရ ၵေႃႈလႅင်ႇတူင်ႇ တၵ်ႉသေ ၽၢတ်ႇမိူဝ်ႈၵႂႃႇတၢင်ႇလဝ်ႈၸၼ လဝ်ႈ ဢၸႃတသတ်ႈ။

ဢပရိႁႃးၼိယထမ်မ 7 ၶေႃႈၼႆႉ ပဵၼ်သင် လႆၢလႆၢ ႁဵၼ်းၶေႃယၢမ်ႈတိမ်ႈမႃးလႆၢပွၵ်ႈလႆၢၵမ်း ယူႇ။ ၵမ်းၼႆႉၵေႃႈ တေတိမ်ႈၶၼ်ထိုင်ႈပွၵ်ႈၼိုင်ႈ၊ ယွၼ်ႉၵမ်းၽွင်းၵေႃႈ ယၢင်းတေပႆႇႁူႉ။ မိူဝ်ႈလဝ်ႈ တူၼ်းၸူးယုမ်းပွင်ႇ (လဝ်ႈပလၢၸဝ်ႈၵ) မီးယူႇ ၸိုင်ႈမိူင်းၵူၼ်းၵေႃႈ သိုဝ်ႇပႃးၸိုင်ႈပပ်ႉမၼ်းလဝ်ႈ **ၵမ်ပေႃးလၵီတရၸ်ႉသီ** (ၽွၼ်းလီမိူင်းတႆး) ၼၼ်ႉယူႇ။

1. ၽွမ်ႉၵၼ်ၵုမ်ၵၼ်။
2. ၽွမ်ႉၵၼ်တိူပ်းတတ်း။
3. ၽွမ်ႉၵၼ်ၶပ်းသၢင်ႈႁၢင်ႈပွင် (ၸီႉတ်းလွမ်းၶေႃႈတိူပ်းတတ်း)
4. ၵမ်ႉလွႆႈၼပ်ႉထိုဝ် ၵူၼ်းထဝ်ႈၵူၼ်းၶၵ,ၶလႈ ႁပ်ႉၸွင်းတုင်းဢၼ်ၵႃမ်းသင်,သွၼ်ၶဝ်လဝ်ႈ။
5. ဢမ်ႇတိၵ်းၶိၼ်းပေႃႇၵိၼ်လူလႆၢၼၢင်းယိင်း။
6. ၵမ်ႉလွႆႈၼပ်ႉထိုဝ်လုမ်းလၢႈၶူဝ်းၵဝ်ႇ,ၶူဝ်းမွၼ်။
7. ၵိတ်ႇ,ၶၶၵမ်ႉလွႆႈၽူႈလိူဝ်းမီးသီၼ်မီးထမ်း။

လဝ်ႈဢႃလႃတသတ်ၵေႃႈ ဝူၼ်ႉဝႃႈ ၵႃႈ ဢၼ်ၽူႈၵွၼ်ႁူပ်မိူင်းဝတ်ႉလီ,ၶဝ် **ၽွမ်ႉၵၼ်ၵုမ်ၵၼ်** ယူႇၼၼ်ႉ မၼ်းလဝ်ႈဢမ်ႇလၢင်ႈၸီႉတ်းသင်။ လင်,ႁွႆႈပွႆ,သႆၢလပ်ႉႁူ,ယူႇ,လွမ်းၶုၼ်ဝလ်ႉလီ,ၶဝ်

သဝ်ၶိၼ် ဢၼ်သူဝ်းၵ ဢၼ်ၶုၼ်ႁေၢၶမ်းဢၼ်သူဝ်းၵ ၸီႉတ်းတၢၼ်းပၼ်ၿႄးပိၼ်လဝ်ႈ ၵူဝ်းတမ ၶလႈ ၽႃင်ႁၢင်ႈဝဵင်းၵဝ်,ဝေသလီ ယၢမ်းလိၵ်ႈ

Photo : website

သေ ၶသ,ယူင်းပူင်းလၢႉၸိုင်းဝူင်ႈၵၢင်ႈၶဝ် ႁွႆႈပေး ႁၼ်ၽိတ်းၵၼ် ထိုင်တီႈပေးဢမ်,တူလိုဝ်းၼေႈ ၵၼ်လႆႈ။ ပေးပိၼ်ၼၼ်မႃး **ၽွမ်ႉၵၼ်ၵုမ်ၵၼ်** ၼၼ်ႉၵေႃႈ ဢမ်,မီးယဝ်ႈ။ ပေးဢမ်,ၽွမ်ႉၵၼ် ၵုမ်ၵၼ်ၵေႃႈ **ၽွမ်ႉၵၼ်တိူပ်းတတ်း ၽွမ်ႉၵၼ် ၸီႉတ်းသၢင်ႈ** ၵေႃႈ ဢမ်,ပိၼ်မႃးလႆႈ။ မိူဝ်ႈၼၼ်ႉ လင်,လဝ်ႈဢႃလႃတသတ်ၶဝ်ႈတိုၵ်းပေႃႇလႆႈ။ ပိၼ် မႃးဝႆၢးလင်ပုတ်ႉထလဝ်ႈဢၼ်ၼိပ်ႉပၢၼ်,ႁူ, 3 ပီ။

ယွၼ်ႉပိူဝ်ႈၼၼ် ၵူၼ်းမိူင်းတႆးႁဝ်း မီးလႆၢ ၶုၼ်လႆၢလဝ်ႈၼၼ်ႉ ဢမ်,လွႆႈပၼ်ႁၢ။ ပၼ်ႁၢၼႆႉ လွင်,ၽွမ်ႉၵၼ်ၵုမ်ၵၼ်/ဢမ်,ၽွမ်ႉၵၼ်ၵုမ်ၵၼ် ၼၼ်ႉၵူလိုဝ်း။ ပေးၶၵႈလႆႈပၼ်ႁၢဢၼ်ၼႆႉ ပၼ်ႁၢ တၢင်,ပိူင်ၵေႃႈ တၵ်းၶၵႈလႆႈ။

ၼွၵ်ႈသေ ဢပရိႁႃးၼိယထမ်မၼၼ်ႉ ႁၢမ်း ဢၼ်ပုတ်ႉထလဝ်ႈ တၵ်ႉၼႆၢဝႆႉတီႈ ၵူၼ်းမိူင်း ဝလ်ႉလီ,ၶဝ်ၼၼ်ႉၵေႃႈ လီမႆၢလီတွင်းလီဝူၼ်ႉလွမ်း။

"မိူဝ်ႈလိဝ်ၵူၼ်းလိၵ်ႉလဝ်ၶဝ် ယင်းတိုၵ်ႉၼွၼ်း ၼိူဝ်ႁွပ်းၽိူင်း၊ ယင်းတိုၵ်ႉႁိူင်း၊ တိုၵ်ႉၵႆႉယူ,ၶလႈ လဝ်ႈဢႃလႃတသတ်ႈ ဢမ်,လၢင်ႈ လႆႈတိုဝ်ႉတၢင်း သင် (တူဝ်,ပေႃႇၶဝ်)။ ၵူလိုဝ်းၵႈ ၶၢဝ်းၼေႈမႃး မိူဝ်ႈလိုၶလႈ ၵူၼ်းလိၵ်ႉလဝ်ၶဝ် တိၼ်မိူဝ်းၵူၼ်ႈ ဢွၼ်,မႃး၊ ၶဝ်တေၼွၼ်းၼိူဝ်ႁွပ်းၼူၼ်ႈၶူၼ်ၼူၵ်ႉ တေႃႇ,တူဝၼ်းပေးဢွၵ်,။ မိူဝ်ႈၼၼ်ႉ လဝ်ႈဢႃလႃတသတ် တၵ်းလႆႈတိုဝ်ႉတၢင်းတူဝ်,ပေႃႇၶဝ် ဢမ်, ႁၢင်ႉ။"

ၸိုင်ႈ 20 ပီပၢၼ်မႃးၼႆႉ လုမ်းလႆၢးလုၵ်ႉၽိုၼ်ႉ မိူင်းတႆးႁဝ်းတင်းၼမ်ၵေႃႈ လႆႈၵိုတ်းသိုၵ်းတင်း လုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈသေ လုၵ်ႉတီႈၼွၼ်းၼိူဝ် **ႁွပ်း ၽိူင်း** မႃးပိၼ် **ႁွပ်းၼူၼ်ႈၶူၼ်ၼူၵ်ႉ,ႁွပ်းမၢၵ်,** တင်း ၼမ်။ ငဝ်းလႆၢးလိူင်ႉၼၼ်ႉ ပေးဢၵ်ပုတ်ႉထလဝ်ႈ ဝူႈ ပိၼ်ဢၼ်လီမႆႈလွႆ။ သင်ဝူႈၵုမ်,မိူင်ႉသေးလႆၢ လၢတ်ႈပၢၼ် **ႁွပ်းၶူၼ်ၼူၵ်ႉ** ယူ,လိုင် သႆၢငၢလွၵ်း လႆၢးတူ,မိူင်းတႆးတေလုႁွသုတ်းဝႆၢး မိူၼ်မိူင်းဝလ်ႉ လီ,ႁွပိတ်ႈၸိုင်ႈမိုဝ်းမိူင်းမၵထ ၼၼ်ႉတိုၼ်းဢမ်, ၶဝ်ႈလိုဝ်း။

ၵူလိုဝ်းၵႈ သင်လိူဝ်ႉဝူႈပေႃႇတူဝ်ပေႃႇလိုဝ်သေ– ၵူၼ်းမိူင်းတင်းလႆၢတုၵ်ႉၶယူ,ၼႆႉ ၵဝ်ၵေႃႈ ႁွပ်ႈ သင်ဢမ်,ပိၼ်လႆႈလွမ်း –ပေးၽႃင်လိုၵၼ်ႈၵိၼ်, ၼင်,ၼႆၶတႇ ငဝ်းလႆၢးဢၼ် ႁဝ်းၶိုၼ်းႁူ,လူး **ၼွၼ်းၼိူဝ်ႁွပ်းၽိူင်း**ၼၼ်ႉ တေဢမ်,ယူ,ႁိုင် တၵ်း တေပိၼ်,ပႆ,ဝႆ,ပိၼ်ၶိုၼ်း **ၼွၼ်းၼိူဝ်ႁွပ်းၶူၼ်ၼူၵ်ႉ** လႆႈဝႆးဝႆးဢမ်,ႁၢင်ႉ။

လိူင်းၶဝ်,သိူင် (29.11.2009)

ၵၢၼ်မိူင်း / ၵၢၼ်သိုၵ်း

မၢၼ်ႈႁဵတ်းတၢင်းလူတ်ႉၾႆးလူးမိူင်းၶႄႇ, ပိူဝ်ႈတႃႇၵၢၼ်သိုၵ်းလိူဝ်သေၵၢၼ်ၵႃႉ

Photo : Meckleychina

လုၵ်ႉမေႃႇမိတ်ႉ (ပၢင်ႇၵူ) ႁႃႇသီႇပေႃ လူတ်ႉၾႆးလိၼ်ႈ 10 ၸူဝ်ႈမူင်း

မိူဝ်ႈလဵဝ် လုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈ ၸတ်ႉၵေႃႇ သၢင်ႈတၢင်းလူတ်ႉၾႆး လႃႈသဵဝ်ႈ–ၸႄႈၵွၵ်ႉ (တေႃႇၸၢႆးမူႇၸေႈ) တၢင်းမိူင်းၶႄႇၵေႃႈ တိုၵ်ႉၵေႃႇသၢင်ႈလူင်းမႃး၊ တၢင်းလႃႈသဵဝ်ႈၵေႃႈ ၸတ်ႉၵေႃႇသၢင်ႈၽိုၼ်ႈၵႂႃႇ။ တီႈဝၢၼ်ႈၶူင်ႈ ႁိမ်းမိူင်းယူ **105** လၵ်းၼၼ်ႉ မၢၼ်ႈတိုၵ်ႉၸၼ်းၸုတ်း/ထႅ တီႈလိၼ် ပိူဝ်ႈတႃႇႁဵတ်း တႃႇလူတ်ႉၾႆး/တၢင်း ဝၢၼ်ႈၶူင်ႈၶိူဝ်ၼၼ်ၼၼ်ႉ ယင်းပႆႇတီႉပ်းတတ်း။

ပေႃးႁႃႇတၢင်းမိူင်းယေႃ ၽွမ်းၵွႆးၵဝ်ႇသမ်ႉ လွႆယွႆႇသူင်ၼမ် ဝႃႈၼႆႉ။ ပူၼ်ႉမႃးမိူဝ်ႈႁၢင်လိူၼ် ၼူဝ်ႉၼဵမ်ႉမိူဝ်ႉ ႁွင်ႈၵၢၼ်ၾႆႈ,တၵ်ႈၼႄႈလိၼ် လုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈ (ၼေႃႇပျီႇတေႃႇၸလႆႈ လႃႈသဵဝ်ႈ) ၵူၼ်း **20** ပၢႆ ၵဝ်ႇသိုၵ်းႁူမ်ႇလူမ်ႈ **2** တပ်ႉႁွင် ႁႃႇလိပ်ႈႁွၼ်းမႃး။

Photo : Meckleychina

တႃႇလူတ်ႉၾႆး မေႃႇမိတ်ႉ (ပၢင်ႇၵူ)

လူတ်ႉၾႆးသၢၼ်ႈၼႆႉ တေႁဵတ်းၸိုၼ်းၽွမ်းၵွႆးၵဝ်ႇ, ၵၢၼ်ၵိုင်းၵလီတ်ႈႁဵတ်းဝႆႉ ပၢၼ်သိုၵ်းလုမ်ႈၾႂ ပွၵ်ႈ **2** မၢင်ပွတ်းမၢင်တွၼ်ႈ။ ၵၢၼ်လုၵ်ႉၵဝ် လႃႈသဵဝ်ႈၸိုၼ်ႈႁႃႇ, လတ်းၽၢၼ်,တၢင်းၼႃးႁဵဝ်း၊ မိူင်းတီႉ၊ ဝၢၼ်ႈမၢၵ်,ၶီႈၼူ၊ ႁၢၼ်ႉတွၼ်ႈ၊ ၵုင်းသႃ၊ ဝဵင်းသီၼ်ဝီ၊ ၵုတ်ႉၶၢ ၸင်,ၸိုၼ်ႈႁႃႇ,လူးမူ,ၸလႆႈ ၸလႆႈၵဝ်,ၶိုဝ်– တေႁႃႇ,မိူင်းပႃး (သီၼ်ဝီ) လတ်း ၾႆႇ,တူၵ်းၵုတ်ႉၶၢ–ပွင်,ၼမ်ႉၽၵ်းၵ–ၸူဝ်မုင်း– ၼမ့်ၵုမ်–ၾႆႇ,ၵွၵ်,တႃႇလူင်၊ မေႃးတွင်း ႁႃႇပွင်, ၵွၼ်တၢင်းၼႆႉ ၽိုၼ်ၶၢဝ်,ၸၼ်, ၶျႃးၼေး တေးလီ (China Daily) ႁၢႆးငၢၼ်းဝႃႈ– ၸၼ်, တင်းမၢၼ်ႈတူၵ်းလူင်းၵၼ် တေၵေႃႇသၢင်ႈတၢင်း လူတ်ႉၾႆးလီၼ်လိၼ် **2** မိူင်း ပိူဝ်ႈၸွႆႈတႃႇၵၢၼ် ၵႃႉ။ ၸၼ်,တေသၢင်ႈလုၵ်ႉၵဝ် ဝဵင်းၶုၼ်းမိင် လူင်း ႁႃႇ,လူးဝဵင်းၸလႆႈၵဝ်, ၸလႆႈတေသၢင်ႈတႃႇလူတ်ႉ ၾႆး တီႈမိူင်းမၢဝ်း (သူလၢႆ,လီ,)။ ၾႆႇ,လုမ်းသိုၵ်း မၢၼ်ႈသမ်ႉ တေသၢင်ႈတင်ႈၸတ,လႃႈသဵဝ်ႈၸိုၼ်ႈ ထိုင်မူ,ၸလႆႈ (ၸၼ်,လွႆႈငိုၼ်း)။ မိူဝ်ႈလဵဝ်ၸၼ်, ၸတ်ႉသၢင်ႈမႃးထိုင် ဝဵင်းတႃႇလီ ႁၢင်,ၵႂႃဝဵင်း ၸလႆႈၵဝ်,မွၵ်ႈ **125** လၵ်း၊ လၢမ်းၶၢတ်ႈဝႃႈ– ပီၼႄႈၼႆႉ တေသၢင်ႈထိုင် ဝဵင်းၸလႆႈၵဝ်,–ၼႆ ယဝ်ႉ။

ၸဝ်ႈၼႄႈတီႈၾႆႇ,ၵၢၼ်ၵႃႉၸၼ်, ၵေႃႉၽိုင်ႈ လၢတ်ႈဝႃႈ– ပေႃးဝႃႈသၢၼ်ႈတၢင်းလူတ်ႉၾႆးသၢၼ်ႉ ၵေႃႇသၢင်ႈယဝ်ႉတူဝ်ႈ တေႁဵတ်းႁႂ်ႈၵၢၼ်ၵႃႉ သွင်မိူင်းငၢႆႈလူမ်လိူဝ်ၵဝ်,–ဝႃႈၼႆႉ။

ၵူးၵွင်,ၵျေႃ,ၸေႃး ၽူႈပၵ်းတႃႇၵၢၼ်မိူင်း လီၼ်လိၼ်ၸၼ်,လၢတ်ႈၸၼ် VOA ဝႃႈ– ပေႃး သၢၼ်ႈတၢင်းလူတ်ႉၾႆးၵေႃႇသၢင်ႈယဝ်ႉတူဝ်ႈ ၸၼ်, တေလႆႈၼမ်ႉတွၼ်းလိူဝ်မၢၼ်ႈ၊ ႁွပ်ႈဝႃႈၸၼ်,မီး ၶူဝ်းၵုၼ်,သိၼ်ၵႃႉသူင်,ၵွၵ်,ၼမ် မၢၼ်ႈၸတႉ မီးၵုၼ်,သိၼ်ၵႃႉၽၵ်,သွမ်ႈၵူၺ်း–ၼႆယဝ်ႉ။

ၽူႈလိပ်ႈႁွၼ်းၶဝ်ထတ်းသၢင်ဝႃႈ– ၵၢၼ် သၢင်ႈတၢင်းလူတ်ႉၾႆးၼႆႉ မၢၼ်ႈမီးယိုင်းၵၢၼ်း ပိူဝ်ႈတႃႇ,လွင်ႉၾႆႇ,ၵၢၼ်သိုၵ်း ၼမ်လိူဝ်ၵၢၼ်ၵႃႉ၊ ၼွႆးလိုင်ႈတၢႆးမိူဝ်ႈလဵဝ် ၵမ်ႈၼမ်လွင်ႉၵၢၼ်သိုၵ်း ၼမ်လိူဝ်ႁပ်ႉတေႃႉတၢင်,ၵုၼ်းမိူင်းၸလႆႈ တၢင်, ၵုၼ်,သိၼ်ၵႃႉ–ဝႃႈၼႆႉ။ ❑

မၢၼ်ႈတေၵႅတ်ႈတၢင်းလူတ်ႉၾႆးလၢႆသၢႆ ယၢဝ်းလမ်ၶႅင်လၵ်း ၸႂ်းလိုင်ႈတႆး

တၢင်းလူတ်ႉၾႆးသၢႆမႂ်ႇ ၶၼ်ၸုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈ တိုၵ်ႉၶတ်ႈၵေႃႇသၢင်ႈ ပိၼ်ႇသၢႆလႅင်းသိမ်ႈ–မူႇၸေႊ–ၸေႊၵဝ်ႇ တၢင်းယၢဝ်း **106** လၵ်း။ ပီၼႆႉ **2010** ၼႆႉ ၶိုၼ်ႈမူင်းၵၢၼ် သၢင်ႈတၢင်းလူတ်ႉၾႆး သၢႆမႂ်ႇလၢႆ – ၵဵင်းတုင်ထိုင်ႈ တၢင်းယၢဝ်း **206** လၵ်း။ ၽွၵ်ႈသေၼၼ်ႉ တေသၢင်ႈထိုင်ႈ မိူင်းၸႅင်ႇသၢႆ မႂ်ႇလၢႆ – သီႇပေႃႉ တၢင်းယၢဝ်း **156** လၵ်း။ႁူမ်ႈတၢင်းယၢဝ်း **468** လၵ်း။

ပူၼ်ႉမႃးၶမ်ႇၸိုင် သၢႆၶၢဝ်ႇထႂ်းၶလႄႈ ၵူၼ်းမိူင်းၽိုင်းပိုၼ်ႉတီႈၵေႈလၢတ်ႈဝႃႈ– သိုၵ်းမၢၼ်ႈ တေၵႅတ်ႈမူင်းၵၢၼ်တၢင်းလူတ်ႉၾႆးထိုင်ႈ မိူင်းၼၢႆး –တႃႈၶီႈလဵၵ်း တၢင်းယၢဝ်း **218** လၵ်း (လတ်း ၽၢၼ်ႉ, လၢင်းၶိူဝ်း၊ မိူင်းပၼ်ႇ၊ မိူင်းတူၼ် ၶလႄႈ မိူင်းသၢတ်ႇ)။

ၽူႈပၵ်းတႃလီၼ်လိၼ်ၶဝ်ဝႃႈ– *"ပေႃး သၢႆမႂ်ႇလၢႆ–ၵဵင်းတုင်ယဝ်ႉၶလႄႈ သၢႆမိူင်းၼၢႆး–တႃႈၶီႈလဵၵ်းၵေႈယဝ်ႉလိူဝ်၊ သၢႆတႃႈၶီႈလဵၵ်း–ၵဵင်းတုင် တၢင်းယၢဝ်း **100** လၵ်း ၵေႈတေ သိုပ်ႇမႃး"* –ဝႃႈၼႆ။ (မိူင်းၼၢႆး–တႃႈၶီႈလဵၵ်း **218** ၊ ၵဵင်းတုင်–တႃႈၶီႈလဵၵ်း **100** ႁူမ်ႈ **318** လၵ်း)။

ၵဵဝ်ႇၵပ်းလွင်ႈၵေႃႇသၢင်ႈလူတ်ႉၾႆး သၢႆ မိူင်းၼၢႆး–တႃႈၶီႈလဵၵ်းၼႆႉ ဝၼ်းထိ **04–07/11/09** ၽူႈႁွၼ်းသၢမ်တိူင်းသိုၵ်း ၸွမ်သိုၵ်း မိၼ်းဢွင်ႇလၢႆ, ၵႂႃႇပွတ်းဢွၵ်ႇၶူင်း ၵဵင်းတုင်။ ဝၼ်းထိ **05/11/09** ၵႂႃႇလူလွမ်ၸမ်ႉလိၼ် ႁိမ်ၽၢႆႇပွတ်းမိူင်းတူၼ်–မိူင်းသၢတ်ႇ, ၾင်ႇၶူင်း မိူၼ်ၸႅင်ႇ, **1.** သိမ်ႈသၢႆ တီႈတေလၢင်ႈတတ်း တၢင်း **2.** တူလုၵ်းႁူလုၵ်ႈတူလုၵ်းလွႆ ၶၼ်တေလူင် ထမ်ႈလႆႈ **3.** တူလုၵ်းပႃးတီႈတေၵႅတ်ႈၶူဝ်ၶၢမ်ႈ ၸမ်ႉၶူင်း။ ဝၼ်းထိ **06/11/09** ၵႂႃႇတႃႈၶီႈလဵၵ်း ၶိုၼ်ႈမိူဝ်းၵဵင်းတုင် တူလုၵ်းပႃးလွင်ႈႁူမ်ႇလူမ်ႈလွမ်း သိမ်ႈတႃႈသၢႆတၢင်း၊ ဝၼ်းထိ **07/11/09** ႁူပ်ႉၵုပ်ႇ, ၵူၼ်းၸင်ႈလူမ်းလုမ်းမိူင်းလႃး တီႈ ၵဵင်းတုင်သေပွၵ်ႈမိူဝ်း။

ၽူႈလီပ်ႈႁိၼ်းၶဝ်ထတ်းသၢင်ဝႃႈ– "ပေႃး ၵေႃႇသၢင်ႈတၢင်းလူတ်ႉလႆၢသၢႆလူးၵၼ်လိူဝ်ႉၵၢၼ် လႆႈယဝ်ႉ တေယၢပ်ႇတႃႇလုမ်းၵိုတ်းသိုၵ်း/လုမ်း လုၵ်ႉၽိုၼ်ႉတူင်ႉၸိုင်ႁႂ်ႈမႃး။ ႁွပ်ႈဝႃႈသိုၵ်းမၢၼ်ႈ တေၶၢဝ်ႇႁူမ်ႇလူမ်ႈၸမ် မိူၼ်ၸႅင်ႇႁၢမ်း တၢင်ႇ ၶူဝ်းဝႃႈ –တႃႇၵူၼ်းတူင်ႉၸိုင် လႆႈၵိင်ၸိူဝ်သိမ်ႈ လိူတ်ႈ၊ တႃႇသိုၵ်းတူင်ႉၸိုင် လႆႈၵိင်ၸိူဝ်သိမ်ႈ တၢင်း။ ပိၵ်ႉသမ်ႉမၢၼ်ႈလၢတ်ႈဝႃႈ– ပိူဝ်ႈတႃႇ ၵူၼ်းမိူင်းႁႂ်ႈမႃးငၢႆႈၵေႈ တိုၼ်းယိူင်းၶၢၼ်း လိူဝ်ႉတႃႇၵၢၼ်သိုၵ်း"–ဝႃႈၼႆ။

ၶွင်ႇပၢၼ်း–သူလုၵ်ႈလႅင်ႇ–တွင်ႇၵျိူး။ တၢင်းၵဝ်ႇ မီးၶွင်ႇပၢၼ်း–လွႆၵေႃႇ၊ သူလုၵ်ႈလႅင်ႇ–လွၵ်ႈလွၵ်ႈ၊ တူၼ်ႈတီး–သီႇသိူင်ႇ–မိူင်းၼၢႆး၊ မၼ်းတလေး–သီႇပေႃႉ–လႃႈသိမ်ႈ၊ သီႇပေႃႉ–ၸမ်ႉတူႈ–(မေႃႇ ပၢင်ယုင်း) ပေႃႇတုၼ်း– လိူဝ်းၼႆႉ။ တၢင်းလူတ်ႉၾႆး သၢႆမိူင်းၼၢႆး–ၸမ်ႉလၢင်၊ ၶွင်ႇပၢၼ်း–လွႆၵေႃႇ, လိူဝ်းၼႆႉၵူၼ်းမိူင်း ၶမ်ႇပေႃးလိူဝ်ႉ၊ လုမ်း သိုၵ်းမၢၼ်ႈလိူဝ်ႉၵမ်ႈၸမ်။ မိူဝ်ႈႁိၵ်းတၢင်း သၢႆ

လူတ်ႉၾႆးၶၼ်လီၼ်ႈလုၵ်ႉၶၢဝ် မေႃႇမိဝ်ႉ (ပၢင်ၵူ) မိူဝ်းလူး သီႇပေႃႉ

ဝၼ်းထိ **07/12/09** ၽိုၼ်ၶၢဝ်ႇၶၶ, သိူၼ်းႁူ ၶွၵ်ႈၶၢဝ်ႇလွင်ႈ ႁွင်ႈၵၢၼ်ၾႆၢႇတေႃႉ သူင်ႇတၢင်းလူတ်ႉၾႆး လၢတ်ႈဝႃႈ– လုမ်းသိုၵ်း မၢၼ်ႈ တေၵေႃႇသၢင်ႈၶူင်းၵၢၼ်တၢင်းလူတ်ႉၾႆး **9** ၶူင်းၵၢၼ်၊ ယၢဝ်းမွၵ်ႈ **2,000** လၵ်းပႆ။ ငိုၼ်း လူင်းတိုၼ်းတေသိူင်ႈမွၵ်ႈ **130** လၢၼ်ႉတေႃး လိူဝ်ႊ– ၼႆယူႇ။

တၢင်းလူတ်ႉၾႆးၵဝ်ႇမိူင်းမၢၼ်ႈ ၶၼ်ယူင်း ယႂ်းတိတ်းလိုင်ႈတႆးပွတ်းလၢၼ်း။ တႃႇလီႇ– ၶွင်ႇပၢၼ်း–လွႆၵေႃႇ, ၵူၼ်းမိူင်းတႆၢၸမ်။ ၶူင်းၵၢၼ် တၢင်းလူတ်ႉၾႆးတေၵေႃႇသၢင်ႈ **1,250** လၵ်း ၼႆႉ ပိၼ်ၸႂ်းလိုင်ႈတႆး။ မိူင်းမၢၼ်ႈပတ်းပိုၼ်ႉမီး **3,144** လၵ်း၊ **1** ဝၼ်းၼႆႉ ၵူၼ်းၶီႇမီးမွၵ်ႈ **1** သိၼ်။

❑ ❑ ❑

ပဢူဝ်းႁူမ်ႈႁွမ်းၵၼ် ပဵၼ်မူႇၼိုင်ႈၸုမ်းလဵဝ်

Photo : KMA

မိူဝ်ႈဝၼ်းထိ **07–09/12/09** ၸုမ်း ပဢူဝ်းလၢႆလၢႆၸုမ်း ၵိူဝ်းတူင်ႉၼိုင်ပုၼ်ႈၵိူဝ်ႉလၢတ်ႈ ႁဵတ်းပၢင်ၵုမ်တီႈလီၼ်လိၼ်ထႅၼ်းတီႈၼိုင်ႈ သေ ၵွၵ်ႇၶေႃႈပိုၼ်ၽဝ်ႇလွင်ႈႁူမ်ႈႁွမ်းၵၼ်ပဵၼ်မူႇၼိုင်ႈၸုမ်းလဵဝ်။ ပိူင်လူင်မၼ်း ၸုမ်းပူတ်းပွႆႇ ႁူၼ်းမိူင်းပဢူဝ်း (PPLO) ဢၼ်ၶုၼ်ဢူၵ်ႉၵႃႇ ဢွၼ်ႁူဝ်၊ ၸုမ်းပူတ်းပွႆႇ ၵိူဝ်ႉလၢတ်ႈပဢူဝ်း (PNLO) ဢၼ်ၶုၼ်တီသွင် ဢွၼ်ႁူဝ် ၸလႈ တၢင်ႇမူႇတၢင်ႇမုၵ်ႉ ႁူမ်ႈႁွမ်းၵၼ်ပဵၼ် PNLO ၸုမ်းလဵဝ်–ၼႆယဝ်ႉ။

ၶုၼ်ဢူၵ်ႉၵႃႇ လၢတ်ႈဝႃႈ– ပေႃႇလသီႇ ၸတႉ ဢမ်ႇပိူင်ႈၵၼ်တင်းဢၼ်ၵဝ်ႇ။ **1.** သုၼ်ႇ လႆႈတိၵ်းတတ်းၶႂၢင်းၸေႃ **2.** တီးမွၵ်ႉၶရေးသီး **3.** သၢၼ်ၶတ်းလွၵ်းပိူင်လဝ်ႈဢမ်းၼၢတ်ႈသိုၵ်း– ၵိူဝ်းၼႆႉ။ ယၢမ်းလဵဝ် ဢမ်ႇလွႆႈၸုမ်းၽွႆမၼ်းယဝ့် ၸလႈလႆႈ လဵၵ်ႇမဵင်ႇၼႄႈၵၢၼ်ပုၼ်ႈၽွၼ်းၵၼ် –ဝႃႈၼႆ။

ႁူၼ်းၼုမ်ႇပဢူဝ်း ၶဝ်ႈႁူမ်ႈပၢင်ၵုမ်ၵေႃႉ ၼိုင်ႈ လၢတ်ႈဝႃႈ– *“လၢဝ်းပဢူဝ်းလၢႆမူႇလၢႆၸုမ်း ၽွမ်ႉႁူမ်ႈ ပဵၼ်မူႇၼိုင်ႈၸုမ်းလဵဝ်ၼႆႉ မီးၶိူင်းလွႆ ၸတႉၸတႉ ပိူဝ်ႈတႃႇႁွပ်ႇႁူႈဢၢဝ် သုၼ်ႇလႆႈလၢဝ်း ၶိူဝ်းပဢူဝ်း။ တၢင်ႇလၢဝ်းၶိူဝ်းၼၼ်းၸိုင်ႈတႆးၵေႈ လီၽွမ်ႉႁူမ်ႈၵၼ် မိုၼ်ၼင်ႇလၢဝ်းၶိူဝ်းပဢူဝ်း၊ တေလၢင်ႈႁူမ်ႈမိူဝ်းၵၼ်ၶိုတ်းၵၢၼ် ငၢႆႈလူမ်”*– ဝႃႈၼႆ။

ပၢင်ၵုမ် **2** ဝၼ်းယဝ်ႉ လိၵ်ႈမဵင်ႇၼႄႈၵၢၼ် ပုၼ်ႈၽွၼ်းၵၼ် လိူၵ်ႈတင်ႈၶွမ်ႊမတီႇငဝ်ႈငုၼ်း **15** ၵေႃႉ။ ၼႂ်း **7** ၵေႃႉမီး **1.** ၶုၼ်ဢူၵ်ႉၵႃႇ ႁူဝ်ပဝ်ႈ **2.** ၶုၼ်တီသွင် ႁွင်ႇႁူဝ်ပဝ်ႈ **3.** ၶုၼ်မျၼ်ႉထုၼ်း ၽူႈပွင်ၵၢၼ်ႁူႈလွင်ႈလွင်ႈ **4.** ၶုၼ်တူႇရိူင်ႇ ႁွင်ႇၽူႈပွင်ၵၢၼ် (1) **5.** ၶုၼ်မိဝ်း ႁွင်ႇၽူႈပွင်ၵၢၼ် (2) **6.** ၶုၼ်ၵူဝ်း ၽူႈၶဝ်ႈပႃး **7.** ၶုၼ်ဢွင်ႇၵျေႃႇ ၽူႈၶဝ်ႈပႃး– ၵိူဝ်းၼႆႉ။

ၶုၼ်တီသွင် တင်းၶုၼ်တူႇရိူင်ႇၼႆႉ ဢိင် ၼိူဝ်ၸုမ်းပူတ်းပွႆႇႁူၼ်းမိူင်းႁူႈလၢဝ်းၼိူဝ်းလိုင်ႈတၢင်း (SNPLO) ဢၼ် တႃႇၵၸလႇ ဢွၼ်ႁူဝ် (ၸတႇ ၵိုတ်းသိုၵ်းမိူဝ်ႈ **1994**) မီးပၼ်ၶႃတင်းၸုမ်း သိုၵ်းမၢၼ်ႈ **2007** သေ ငိူင်ႉပႆႈၽဝ်တ်ႇဢွၵ်ႇ SNPLO (ပႃႈတွၵ်ႈၶုၼ်ၶျိတ်ႉမွင်ႇ ႁုမ်းယိပ်း) ပူၵ်းတင်ႈၸုမ်းပူတ်းပွႆႇ ၵိူဝ့်လၢတ်ႈပဢူဝ်း PNLO။ ထိုင်မႃး **2008** ၵေႈ SNPLO လႆႈထုၵ်ႇသိုၵ်းမၢၼ်ႈမိပ်ႇၼဵၼ်း တိၵ်းလွႆႉဝၢင်းၼိူင်ႈ။ ႁမ်ႈၽွင်ႈ ပႆႈၶဝ်ႈလူးၸုမ်း ဢွင်ႇၶမ်းထီႇ။

ၶုၼ်ဢူၵ်ႉၵႃႇၸတႉ ဢွၼ်တၢင်းပႃးၼွႆး ၸုမ်းၵိူဝ်ႉလၢတ်ႈပဢူဝ်း PNO ဢၼ် ဢွင်ႇၶမ်း ထီႇ ဢွၼ်ႁူဝ်၊ ပေႃးဢွင်ႇၶမ်းထီႇ ၵိုတ်းသိုၵ်းၵေႈ တိၵ်ႇဢွၵ်ႇပူၵ်းတင်ႈ မုၵ်ႉၸုမ်းပူတ်းပွႆႇႁူၼ်းမိူင်း ပဢူဝ်း PPLO သေ ဢွၼ်ႁူဝ်ၼမ်းၼႄႈမႃး။

လႆႈလုၵ်ႉၽိုၼ်ႉလၢဝ်းပဢူဝ်းၼႆႉ ၸတႇ မႃးမိူဝ်ႈ **11/12/1949** ဝႆႉယၢင်းလုၵ်ႉၽိုၼ်ႉ ယၢမ်းလဵဝ်ၶွပ်ႈၶူပ်ႇ **60** ပီ။ ဢွၼ်တၢင်းသုတ်း တင်ႈၵိူဝ်ႈ မုၵ့်ၸုမ်းပူတ်းပွႆႇၵိူဝ့်လၢတ်ႈပဢူဝ်း PNLO ။ ဝႆႉမႃးႁွပ်ႈ PNLO ႁဵတ်းၵေႃႉပႃႇတီႇ ၶွမ်ႊမိဝ်ႊၼိတ်ႉမိူင်းမၢၼ်ႈ (CPB) ၸလႈ ၽူႈ ၼမ်းလၼ်ႉသုင် တိၵ်ႇၵၼ်ပဵၼ်သွင်ၸုမ်း၊ ၸုမ်း ပဢူဝ်းၽိူၵ်ႇ SNPLO ဢၼ် တႃႇၵၸလႇ ဢွၼ် ႁူဝ် ၸလႈၸုမ်းပဢူဝ်းလိူင် PNO ဢၼ် ဢွင်ႇ ၶမ်းထီႇ ဢွၼ်ႁူဝ်။ ဢွၼ်တၢင်းပဢူဝ်းလုၵ့်ၽိုၼ့် လဝ်ႈၽႃႉ၊ မိူဝ်ႈၼၼ်ႉ ႁွပ်ႈမၢၼ်ႈၵေႈလင်း လဝ်ႈၽႃႉသေ ပၼ်ႁႅင်းပဢူဝ်း။ ❑

Photo : KMA

သၢႆႉ–ၶႂႃ တိဝ်းၼႄႈ ၶုၼ်တူႇရိူင်ႇ၊ ၶုၼ်ဢူၵ်ႉၵႃႇ (ၵေႃႉထိ **3**)၊ ၶုၼ်တီသွင် ၵေႃႉထိ (**4**)

ဝႃႉတေဢဝ်ၵွင်ႈႁၢင်ႈ,ၵိူတ်ႈ,ၸၢၸႃႉႁင်ႈ လွင်ႈၼမ်းယဵၼ်

ၶၢဝ်ႇမိတ်ႉလိမ မိူဝ်ႈဝၼ်းထိ **09/12/09** ၼွၵ်ႈဝႃႈ– ဝၼ်းထိ **26–28/11/09** တပ်ႉသိုၵ်းမိူင်းဝႃႉၽွမ်ႉႁူမ်ႈ (UWSA) ႁဵတ်းပၢင်ၵုမ် တီႈဝဵင်းငုၼ်းပၢင်သၢင်း။ ပၢင်ၵုမ်တီႈပႃးတတ်းဝႃႈ *“တေလႆႈဢဝ်ၵွင်ႈႁၢင်ႈ,ၵိူတ်ႈ,ၸၢၸႃႉႁင်ႈ လွင်ႈၼမ်းယဵၼ်”*။ ၵွပ်ႈဝႃႈဝၼ်းထိ **25/11/09** လုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈပွင်,လႅတ်ႈလူး ငဝ်ႈငုၼ်းပၢင်သၢင်း ဝႃႈ– ၵမ်,ႁပ်ႉၵမ်,ၽွမ်ႉ ၵၢၼ်ၽူႈၼမ်းဝႃႉ ပဝ်းယဵဝ်,သိူင် လူင်းလႆႈမိုဝ်းဝၼ်းထိ **10/11/2009** တၢင်,လိၵ်ႈႁူ, လွမ်းၼင်,ၶေႃႈၼွင်, 9 ၶေႃႈ လွင်ႈၵိုတ်းတပ်ႉပႂ်ႉလိၼ်လိၼ်– လဝ်ႈၵၢၼ်ႁေႃႉၸိုင်ႈၼႂ်း UWSA ၵမ်,ၸႂ်ႈမွၵ်,လိုဝ်ႈႁေႃႉ ၸိုင်ႈ လႅတ်ႈၼင်,ၼႆ။

လဝ်ႈၼေႃႈတီႈဝႃႉႁေႃႈ သပ်းလႅင်းလႅင်ႈၸၼ ၵူၼ်းသိုၵ်းၵူၼ်းမိူင်းဝႃႈ– *“ႁဝ်းတၢင်းလႆႈၽွမ်ႉႁူမ်ႈႁၼ်ၵိူတ်,ၸၢၸႃႉႁင်ႈ ၼေႃႈလိၼ်ႁဝ်း လုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈၸႂ်ႈလိူၵ်,လုမ်းဝႃႉပွတ်းပၢင်သၢင်းၸလႈ လုမ်းလဵၼ်လိၼ်ထႆး။ ၼေႃႈလိၼ်သိုၵ်း* ***171*** *တိူၵ်,ႁၼ်၊ လွင်ႈၼႆႉႁဝ်းတိုၼ်းၵမ်,ႁပ်ႉလႆႈ”*– ဝႃႈၼႆ။

ၽူႈလိပ်ႈၶၢဝ်ႇၶဝ်ဝႃႈ– တပ်ႉသိုၵ်းဝႃႉ ၼွၵ်ႈ,ပေႃႉလႆႈ,ၶေႃႈၼႆႉ ပွင်,ဝႃႈ ဝႃႉတၢင်းၵၢင်ႈ ၶၢၼ်းသိုၵ်း။ ၵူႈၼွင်,ၵျေႃႉ,လေး ၽူႈပၵ်းတႃႇ ႁၢၼ်မိူင်းႁၢၼ်သိုၵ်းမိူင်းမၢၼ်ႈလဵၼ်လိၼ်ၸၼ,ႁေႃႈ လႅတ်ႈဝႃႈ– တပ်ႉသိုၵ်းဝႃႉမီးပေႃႉလႆႈ, တိုၼ်း ၵမ်,ယွမ်းသုမ်းၼေႃႈလိၼ် ၸလႈၵွင်ႈႁၢင်ႈ။ ၵူလိုၵ်းႁူ ၽႅ,ၸိုင်ႈႁေႃႈမီးပေႃႉလႆႈ, တေၵမ်, ယိုဝ်းၵွၼ်တၢင်း–ဝႃႈၼႆ။ ❑

ၽိူၼ်ႈၶွၵ်းလင်ၵူၼ်းမိူင်း

ၶၢဝ်းတၢင်းလႆႈလုၵ်ႉၽိုၼ်ႉပူတ်းပွႆ,လိူဝ်လႅတ်ႈ **50** ပီပႆႇၼႆႉ သိုၵ်းလိူၼ်ၵူၼ်းမိူင်းႁမ်းၼမ်၊ ၵူၼ်းမိူင်းၵမ်,တွၼ်ႉပိတ်ႉလိူၼ်သိုၵ်း။ ၵၢၼ်ၵူၼ်းမိူင်း (ပိူၼ်မူ,ပိူၼ်ၽူင်တင်းဝၢၼ်ႈတင်းၵိူင်,) သၢၼ်ၶတ်းလႆႈလုၵ်ႉၽိုၼ်ႉ သေ ႁူ,တၢင်,လႅတ်ႈမၢၼ်ႈ၊ လုၵ်ႈၽႅ,မၢၼ်ႈ၊ ပိူၼ်လွၵ်မၢၼ်ႈ၊ ႁမ်ႇထိမ်မၢၼ်ႈ ၵမ်,မီး။ မီးလုမ်းမိူၵ်,ၵွင်ႈၵူလုၵ်း ၵွင်လင်ၶွၵ်းလင်ၵူၼ်းမိူင်း။ လုမ်းၸိုင်ႈ ယဝ့် လုမ်းၸိုင်ႈ ဝၢင်းၼိူင်ႈၸွမ်းလူးလုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈ ၵမ်,သုတ်းၵမ်,ဝႆႈ။

ယူ,ၸိူဝ်လၢင်း တိူင်းလၢင့်

ၽူႈၵွၼ်ႁူပ်ႉလုမ်းၵိုတ်းသိုၵ်း (မၢင်ႁေႃႉ) ပူင်ႁၢမ်း (ၶျေႃးတြႃး) ၵူၼ်းမိူင်းမႃး ႁူပ်ႉပေႃးႁွၵ်,။ ႁမ်းၼႆႉ (ႁမ်ႈၽွင်ႈ) သမ့်တေၵွင်လင်ၵူၼ်းမိူင်း။ သင်လိူဝ့်ဝႃႈပိူၼ်ၵူၼ်းမိူင်းၶဵတ်းလိူင့်ၼၼ်ၸတ့ တၵ်းပိူၼ်တၢင်းၽိတ်းယဵ်, တၢမ်,ၼၵ်းလူင် ထိုင်တီႈလႆႈထုၵ်,တိမတ့်ၵၢဝ်တႃႇလူးၵွၼ်,။

လၢင်ႈတိူၵ်,ပိူၼ် 3 ၽႅ,

ပေႃးလုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈမိပ်, ၸိူၼ်းႁမ်ၵိၼ်းမႃးတိၵ်းတိၵ်းၸတ့ လုမ်းၵိုတ်းသိုၵ်း *(ႁမ်ႈၽွင်ႈ/မၢင်လုမ်း/ၼမ်ၸလႈၵေႃ,)* လၢင်ႈတိူၵ်,ပိူၼ် 3 ၽႅ,။ (1) လွမ်းမၢၼ်ႈ (2) ၶဝ်ႈထိူၼ်, (3) ယိူၼ်းပိူၼ်သိုၵ်းႁူပ်ႉပုတ်းၶၢင်ၶၢတ်, ၽၢတ်,ၽုင်ၽူင့်ၽၢင်းမၢၵ်,မိူဝ် ၶုင်မ်းပၼမ့်ၶုၼ်,။

တၵ်းလႆႈမီးလဝ်ႈတႃ,ၼ

ႁၢၼ်ၶွၼ်ႈၶိူင်းၽွမ့်ႁူမ်ႈၼႆႉ ထုၵ်,လီမီးလဝ်ႈတႃ,ၼၶဵတ်းငဝ်ႈၶဵတ်း ႁၼ်း၊ ၵူၼ်းႁွမ်းတၢၼ်းလင်,လၢင်ႈၼမ်။ ပေႃးလူးၵၢဝ်လႆႈပူ,ႁၢင့်ပူ,ၸႁ, ၶၢၼ်းၵိပ်းငိုၼ်းၶဵတ်းပွႆးၸတ့ ၽိူၵမ်,ပေႃးၸႂ်ႈသႂ်,။

ၽူႈၵွၼ်ႁူပ်ႉႁဝ်း (ႁွင်,/လၢၼ်း) ၵုပ်,ႁၼ် ယႃ,လိူၼ်ႁၼ်။ ယႃ,ၵၢဝ် ႁၢၼ်မိူင်းၶဵတ်းၼေႃႈတိူဝ်ႈ။ တၢင်းလႅတ်ႈတၢင်းၶဵတ်းၶွႆႈၶူပ်းငမ်,။

ၽူႈၶၵ်ႉလႅတ်ႈ–ႁေႃႉသိုၵ်းၵူၼ်းမင်းပႅတ်ႈ (လုၵ်ႈလႆႈသႂ်ၵွင်,)
12.12.2009 *ဝိင်းၽူင်,ၼမ့်ၶ*

တွၼ်ႈသွၼ် (ပွင်ႈၶဵၼ်း)

ၽူႈၼမ်းလုမ်းၵိုတ်းသိုၵ်း (ႁမ်ႈၽွင်ႈ) ႁူႉလၵ်းဝႆႉၼၵ်းသေးလႆႈ ၼမ့်ဝၢၼ်ၼမ့်လိမ်း (လီးလိမ်,) မႃး **20** ပီ–ႁူႉတၵ်းၵမ်,ၸႂ်ႈပွႆ,ၽေႃးယၢၼ် ၽၢတ်,။ သင်ဝႃႈၵမ်,ဝူၼ်ႉပိူဝ်ႈတႃ,ႁၢၼ်လိူဝ့်လႅတ်ႈသေ ၵွမ့်ႁႃးၵၢဝ်တူဝ် လွတ်ႈၵူလုၵ်းၸတ့ ၸိမ့်တွၼ်းလီထူၼ်ႈ။

ၵွႆးႁႃႈ–(ဝႆႈမႃး ပေႃးၵမ်,မီးၶဵဝ်ႈမီးငေႃးမီးၵွင့်မီးၶဵၼ်,သင်ယဝ့်ၸတ့) ၵွႆႈယူ,ၵွႆႈယူပ်ႈၵွႆႈယၢပ်,ၵိၼ်းတိၼ်းတွၼ်း၊ လိူင့်ၼင်, ၽူႈမီးလၼ့် ၽူႈၵွၼ်း သိုၵ်း MTA လိူဝ်းယွမ်းဝၢင်းၼိူင်ႈႁမ်းၼမ် (90%) ၼၼ့် လုၵ်ႉတီႈသိူဝ် ယိူၼ်းပိူၼ်မူ/ၼူ– ၼေႃႈလိူၵ်ႉ၊ လိူဝ်ႈလု၊ တူၵ်းၶွၵ်ႈ၊ ပိုၼ်းၶၢင်ႈလႃႉႁူ, ၵမ်,ၶၢင့်။

ၸုၵ်းလွၵ်လႆႈၵၢမ်းၼိူင်လွၵ် လဝ်ႈၸုၼ်သႃ,ယၢမ်ႈလႅတ်ႈ ႁမ်းယဵ်,ႁမ်းလူင် ၵၢၼ်ဝႃႈ– *“ႁဝ်ၵၢၼ်းတူတ်းၸၼမၢၼ်ႈၵူလုၵ်း၊ ၽိူဝ်,ႁူႉတူဝ့် ၶီႈပေႃးတီမ် ႁူင်,ၵူၼ်ယဝ့်။”*

လသ. ၵွၼ်းလိုၼ်ႈ (**14.12.2009**)

မၢၼ်ႈမိပ်ႇလုမ်းတႆးၵိုတ်းသိုၵ်းတင်းလုမ်းမိူင်းလႅး လုမ်းဝႃႉမႃးၵမ်းလိုၼ်း

လုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈမိပ်ႇၶီး လုမ်းတႆးၵိုတ်း သိုၵ်းၸလႆႈ တင်းတပ်ႉသိုၵ်းၵူၺ်းလီတီႉမွၵ်ႉ ၸရိူတ်ႉတိၵ်ႉၵိူဝ်ႉၸၢတ်ႈ (NDAA) မိူင်းလႅး ၸၢဝ်ႈၸိူင်းမႃးလိူဝ်ၵဝ်ႇ။

ပိူဝ်ႈတႃႇလိၵ်ႈလႆၢႈၸွတ်း တပ်ႉပီႇတုၵိတ်ႉ ၼၼ်ႉ ငဝ်ႈငုၼ်းတပ့်သိုၵ်းလိုင်ႈတႆးပွတ်းႁွင်ႇ တီႈ သိၼ်ၵိဝ့်ၵေႃႈ ၸွတ်းပၢင်ၵုမ်ၵၼ်မႃး တင်ႈၸတႇ ႁူဝ်လိူၼ်တီးသိမ်းပိူဝ်ႊ။ ဝၼ်းထိ **18** လိုဝ်ႈ ယင်ႉၵမ်ႈၼိူင်ႈယဝ်ႉသိုပ်ႇထိၼ်ႈ လုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈ ၵေႃႈ ယွၼ်းသႆၢမႆၢၵူၼ်း/ၵွင်ႈယူႇတိၵ်းတိၵ်း။

ၾႆၢႇၼိူင်ႈ မၢၼ်ႈၵမ်းၵမ်းၵူႈယွၼ်းသႆၢမႆၢ ၵူၼ်း/ၵွင်ႈတၢင်းမိူင်းလႅးယူႇတိၵ်းတိၵ်း၊ ၵမ်ႇ ယွမ်း **4** ပွၵ်ႈယဝ့်။ လုမ်းဝႃႉၸတႃႉ မၢၼ်ႈပႆႇ တၵ်းသိင်သင်–ၼႆ။

ၽူႈလိပ်ႈၸွမ်းၵမ်ႈၽွင်ႈ ထတ်းသၢင်ဝႃႈ– *"သိုၵ်းမၢၼ်ႈပႆႇလၢတ်ႈသင်ၵေႃႈ မိူဝ်ႈလိဝ်ၵၢၵ်ႇမႆၢ မၢၼ်ႈ တိုၼ်းပဵၼ်ဝႃႉ။ တႃႇမိပ်ႇဝႃႉၼၼ်ႉ မၢၼ်ႈ လိပ်ႈၸၼ်ဝႃႈ တၵ်းလႆႈပၢၵ်ႈပိတ်ႈ လုမ်းတႆး ၵိုတ်းသိုၵ်း SSA တင်း လုမ်းမိူင်းလႅးၵွၼ်ႇ၊ ပေႃး ပၢၵ်ႈပိတ်ႈလႆႈ 2 လုမ်းၵေႃႈၵိုတ်းဝႃႉၵူၺ်း"* –ဝႃႈၼႆ။

လွင်ႈၼၼ်ႉ ၵဝ်ႈယွတ်ႈသိုၵ်း လၢမ်းတၵ်ႉ ဝႃႈ– ပေႃးၵဝ်တႃႇၸၼ်တူဝ်ထူပ်း မိူဝ်ႈပၢၼ် MTA ၸတႃႉ ငဝ်းလႆၢးပဵၼ်လိူင်ႉၼၼ် ၵမ်ႇလႆႈ တမ်းလွၵ်၊ ပေႃးမၢၼ်ႈမိပ်ႇ လွၵ်ႉဝၢင်းၼိူင်ႈမႃးၵေႃႈ ၼႂ်း MTA တွင်ႈထၢမ်ၵၢင်လွၵ် ၵူၼ်းမိူင်း ၵူၼ်း သိုၵ်း၊ ၽူႈၵွၼ်းသိုၵ်း၊ ၽူႈမီးလၼ်ႉၸဝ်။ လွင်ႈ ဝၢင်းၼိူင်ႈၼၼ်ႉ ၽႂ်ၵေႃႈၵမ်ႇၽွမ်ႉ။ ၵူၺ်းၵႃႈၽႂ် ၵမ်ႇရူႉဝႃႈ လဝ်ႈၸုၼ်သႃႇ လွမ်သွတ်ႉသိတ့်ၵဝ် ၵူၼ်းၵၼ်မၼ်းယုမ်ႇယမ် ပႃးလိမ် ၵၢဝ်မၼ်း လဝ်ႈၸုၼ်သိင် ၵူႈၵုပ်ႇမၢၼ်ႈ။ ၵၼ်ၵူႈၵုပ်ႇ မၢၼ်ႈၸတႃႉဝႃႈ– ၸဝ်ႈၼွႆႈၵိုတ်းသိုၵ်း မိူၼ်ၼင်ႇ လုမ်းဝႃႉ၊ လုမ်းၸၢင်၊ လုမ်းတႆး SSA ၸဝ်။ သိုၵ်း မၢၼ်ႈဝႃႈၵမ်ႇၸပ်ႉလႆႈ၊ လုမ်းသူတင်းတၢင်ႇလုမ်း ၵမ်ႇမိူၼ်ၵၼ်၊ လုမ်းသူ ပႃးၼိူင်းသိၼ်ႈမႆၢလမ် ၸွင်လုမ်းၽႃႉ/ၵမေႊရိၸိူဝ်ႊ/ထႆးၵူႈတီႈ၊ တၵ်း လႆႈဝၢင်းၸိူင်ႈၵူၺ်း–ဝႃႈၼႆ။ ၵၼ်လဝ်ႈၸုၼ်သႃႇ လၵ်ႉလွမ်တူၵ်းလူင်းမၢၼ်ႈ ၵၢၼ်းဝၢင်းၸိူင်ႈ ၽႂ် ၵမ်ႇရူႉ၊ ယူႇမဝ်ၵိၼ်မၢင်သေ ၽိူဝ်ႇရူႉယဝ်ႉၵေႃႈ ပေႃးၵမ်ႇတူင့်လႆႈ ပေႃးဝၢင်းၸိူင်ႈယဝ့်။ ၸုၼ်သႃႇ ဝၢင်းၸိူင်ႈၵူႈၵေႃႈ လႆႈထုၵ်ႇလုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈၵုမ်း ၸင်ဝႆႉၵိုၵ်းၶိူၼ်း တေႃႇပေႃးတႆ။

ယွၼ်ႉၼၼ် ငဝ်းလႆၢးၵၼ်ပဵၼ်ယူႇၼႆႉလုမ်း ၵိုတ်းသိုၵ်းၵေႃႈ လွင်ႈလိၵ်ႈလႆၢႈ ၸွတ်းတပ်ႉပီႇတု ၵိတ်ႉ/တပ်ႉပွႆႉလိၼ်လိၼ်ၼၼ်ႉ ၵူၼ်းမိူင်း ၵူၼ်း သိုၵ်း ၽူႈၵွၼ်းသိုၵ်း ၽူႈမီးလၼ်ႉ ၵမ်ႇယွမ်းၸပ်ႉ မွၵ်ႈၼႆ့ၵူၺ်းၵမ်ႇလႆႈ၊ တၵ်းလႆႈပၵ်းတႃပွႆႉတူၺ်း /ၵုမ်းၵူၼ်းလူင်ၸဝ်း ၵွင်ႇၸွတ်းၵွမ်းၵၢင်လွၵ်ၸဝ်း –ဝႃႈၼႆ။ ❑

လုမ်းလိူဝ်းတႆးၼႂ်းၵွၵ်ႈၸင် ၸလွင်းၵရိမ်း Building One တီႈမိူင်းၵွၵ်ႇ၊ ၵၢတ်ႈၸၼ်းပွႆးပီမႂ်ႇတႆးပူၼ်ႉမႃး မိူဝ်ႈလိူၼ်ၼူဝ်ႊဝိမ်ႊပိူဝ်ႊ **2009** ၸလႆႈ ၵဝ်ႈၼေႃးတီႈၵၼ်သင် ၾႆၢႇယိပ်းၵုမ်းၽွင်းငမ်းၼွၵ်ႈၸင် ၵူႈပိုတ်ႇပၢင်ပူင်ၵူၼ်းပၼ်ၸိူင်း၊ မီးၽူႈၸဝ်ႈႁူမ်ႈတင်းၼမ် ၼပ်ႉႁူဝ်ပၢၵ်ႇ။ *ၶႆႊပိင်ႇလႃႇ မိူင်းၵိုင် သူင်ႇၸၢင်ႈထႆႇပွင်ႇၼၢဝ်ႇၸဝ်ႈမႃး (9.12.2009)*

ပၼ်ႁႃၵၢၼ်မိူင်းလုမ်းၵိုတ်းသိုၵ်းၶလႈ
ယႃႈမဝ်းၵမ်ၶွင်ႈလိူင်ႈတႂ်း

ၵပ်းၵႂႃႇ,ပၼ်ႁႃၵၢၼ်မိူင်းလုမ်းၵိုတ်းသိုၵ်း ၶလႈယႃႈမဝ်းၵမ် ၶွင်ႈလိူင်ႈတႂ်းၼၼ်ႉ လႆႈတီတၢမ်းတေႃ,တွင်ႈထၢမ်ထႃးၵွင်, (ၾူႈပၵ်းတႃ ယႃႈမဝ်းၵမ် ၶွင်ႈလုမ်းၵိုတ်းသိုၵ်း) ဢၼ်ယူႇ,လႅၼ်လိၼ်လိူင်ႈတႂ်းပွတ်းႁွင်ႇ ၼင်ႇၼႆႉ။

ထၢမ် မိူဝ်ႈလဵဝ် ႁွပ်ႈသင်မၢၼ်ႈတူၵ်ႇ,လၢတ်ႈၼိူဝ်းလွင်ႈဝႃႉၵဵဝ်ႇ,ၸွင်ႈ ယႃႈမဝ်းၵမ်၊ လွင်ႈဝႃႉၵႃႉၶၢႆယႃႈမဝ်းၵမ်ၼၼ်ႉၼၼ်ႉ ၵႃႈပူၼ်ႉ သိုၵ်းမၢၼ်ႈၵမ်ႇ,တွၼ်ႈတူၵ်ႇ၊ ၾၢႆႇ,သိုၵ်းဝႃႉၶေႃႈၵမ်ႇ,လၢတ်ႈ၊ လွင်ႈၼႆႉႁၼ်ထိုင်လိူင်ႇႁိုဝ်ၶႃႈ?။

တွပ်ႇ လႆႈလဵပ်ႈႁၼ်ႈႁူႉမီး 2 ပိူင် – **1.** ယွၼ်ႉပိူဝ်ႈလူင်ပွင်လိူင်ႈ မိူင်းယုၼ်ၼၼ်ၸွင်မိူင်းၶႃႈ, ၵွၵ်ႇ,လိၵ်ႈဝႆႉဝႃႈ– သိုၵ်းမၢၼ်ႈ လၢင်ႈႁႃလွၵ်ႇလႄးၶၢဝ်ယႃႈမဝ်းၵမ် ပူဝ်ႉႁွင်ႉလုမ်းၵိုတ်းသိုၵ်း၊ **2.** ၶၼ်မိူင်းဝၼ်းတူၵ်းတင်းမိူင်းၶမေႊရိၵၼ် ၶပ်ႇ,လွင်ႈ လုမ်းၵိုတ်းသိုၵ်း ၵဵဝ်ႇ,ၵပ်းလွင်ႈယႃႈမဝ်းၵမ်ၶလႈ လွင်ႈသိုဝ်ႉ ႁွင်ႈၵၢင်,ၼၼ်ႉ–သိုၵ်းမၢၼ်ႈသမ်ႉၵမ်ႉထိမ်။ ၾၢႆႇ,သိုၵ်းမၢၼ်ႈ ၸႂ်ႈလိၵၼ်းလုမ်းၵိုတ်းသိုၵ်းၵွႆးယႃႈမဝ်းၵမ်ၶႃ။ ၾၢႆႇ,ဝႃႉ ၶေႃႈ ၸႂ်ႈၶၵႈတူဝ်/ၸႂ်ႈၵွႆးၶၼေဝႃႈ– ဝႃႉၶမ်ႇ,ၵဵဝ်ႇ,ၸွင်ႈယႃႈ မဝ်းၵမ်၊ ၶွင်ႈၽဵၼ်,လိၼ်ဝႃႉ,ၶေႃႈၶမ်ႇ,ၽၵ်ႇ,ယႃႈ၊ ၾၢႆႇ,ၼိုင်ႈ ၶေႃႈ ထိတ်ႈႁၢမ်းႁူၼ်းၵိၼ်သူ,ယႃႈတီလွပ်း/ပၼ်တၢမ်,/ မၢပ်ႇ,မႄႈ။

Photo : SKH (SHAN)

ပိူၼ်ႈတီးၶႃႈလိၼ်ဝႃႉ ၶၼ်ယၢမ်းၽၵ်ႇ,ယႃႈၵူႈပွၵ်ႈ၊ ဝႂ်ႉပီ **2005** မႃး ႁူၼ်းမိူင်းၵွၼ်ၵၼ်ၵွတ်းၶႃႈလွႆပုတ်ႈတႅၼ်းသူၼ်ယႃႈ

ထၢမ် လုမ်းၾၢႆႇ,ၽဵဝ်ႈမူလ်ႉယႃႈမဝ်းၵမ်ၶလႈ ၸုၵႁဝ်ႈလၢတ်ႈ လိူင်ႈလုမ်ႈၾႃႉ (UNODC) လၢတ်ႈဝႃႈ– လုမ်းလၢဝ်းၸိူင်း လိူဝ်းမိဵၵ်ႇ,ႁွင်ႈၵိုတ်းသိုၵ်း ပၵ်းလွမ်းလႅၼ်လိၼ်မိူင်းၶၶ,ၼၼ်ႉ ပိူဝ်ႈတႃ,လႆႈႁွင်ႈၵၢင်,မၢၵ်ႇ,မိုဝ်ႈလိုၼ်းယၢမ်းၼၼ်ႉၶၢဝ်ယႃႈ မဝ်းၵမ်ၵွၵ်ႇ,ၶႃႈသေသိုဝ်ႉမႃး၊ လွင်ႈၼႆႉႁၼ်ထိုင်လိူင်ႇႁိုဝ်?။

တွပ်ႇ ၵၢၼ်မၢၵ်ႈမီးလုမ်းၵိုတ်းသိုၵ်းၼၼ်ႉ (ဝႃႉၶေႃႈလီ ႁူဝ်းၵၢင်ႉၶေႃႈ ယဝ်ႉ) လိမ်ပၢၼ်ပႃ,တီ,ၸွမ်း မိဝ်းၼိတ်ႉမိူင်းမၢၼ်ႈ (CPB) ယၢမ်ႈၶၢဝ်ယႃႈမဝ်းၵမ်ၵွတ်းၵိူင်းၵိမ်ၵၢၼ်မၢၵ်ႈမီးမႃး၊ ႁုလုၵ်း ၵႃႈ ဝႂ်ႉၼၼ်ႉမႃး ၸဝ်ၶေႃႈၽိုဝ်ႈမူလ်ႉယႃႈမႃးႁႃဝ်ႈၵိူင်း၊ မိူၼ်ၼင်,ဝႂ်ႉပီ **2005** မႃး ၶွင်ႈလုမ်းဝႃႉၼၼ်ႉၽွင်ႈၵႃႉယႃႈၶေႃႈ ပၼ်တူတ်ႈတၢမ်,ႁႃဝ်ႈၵိူင်း၊ ႁုလုၵ်း ပိုၼ်ႉတီႈ ၶၼ်လုမ်းဝႃႉ ၸဝ်ၵမ်,ယိူင်းမိူဝ်းထိုင်လႆႈလိူဝ်းၼၼ်ႉၸတ. မီးႁူၼ်းၵႃႉ ၶဝ်လိူဝ်းလုမ်းဝႃႉသေၵႃႉၶၢႆယႃႈမဝ်းၵမ်ၶေႃႈမီး၊ ထိုင်ႈလွင်ႈ ၼိုင်ႈ ႁူၼ်းၵွတ်းၵၢၼ်ၵႃႉယႃႈၼၼ်ႉ ၸဝ်ယူ,လွမ်းလႅၼ်လိၼ်၊ ႁွပ်ႈၼၼ် ၶၼ် UNODC လၢတ်ႈၼၼ်ႉ ၶမ်,လိူဝ်ႈလွင်ႈ **100%** ။

ထၢမ် မိူဝ်ႈပီ **2000–2005** လုမ်းႁူဝ်းၵၢင်ႉ မိူင်းဝႃႉ မိူင်းလႃး ပိူၼ်ၽၢဝ်,ပိၼ်ၶႃႈလိၼ်ယႃႈမဝ်းၵမ်မွတ်,ႁႃ။ လုမ်းသိုၵ်း မၢၼ်ႈၶေႃႈ ယၢမ်းပိူၼ်ၽၢဝ်,ႁပ်ႉႁွင်း၊ လဝ်းၶႃႈတီးၸွင် UNODC ၶေႃႈယၢမ်းႁပ်ႉႁွင်းမႃး၊ ႁုလုၵ်း မိူဝ်ႈလိူၼ် ၶေႃႉၵတ်ႉသ် **09** ၼႆႉ ႁွပ်ႈသင်သိုၵ်းမၢၼ်ႈ ၶၢဝ်ယႃႈမဝ်းၵမ် ၵွတ်းၶႃႈတိုဝ်ႈသေ လုၵ်ႉၵိူင်းသိုၵ်းၸဝ်ႈယိုတ်းႁူဝ်းၵၢင်ႉ?။

တွပ်ႇ ပၼ်ႁႃယႃႈမဝ်းၵမ်ၼၼ်ႉ ၵဵဝ်ႇ,ၸွင်ႈၵၢၼ်မိူင်း၊ ပိူဝ်ႈတႃ,မိပ်ႇ,ၵီး လုမ်းၵိုတ်းသိုၵ်း လိၵ်ႈလႆႈပိၼ် တပ်ႉပွႆႇ,လႅၼ်လိၼ်ၼၼ်ႉ

Photo : Reuters

ဝႂ်ႉသိုၵ်းမၢၼ်ႈၸဝ်ႈယိုတ်းႁူဝ်းၵၢင်ႉယဝ်ႉ သိုၵ်းမၢၼ်ႈတေႃ,ၶၢဝ်ယႃႈမႃႉ မႃးပိုတ်,ပၢင်လိၵ်ႈၸၢဝ်,ၶၼေၽူႈသိုဝ်,ၸၢဝ်,ၸဝ် မိူဝ်ႈ **8/9/2009**

လုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈမုင်ႈမွင်းဝႆႉ လီပ်ႈတေပဵၼ်ငၢႆႈငၢႆႈ၊ ပေႃး မၢၼ်ႈလွႆႉလီၵ်ႈလၢႆႈၵေႃႈ လီပ်ႈလုမ်းၵိုတ်းသိုၵ်းတေႁူဝ်သေ ၼီတ်ႈလီၵ်ႈလၢႆႈၵမ်းလဵဝ်။ ႁူလ်းၵႃႈ ပူဝ်ႈတႃႇသုၼ်ႇလႆႈလိူဝ်ႉ ထၢတ်ႈၽိၼ်ႇလိၼ်တူဝ်ၵဝ်ႇၼၼ်ႉ လုမ်းၵိုတ်းသိုၵ်းၵေႃႈ ၶမ်ႇယွမ်းငၢႆႈငၢႆႈ၊ ႁွပ်ႈၼၼ်ႉ မူဝ်ႈလူၼ်ၶေႃးၵတ်ႉသ်ၼၼ်ႉ ၶဝ်ယႃႈပူဝ်ႉသွႆႇႁူဝ်လုမ်းႁူဝ်းၵၢင်ႉသေၶဝ်ႈယိုတ်း။ ၽႂ်ႇဢိုင်ႈ ၵေႃႈ သိုၵ်းမၢၼ်ႈၵီဝ်ႇၸွင်ႈယႃႈမဝ်းၵမ်။ မူၼ်ၼင်ႇၽူႈႁွၼ်း ငဝ်ႈငုၼ်းၵုမ်းၵမ်ပိုၼ်ႉတီႈ (တၵသ) လၢဝ်ႇၵႂၢႆး ၵီမ်လွမ်ၵျၢၼ် ဝိၼ်းမွင်ႇၼၼ်ႉ ယၢမ်ႈၵီဝ်ႇၸွင်ႈယႃႈမဝ်းၵမ်မႃး။ ႁွပ်ႈႁူဝ်ပူၼ်ႈ ငၢင်ႉငူၼ်ႈပိုတ်ႇႁူၼ်ႈမၼ်းၶလႈ မၼ်းသင်ႇၶႃႈတၢႆပီတ်ႈသၢႆၵႃႉ ယႃႈမၼ်း၊ ၼွင်းလုမ်းမၼ်းၵေႃႈ လူဝ်းၵိၼ်ယႃႈၵိၼ်ၽွိၼ်ႇၼၼ်ႉ တီလႅပ်းသွႆႇၸွၵ်ႈပီတ်ႈတင်းၼမ်၊ လူဝ်သေၼၼ်ႉ ၶၼၼေႈ တူဝ်ႈလွင်ႈယႃႈမဝ်းၵမ်သေ ၶဝ်ႈယိုတ်းၸိုၼ်းႁူဝ်ႉၵၢင်ႉ။ ႁွပ်ႈၼၼ်ၶလႈ ၽႂ်ႇၽိဝ်ႈယႃႈမဝ်းၵမ်မၢၼ်ႈၵေႃႈ ၶမ်ႇၽိဝ်ႈ ယႃႈၶတႉၶတႉ၊ မူင်းမၢၼ်ႈၼၼ်ႉ ပေႃးၵျီတ်းၶတႉၶတႉ တိုၼ်း ၽိဝ်ႈလႆႈ၊ ယွၼ်ႉပူဝ်ႈမၢင်ႇၶဝ်ယႃႈၵျီတ်းၸူင်ႈမိုဝ်း တႃႇၽိဝ်ႈ မူလ်ႉလုမ်းၵိုတ်းသိုၵ်းၶလႈ ထင်ႇပဵၼ်လူင်ႉၼႆႉ။

ထၢမ် လွင်ႈငဝ်ႈငုၼ်းသိုၵ်းဝႆႉၵျီတ်းလိၵ်ႈၽႅၢင်ႉၵီမ်း/ထီတ်ႈၵျၢမ်ႈ ယႃႈမဝ်းၵမ်၊ ၼွင်းထီႊဝီႊ (TV) ၵေႃႈ ပိုၼ်ၽေဝ်ႇဝႆႉ– ၽွင် ၵီဝ်ႇၸွင်ႈယႃႈမဝ်းၵမ်ၵေႃႈ တေတီလႅပ်း တေပၼ်တူတ်ႈတၢမ်ႇ ငိုၼ်း တၢမ်ႇၸွၵ်ႈၼၵ်း လူဝ်းၼၼ်ႉ ၵျၼ်ထိုင်လူင်ႉၶျိဝ်ႇ?။

တွပ်ႇ ယႃႈမဝ်းၵမ် ၶၼ်လၢႆၶဝ်ႈၼွင်းမူင်းဝႆႉ မီးလၢႆၶျူးလၢႆတၢင်း။ မူၼ်ၼင်ႇ ႁူၼ်းၵႃႉလူဝ်းယူႇလီၼ်လိၼ်ဝႆႉ၊ လူဝ်းၵျီတ်းၵၢၼ် မၢၵ်ႈမီး ယူႇလွမ်းလီၼ်လိၼ်ၶၶ လူဝ်းၼႂ်ႈ ၵျီတ်းယႃႈမဝ်းၵမ် သေ ၶဝ်ႈၶွၵ်ႇလီၼ်လိၼ်ဝႆႉ။ ထိင်ႈလွင်ႈဢိုင်ႈ လုမ်းလူဝ်း ၵီဝ်ႇၸွင်ႈလုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈၵမ်းသိုဝ်ႈၵေႃႈ ၵျီတ်းယႃႈသူင်ႇၶဝ်ႈ ၼေႈလိၼ်ဝႆႉ။ ၼွင်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈၼၼ်ႉ လီင်ႉဝႆႉၽူႈၵျပ်ႉလွႆႉသွႆ

ပိၼ်ၶႃႈလိၼ် လိမ်ႇၶသႈၵၢၼ်မူင်း လီၼ်ႈတေႃႇလုမ်းထၢဝ်း ၶိုဝ်း။ ၽႂ်ႇဢိုင်ႈ ၶျူင်းယႃႈ/ၶျူင်းၵျီတ်းႁွင်ႈလူဝ်းၼၼ်ႉ လုမ်း သိုၵ်းမၢၼ်ႈ တိုၼ်းၶျူႉလွမ်း ၵီဝ်ႇၸွင်ႈလွမ်းထိမ်ပိုင်းသေ လပ်းၶျူလပ်းတႃႇပၼ် လူဝ်းၼၼ်ႉမီးလၵ်းထၢၼ်ၼမ်။

ထၢမ် UNODC လၢတ်ႈဝႆႉၼွင်းလုမ်းၽွႃႉၼၼ်ႉ မူင်းမၢၼ်ႈၶွၵ်ႇယႃႈ ထိ 2 ၊ ၼွင်းလိုင်ႈမူင်းၶျမ်ႈတုမ်မၢၼ်ႈၼၼ်ႉ လိုင်ႈတၢႆးသမ်ႉၶွၵ်ႇ 90% ပႆႇ။ လွင်ႈၼႆႉၵျၼ်ထိုင်ၼင်ႇၶျိဝ်ႇ?။

တွပ်ႇ ၶိုင်ၼိူဝ်ၵၢၼ်မၢၵ်ႈမီးႁူၼ်းမူင်း/ လွင်ႈႁူၼ်းမူင်းၵျၢၵိၼ်လီင်ႉ တွင်ႉ၊ လွင်ႈလုမ်းမီၵ်ႇႁွင်ႈၵျီတ်းၶျူင်းႁွင်ႈၵၢင်ႇ။ ၶျူင်းၵျီတ်းယႃႈ တေႃႉသူင်ႇယႃႈမဝ်းၵမ်လူဝ်းၼၼ်ႉ သိုၵ်းမၢၼ်ႈၵီဝ်ႇၸွင်ႈလွမ်း ႁူႈလွင်ႈ။ ၼွင်းၼႄႈလိၼ်မၢၼ်ႈၵုမ်းၶၼ်ၶွၵ်ႇယႃႈၼမ်ၼၼ်ႉ ထၼ်ႉတပ်ႉႁွင် တပ်ႉၶၽ ၶဝ်လႆႈၵျငိုၼ်းႁွင်ၵၢင်ၵျင်းႁူလ်း၊

Photo : SKH (SHAN)

ပိုၼ်ႈတီႈၼႄႈလိၼ်ဝႆႉ ဝၢႆးသေထုၵ်ႇထီတ်ႈၵျၢမ်ႈၽုၵ်ႇယႃႈမႃးၵေႃႈ ၶျမ်ႈၵၼ်တင်းပေႃးလီင်ႉၶၶ လူင်းတိုၼ်း ၵျီတ်းသူၼ်ယၢင်တင်မႃး

ပၼ်ၵျလွင်ႈပၢၵ်ႇတွင်ႉၶဝ်ၵေႃႈ လႆႈၶၵႈလိတ်ႈၵျင်းႁူလ်း၊ ၼင်ႇၶျိဝ်တေလႆႈငိုၼ်းၼမ်ၼၼ်ႉ ထင်ႇပၼ်ႁူၼ်းမူင်းၽုၵ်ႇယႃႈ ၶၵႈလိတ်ႈပၼ်ၵျၢၵၢၼ်မၢၵ်ႈမီး၊ ၶဝ်ၵေႃႈ လႆႈၵိၼ်ထိၵ်း တွၵ်ႇလွၵ်းလွမ်းၶလႈ ယႃႈထင်ႇၶွၵ်ႇၼမ် ၼွင်းၼႄႈလိၼ် သိုၵ်းမၢၼ်ႈၵုမ်း။

ထၢမ် ၵႃႈပူၼ်ႉမႃး မၢၼ်ႈၶမ်ႇတွၼ်ႉၶၼႈဝႆႉၵီဝ်ႇၸွင်ႈယႃႈမဝ်းၵမ် သေပွၵ်ႈ၊ ႁွပ်ႈသင်မူဝ်ႈလဵဝ် မၢၼ်ႈမႃးလီသွႆႉဝႆႉတိၵ်းတိၵ်း?။

တွပ်ႇ သိုၵ်းမၢၼ်ႈ ၸွႆးၶဝ်ယႃႈမဝ်းၵမ်ပူဝ်ႉသွႆႇႁူဝ်ဝႆႉသေ ၽိဝ်ႈမူလ်ႉ ဝႆႉ လိူင်ႉၼင်ႇၽိဝ်ႈလုမ်းႁူဝ်းၵၢင်ႉ။ ထိင်ႈပိူင်ဢိုင်ႈ ၸွႆးၽၢမ်း

Photo : Harn (SHAN)

ဝၢႆးပီ 2005 ပိုၼ်ႈတီႈၼႄႈလိၼ်ဝႆႉ ထုၵ်ႇထီတ်ႈၵျၢမ်ႈၽုၵ်ႇယႃႈ ပေႃးၵႃႉၶၶ မႃးလူင်းတိုၼ်းၶုတ်းၶၵႈ

သိုပ်ႇၼႃႈ–17

သၢမ်ၶႃၵိူင်း

သၢမ်ၶႃၵိူင်းယၼ်မၼ်ႈ၊ ၶွတ်ႇၽၼ်းလူင်ႉ လိူင်းၵၼ်၊ လုင်လၼ်ၵမ်ႇယၼ်ပိၼ်ႇပႆႇပိုင်ႈၶိုင် ႁွၼ်ႇ၊ လင်ႇသွၼ်ႇဝႃႈႁၵ်ႉၵၼ်ၶမးၵၼ်ၽွမ်ႉၵၼ် လွႆႈၵၼ်။

သၢမ်ၶႃၵိူင်း မီးလႆၢလွင်ႈလႆၢတီႈလႆၢပိူင်။ သၢမ်ၶႃၵိူင်းတီႈဢၼ်ႈၶႅၼ်ႈဝႃႈ ပုၼ်ႈပိူဝ်ႈၵၢၼ်လိူဝ်ႉ လၢတ်ႈ။ သၢမ်ၶႃၵိူင်းပုၼ်ႈလိူဝ်ႉလၢတ်ႈႁဝ်း ဝၼ်း မိူဝ်ႈၼႆႉ ႁၼ်ထိုင်ဝႃႈ ပိၼ်ၶိုၼ်ႁႅင်းႁူၼ်းမိူင်း၊ သင်ၶ၊ လုမ်းမိူၵ်ႈႁွင်ႈ 3 လုမ်း 3 တွၼ်ႈ ၸႂ်းလိုင်ႈ တၢႆးႁူမ်ႈတူဝ်ႈပတ်းပိုၼ်ႉ။

ႁူၼ်းမိူင်း

ၵၢၼ်လုၵ်ႉၽိုၼ်ႉသၢၼ်ၶတ်းၽူႈၶႃၵ်ႈမိူင်း၊ ၽူႈၵွၼ်ႁူဝ်၊ တပ်ႉသိုၵ်းၵိတ်ႇၶၶလိူဝ်ႉလၢတ်ႈ– လိူဝ်းၼႆႉ လုၵ်ႉတီႈႁူၼ်းမိူင်းၵိူတ်ႇၵွၵ်ႇမႃးလွၼ်ႉ လွၼ်ႉ။ ၶၼ်ၶဝ်သူပ်းတူဝ်ႁူဝ်လိူဝ်ၶူဝ်းၶွင်ငိုၼ်း တွင်းၵမ်ႉလွႆႈ ၶဝ်ႈၼီတ်းပႃးလွမ်းႁေႈႁူၼ်းမိူင်း၊ ၶၼ်လႆႈပိုၼ်ႉပွႆႇၸိူဝ်ႉလိူတ်ႈသႆၢလွၵ်ႉ လူမ်ႉတၢႆၢမၢတ်ႇ၊ လိပ်းလုသုမ်းၶူဝ်းၶွင်ႁိူၼ်းယေးတိူၵ်ႇ၊ၸႆႈလွၵ်းၸေႊ ၽၢတ်ႇ၊ယၢၼ်ဝၢၼ်ႈသူၼ်ႁေႈ ႁူၼ်းမိူင်း၊ ၶၼ် ႁူႉလၵ်းၸေႊတီႈပုၼ်ႈၽွၼ်းသေ ႁူမ်ႇ၊တူမ်းၶုမ်ႈ ႁွပ်ႇ၊ၵိတ်ႇ၊ၶၶလိူင်ႉလူလုမ်းမိူၵ်ႈ၊ႁွင်ႈမႃး ႁူႈမူႇ၊ ႁူႈလုမ်း ႁူႈသိုပ်ႇ၊ႁူႈပၢၼ်ႁေႈ ႁူၼ်းမိူင်း။ ၶၼ် လႆႈတူၵ်းပိၼ်မၢၵ်ႇ၊မုၶမ်ၵိူပ်ႇ၊လၢႆးလၢၵ်ႇ၊ ပိၼ်ၶတၢႆး ၸေႊၶၵႈၵႂၢႆးတေႃးၵၼ်ႁေႈ ႁူၼ်းမိူင်း။ ၶၼ်တိူၵ်ႉ လႆႈတူၵ်ႉယၢၵ်ႈၵၢပ်ႇ၊ၸၵ်းတိူင်ႇ၊ပိူဝ်ႉ တုင်းၶဝ်လွင်ႈ ပေႃႉၵိၼ်တိူၵ်းတိူင်၊ မၢပ်ႇ၊မိူင်းလွင်းသွၼ်ႈ၊ ၵိပ်းၶၢၼ်း ယွၼ်းၵိၼ်၊ လိူင်ႉၵိၼ်ၵိူင်းလႆၢ။ တိမတ်ႉပေႃႉထုပ်ႉ၊ ၵၼ်ႉလၼ်လူလႆၢႁေႈ ႁူၼ်းမိူင်း။

လုမ်းမိူၵ်ႈႁွင်ႈသၢၼ်ၶတ်းၽူႈၶႃၵ်ႈမိူင်း ၵမ်ႈၽွင်ႈ ယၢမ်ႈႁွင်ႉသိူၼ်ႇ၊ ၵႂႉတူၵ်ႈလၢတ်ႈလိူမ်ႈ ၵိူမ်ႈ (မၢင်ပွၵ်ႈမၢင်တီႈ) ဝႃႈ – ႁူၼ်းမိူင်းမိူၼ်ၸမ်ႉ တပ်ႉသိုၵ်းမိူၼ်ပႃ ၶလႈ ၶမ်ႇမီးၸမ်ႉ ပႃၶမ်ႇယူႇ လႆႈ။ တၵ်းလႆႈတိူဝ်းၵမ်ၵိူတ်းတေႃ၊ၽူႈၶိူၼ်မိူၼ် ၽိူႈ ၶလႈ လိူတ်ႇ၊ တိူဝ်းၵမ်ၵိူတ်းတေႃ၊ႁူၼ်းမိူင်း မိူၼ်ၸမ်ႉၶလႈလိူၼ်–ၼႆယူႇ။

ၶၼ်ယၢမ်ႈလႆႈႁူႉငိၼ်းထူပ်းႁၼ် ပိူင်ပိၼ် တီႈၶတႉၸၼ်ႉ သမ်ႉၵႂႉၶဝ်ပိၼ်ႈၽူၼ်–ထိုင်တီႈ လွၼ်ႉၵိၼ်ၸႂ်းႁူၼ်းမိူင်း (လိူဝ်းမီးပႆၢးဝူၼ်ႉပိၼ်ႉႁူႉ မေႃလိပ်ႈၵိၼ်းထတ်းသၢင် လိူၵ်ႉၶၽၽိတ်းထုၵ်ႉ လီလႃႉ) မၢင်ႁေႃႉ ပေႃးၶၢင်းပွင်ႉဝႃႈ– *"ပိူၼ်ႈသိူၵ်ႉ လိူၵ်ႉႁူၼ်းတၢင်ႉလၢတ်ႈ မႃးပေႃႉၵိၼ်တိူၵ်းတိူင် ႁဝ်းၼႆႉ လႆႈလုသုမ်းၶူဝ်းၶွင် တိူဝ်ႉမၢတ်ႇ၊တူဝ်ၶိင်း ၶလႈ ပိၼ်လွင်ႈလိပ်းတူဝ်။ ႁဝ်းၸင်ႉၵၼ်ပေႃႉၵိၼ်*

ႁူၼ်းမိူင်း၊ သင်ၶ၊ လုမ်းမိူၵ်ႈႁွင်ႈၸႂ်းမိူင်းတၢႆးယၢမ်းလိူဝ် ပိၼ်သၢမ်ၶႃၵိူင်း၊ လမ်ႇလွင်ႈၽိူင်ႇပိူင်း လိမ်ႇၸႂ်းဝိူင်းဝၢၼ်ႈၸွၵ်ႈ၊ ၼႂ်ႈငွၵ်ႈႁၼ်ဝႆႉၸၵ်းႁူႉလၵ်းလွၵ်ႉတိူဝ်း၊ ပၵ်းမၼ်ႈၸိူဝ်းယမ်၊ ယိပ်းၵမ်ၵိူတ်းလွမ်း၊ ၵိူၵ်းႁွမ်းပိၼ်ႇပႆႇပိုင်ႈၶိုင်ၵမ်ႇယၼ်လွႆႈထိမ်ၵၼ်

တီႈတိင်ၵၼ် (ၵမ်ႉပေႃးပၢႆးပိုင်ႈၽူႈၸၢၼ်) *ၼၼ်ႉ ၶႅတ်ႉ ပဵၼ်လွင်ႈလီပ်ႈလႆ*"။

လဝ်ႈလွၼ်ႈၸုၼ်လွၼ်ႈၵေႃႈလီ ၼိုဝ်းပဵၼ်လဝ်ႈ ၼႄႈတီႈ ၽူႈမီးလၼ်ႉ၊ ၽူႈႁွၼ်းသိုၵ်း လုမ်းမိၵ်ႈ ႁွင်ႈတၢင်းလႂ်၊ ၼိုဝ်းလွမ်ႉၶၵႈပိုင်ႈၵိင်ႁူၼ်းမိူင်း ထုၵ်ႇလီၶဝ်ႈၼႂ်ၽၢင်ႉၵမ်းၶႅတ်ႉၶႅတ်ႉ။

သင်ၶ

သႃသၼႃပုတ်ႉထ လႆႈယင်ႉႁၢၵ်ႈၶေ တိုၼ်း ၵိုၵ်းၵပ်းမိူင်းလွၵ်ႇလိုင်ႈတႃႇမႃးၼပ်ႉႁူဝ်ပၢၵ်ႈ ပီမိူင်း။

သင်ၶ သင်ၶႃ ၼိုဝ်းႁၵ်ႉသႃယုၵ်ႉယွင်ႈ ၵမ်ႉလွၼ်ႈသႃသၼႃၵေႃႈ ပဵၼ်ၽူႈပွႆႇပႃးၵိတ်ႉၶၶ သႃသၼႃ ။ သင်ၶ ၼၼ်ႉၵေႃႈ သမ်ႉလုၵ်ႉတီႈႁူၼ်းမိူင်းမႃး။ လွမ်းၼင်ႉႁူၼ်းဝၢၼ်ႈႁူၼ်းမိူင်းၼပ်ႉယမ် ဝႆႈသႃၵိုဝ်းလီသႃသၼႃၼၼ်ႉ ၵိင်ၼိုဝ်သင်ၶ ပဵၼ် ၽူႈပွႆႇပႃးသႃသၼႃၶလႆႈ ပိုဝ်ႈတႃႈပၢၵ်ႈလွင်ႈၶၼ တၢင်းႁူၼ်းမိူင်း၊ ၵွၼ်ႁူၼ်းမိူင်းယုၵ်ႉယွင်ႈပၼ် ၵိူင်းသႃသၼႃ။ ၵဝ်ႇၵႃမ်းသင်ႈသွၼ်ပုတ်ႉထလဝ်ႈ လၵ်ႉလုင်ၽုၵ်ႈၽၢင်ႁူၼ်းမိူင်း ပႆႇလွမ်းသိၼ်ႈတၢင်း ထုၵ်ႇမိၼ်ႈလိုဝ်ႈလွၼ်ႈလီငၢမ်းၼၼ်ႉ ပဵၼ်ၼႄႈတီႈ ပုၼ်ႈၽွၼ်းသင်ၶ ။

ႁွပ်ႈၼႆႉ သင်ၶၼၼ်ႉ ပဵၼ်ၽူႈတိုတ်ႉတႃႇလိပိုင်း ၶၼတၢင်းႁူၼ်းမိူင်း။ သင်ၶ ၵမ်ႉလွၼ်ႈၽူႈႁပ်ႉလွၼ်ႉ ႁပ်ႉသွႆႈႁူၼ်းမိူင်း၊ ၵမ်ႉလွၼ်ႈလုၵ်ႈၶွင်ႉပွင်ႈပႆႇလုမ်း မိၵ်ႈႁွင်ႈလွၼ်ႈ။ သင်ၶ ပဵၼ်လၢဝ်ႈၽူႈၵၼ်ၵၢဝ်ႇငၢမ်း သွၼ်ပုတ်ႉထ၊ ပိုၼ်ႉႁူႉပႆႈဝူၼ်ႉပုတ်ႉထ ၵမ်ႉလွၼ်ႈပူၵ်း ပွင်ၸွပ်ႈဝူင်းႁူၼ်း၊ ၸိုတ်းလိုင်ႉၸိုတ်းလူလွၼ်ႈၵုမ်ႉ လွၼ်ႈၵိမ် တၢင်းယမ်လႆႈတိုဝ်းၵမ်ႁူၼ်းမိူင်း ပိုဝ်ႈ တႃႈၵၢၼ်လီလွင်ႈလီတၢင်းလီ။

သင်ၶၼၼ်ႉ ၵမ်ႉလွၼ်ႈၽူႈၵွၼ်ႁူပ်ႉ ၽူႈတၢင် တူဝ်ႁူၼ်းမိူင်းၵမ်းသိုဝ်ႈၵေႃႈ ယွၼ်ႉပိုဝ်ႈယူႉလွမ်း ႁူၼ်းမိူင်း ပဵၼ်လုၵ်ႈလၢၼ်ႁူၼ်းမိူင်း၊ ႁူႉလၵ်ႉဝႆႉ ၼၵ်း ၵၢၼ်ငၢၼ်းလူဝ်ႈပၢၼ်လွင်ႈလီလွင်ႈၸီ ႁၢမ်း သုၵ်းႁၢမ်းတုၵ်ႉႁူၼ်းမိူင်းၶလႆႈ ၶဝ်ႈလွၼ်ႈၵၢင်လွၼ်ႈ ငဝ်းလႆႈႁူၼ်းမိူင်း။

သင်ၶၼၼ်ႉ ၸိုတ်းၵၢၼ်ပွႆႇပႃးယုၵ်ႉယွင်ႈသႃ သၼႃၶလႆႈ ပဵၼ်လၢဝ်ႈၽူႈႁၢပ်ႉၵၢၼ်**ထမ်မလၢၵ်ႈ**။ လုမ်းၸိုတ်းၵၢၼ်သိုၵ်းၵၢၼ်မိူင်းသမ်ႉ ၵဝ်ႇလွင်ႈ သုၼ်ႉလႆႈၼိုဝ်ႈလၢတ်ႈၽိူၼ်ႉလိၼ်ပဵၼ်ပိုင်လုင် ပိုဝ်ႈတႃႉပူၼ်ႉလွတ်ႈၵုင်ႈမိုဝ်းၽူႈၸၢၼ်ၸႃႉၵ်ႈမိူင်း ၶလႆႈ ပဵၼ်ၽူႈႁၢပ်ႉၵၢၼ်**ၵႃႉၸၢလၢၵ်ႈ**။ ပေႃးၵၢၼ်

ၵႃႉၸၢလၢၵ်ႈ ၵမ်ႉထိုင်ယိုင်းၵၢၼ်း၊ ၵၢၼ်ငၢၼ်း ထမ်မလၢၵ်ႈၵေႃႈ ၵမ်ႉပိုတ်ႉပၢင်ႉထၢင်ႉႁၢင်ႈ။ ထမ်မလၢၵ်ႈၼၼ်ႉ ၵမ်ႉလၢင်ႈၵွၼ်ႁူပ်ႉၵႃႉၸၢလၢၵ်ႈ သေတႃႉ လၢင်ႈၵမ်ႉလွၼ်ႈၵႃႉၸၢလၢၵ်ႈလူလၼ်ႈတၢင်း ၵွမ်ႈလႆႈႁုတ်ႉတၢင်ႉပိုင်တၢင်ႉလွင်ႈ။ ယွၼ်ႉပိုဝ်ႈ သင်ၶလၢဝ်ႈၼိုဝ်းပဵၼ်လုၵ်ႈၼွင်ႉလုၵ်ႈသိတ်းပုတ်ႉ ထ၊ ပဵၼ်ၽူႈပွႆႇပႃးသႃသၼႃမႃး **2,500** ပီပၢႆႇ ၵမ်ႉလွၼ်ႈယူႉတွၼ်ႈယူႉၼွၼ်းၵၢၼ်မိူင်း၊ တၵ်းလႆႈ ယူႉၼိုဝ်ယူႉၼွၵ်ႈၵၢၼ်မိူင်း။

ၵိင်ၼိုဝ်သင်ၶ လုၵ်ႉတီႈပဵၼ်လုၵ်ႈလၢၼ် ႁူၼ်းမိူင်းမႃး ႁူႉလၵ်ႉၶဝ်ႈလွၼ်ငဝ်းလႆႈလူဝ်ႈပၢၼ် ၵၢင်လွၼ်ႁူၼ်းမိူင်းလီလိုဝ်ပိုၼ်ႈ၊ သမ်ႉပဵၼ်လၢဝ်ႈၽူႈ ပၢၵ်ႈလွင်ႈၶၼတၢင်းႁူၼ်းမိူင်းၶလႆႈမီးလွၵ်ႈတွၼ်ႈ တိုဝ်ႉတၢင်းၵမ်ႉၵိမ်ထိမ်လွၼ်ႈလုမ်းမိၵ်ႈႁွင်ႈလူလၼ်ႈလႆႈ လိလမ်ႈထတ်းသၢင်တပ်ႉသုၵ်းၵူႈမူႉမူႉ။ မီးသုၼ်ႉ လႆႈတူင်ႉတၵ်ႉၶႁႉႁၢမ်ႈ ၵၼ်လုမ်းမိၵ်ႈႁွင်ႈၶဝ် ၸိုတ်းၽိတ်းၸိုတ်းပိုင်ႈ။ လွႆႈမုၼ်ႉၶမႈတီႈယူပ်ႈယွမ်း လုမ်းမိၵ်ႈႁွင်ႈ ၶဝ်ပူၼ်ႉပဵၼ်ႉလူၼ်ႉလိုၼ်ၼိုဝ်ႁူၼ်း မိူင်း။

လုမ်းမိၵ်ႈႁွင်ႈ

လုမ်းမိၵ်ႈႁွင်ႈၼၼ်ႉ ၶိုၼ်ႈဝႄႈလုမ်းၵိုတ်းသိုၵ်း ၵမ်ႉၵိုတ်းသိုၵ်းၼင်ႉၵၼ်၊ လုမ်းတၢႆးၶလႆႈ လုမ်း လၢဝ်းၸိုဝ်းမိူင်းတၢႆးၼင်ႉၵၼ်၊ ၼိုဝ်းၵမ်ႉလွၼ်ႈလုမ်း တွၼ်ႈသိုၵ်းမၢၼ်ႈ။

လဝ်ႈၼႄႈတီႈ၊ ၽူႈမီးလၼ်ႉ၊ ၽူႈႁွၼ်းသိုၵ်း ၶဝ် ၼွၼ်းလုမ်းမိၵ်ႈႁွင်ႈၼၼ်ႉ ၵမ်ႉလွၼ်ႈလဝ်ႈလွၼ်ႈၸုၼ် ႁူၼ်းမိူင်း။ ပဵၼ်ၽူႈႁပ်ႉလွၼ်ႉႁပ်ႉသွႆႈ၊ ၽူႈၸိုတ်းလိုင်ႉ ၸိုတ်းလူ၊ ၽူႈၵိတ်ႉၶၶၶႁႉငၢင်ႈႁူၼ်းမိူင်း။ ႁူၼ်း မိူင်းပဵၼ်ၼမ်ႉသိုၵ်းပဵၼ်ပႃၼၼ်ႉ ၵမ်ႉလွၼ်ႈပိုဝ်ႈတႃႉ ၽူႉလူမ်းသုၼ်းတုမ်လၢတ်ႈလလႆလႆ။ ပဵၼ်တႃႉ ယိပ်းမၼ်ႈလွၼ်ႉတိုဝ်းၸိုတ်းလွမ်း ၼွၼ်းၵၢၼ်ငၢၼ်း တူဝ်ထူပ်းၵူႈဝၼ်း။

ႁွပ်ႈပိုဝ်ႈလႆႈပိုင်ႈၵိင်ႁူၼ်းမိူင်း ၵူႈလွင်ႈ ၵူႈပိုင်၊ ၵိပ်းယွၼ်းၶဝ်ႈၼမ်ႉငိုၼ်းတွင်း၊ ပွႆႉဝၼ်း သူင်လိၵ်ႈသူင်တႃႈသူင်တၢင်း၊ ၵိပ်းသိုၵ်းလိုဝ်း ၼႂ်ၶလႆႈ ႁူၼ်းမိူင်းလၼ်ပဵၼ်လဝ်ႈဝုၼ်းႁုၼ်း (လဝ်ႈၶၵႈလူး) လူင်တပ်ႉသိုၵ်း။

ၵိင်ၼိုဝ်ႁူၼ်းမိူင်းႁဝ်း ဝၢၼ်ႈၼွၵ်ႈၼႄႈ ပၢင်ႉၵမ်ႈၼမ် ၵမ်ႉႁူႉလိၵ်ႈႁူႉလႆႈ၊ ၵမ်ႉမေႃ ပလၢႇ၊ ၵမ်ႉမီးပၢႆးဝူၼ်ႉလၼ်ႉသူင် ႁူၼ်ၵ်ႉတႃႇတၼ် ယွၼ်ႉၽူႈၸႃႉၵ်ႈမိူင်းတီႈတိင် ၵိုတ်းႁူတူမ်းတႃႇမႃး

ပီယၢဝ်းၶၢဝ်းၸိူင်ၼၼ်ႉ လုမ်းမိၵ်ႈႁွင်ႈမီးပုၼ်ႈၽွၼ်း လွႆႈပတ်းၽဝ်ႈတႃႇတၼ်လၼ်ထိုင်တီႈလိူင်း မိူၼ် ၼင်ႉသင်ၶလဝ်ႈ။

ၵမ်ႉထုၵ်ႉလႆႈၵဝ်ႇတိုဝ်ႉတၢင်း ၵဝ်ၼမ်ႉ တွၼ်းၼိုဝ် လွင်ႈႁူၼ်းမိူင်းလၼ်ႉတိမ်ႉတုၵ်းလိုၼ်း၊ တိၼ်လၢႆမိုဝ်းပဝ်၊ ၵမ်ႉမီးႁွင်ႉမီးၶိူၼ်၊ ၵမ်ႉမီး ၸိုဝ်ႈမီးငေႃးမုၼ်သုၵ်း ၼၼ်ႉလႃးလႃး။ ပိုင်လုင်မၼ်း ၵၼ်ႁူၼ်းမိူင်းၵမ်ႉလွၼ်ႈၶဝ်ႈၼမ်ႉငိုၼ်းတွင်းႁဝ်း ၼၼ်ႉ တၵ်းၵမ်ႉလႆႈၸိုၼ်ပဵၼ်ယွၼ်ႉႁူၼ်းမိူင်းႁူဝ် ၵႃႉၸေႃႉႁွင်ႈၵၢင်ႉႁဝ်းၶလႆႈ လၼ်ႉၵမ်ႉထိမ်။ ၸိုၼ်ႈ ပေႃးလႆႈလွင်ႈၵမ်ႉထိမ်တီႈႁူၼ်းမိူင်း (လူလၼ်ႈၼမ်ႉ လွၼ်တုၼ်ႈလွၼ်ႈ) ၼၼ်ႉ ၵိင်ၼိုဝ်ၶၢဝ်းယၢမ်းၵွင်ႈတီႈ သေ တၵ်းလႆႈမေႃသုၼ်းတုမ်ၵုပ်ႈပွင်ပဵၼ်လႆႈ။ ၸိုၼ်ႈ ႁူၼ်းမိူင်းမိုတ်ႈႁၵ်ႉလမ်လွၼ်ႈႁတ်းတၵ်ႉႁတ်းဝူႈ ႁတ်းထတ်းသၢင်ႁဝ်းၼႆထိ **1** ။ ၸိုၼ်ႈႁူၼ်းမိူင်း ၼပ်ႉယမ်လွႆႈထိမ်ၼေႈၵၢၼ်ႁဝ်း ၼပ်ႉထိုဝ်တူဝ်ႁဝ်း ၼၼ်ႉ ထိ **2** ။ ၸိုၼ်ႈႁူၼ်းမိူင်းႁူဝ်ႁဝ်း (ပေႃးၵမ်ႉ မီးတီႈႁူဝ်လႃးလႃး ယူဝ်ဝႄႈလၢင်ႈလိုၼ်ႈၵၼ်) ၼၼ်ႉ ပဵၼ်ထိ **3** ။

ၵိင်ၼိုဝ်ၽူႈၸၢၼ်ႁူၵ်ႈႁႆႉ ၵမ်ႉမီးလွၼ်ႈႁူၼ်း လႃႈလီႈၸိုတ်းႁၢတ်း ၵမ်ႈပွင်ႉၵမ်ႈပဵၼ်ၶလႆႈ သိုၵ်း သိုဝ်ၵၼ်ႁဝ်းလႆႈတေႃႉသူႈတိုၵ်းတေႃးယူႉၼၼ်ႉ ပဵၼ်သိုၵ်းသိုဝ်ၵမ်ႉမီးၽိုင်ႈပိုင်ၶေႃးၼွင်ႉ Conventional War လွမ်းၼင်ႉၶေႃးတုၵ်းလူင်း ၵျိၸီႇဝိုဝ်း Geneva Convention ၶလႆႈ ၼိုဝ်းလႆႈလႃးလၢၵ်ႉတိုဝ်ႉသၢင်ႈလိုဝ်ပိုၼ်ႈၵေႃႈ ပဵၼ် ႁူၼ်းမိူင်း။ ႁွပ်ႈၼႆႉ တပ်ႉသိုၵ်းႁဝ်း ယိင်ႈၸၢၼ်း ထုၵ်ႉလႆႈငိုၼ်ႉၶဝႈလွင်ႈၵဝ်ႁူၼ်းမိူင်းမုၼ်ၶေႃးလိပ်း ၶေႃႈထၢမ်းႁူၼ်းလွၼ်ႉႁူၼ်းသွႆႈ။

ၶေႃးၶွတ်ႉယွတ်းလူပ်းလိုၼ်းၶႅတ်ႉ ႁူၼ်း မိူင်း၊ သင်ၶ၊ လုမ်းမိၵ်ႈႁွင်ႈ ၼွၼ်းမိူင်းတၢႆးယၢမ်းလိူဝ် ပဵၼ်သၢမ်ၶႃၵိူင်း၊ လမ်ႉလွင်ႈၽိူင်ႉပိူင်း ၸိမ်ၼွၼ်း ဝိူင်းဝၢၼ်ႈၼွၵ်ႈ၊ ၸိုၼ်ႈငွၵ်ႈႁၼ်ဝႆႉၼၵ်းႁူႉလၵ်ႉလွၼ်ႉ တိုဝ်း၊ ပၵ်းမၼ်ႈၸိုဝ်းယမ်၊ ယိပ်းၵမ်ႉၸိုတ်းလွမ်း၊ ၵိုၵ်းၶွမ်းပိၼ်ႉပႆႇ ပိုင်ႈၵိင်ၵမ်ႉယၼ်လွႆႈထိမ်ၵၼ် ၸိုဝ်းၸိုဝ်းယွႆးယွႆးသေၵမ်း။

(ၵိင်ပၢႆးဝူၼ်ႉလဝ်ႈတုၼ်ၶူး ထုင်ႉလိၼ်သိင် လိင်/တၢတ်ႉႁၢႆးပႃ သေတိမ်ႈ)

သၢႆးၶူင်းႁူဝ်ႈ (**20.3.09**)

ယႃႈႁူႉၸၢၵ်ႈမိူင်းထႆး

ႁူႉပွၵ်ႈၵႂႃႇၵွၼ်ႇ,ပူၼ်ႉမႃႇၸိူဝ်းမႃး 30– 40 ပီမိူင်း လိူဝ်လိူဝ်ၼၼ်ႉ ပႆႇ,ၼပ်ႉသွၼ်ႇ,လူးၵွၼ်ႇ,။ ၶၢဝ်းတၢင်းမွၵ်ႈ 10 ပီမႃးၼႆႉႁူလႆႈ ၵိူင်ၼိူဝ်လုၵ်ႉတီႈ မႆႈ ပႃးၵႂႃတီႈၵတ်း လတ်းပိူင်ႈႁူမ်ႈ ၼမ်ႉသုၼ်ႇၵႂႃႇလၢႆ လၢႆလီၵႂႃႇၼၼ်ႈၼၼ်ႉသေ ႁူၼ်းမိူင်းၵဝ်း (ယူ,ယႃပ်,ၵိၼ်ယႃပ်,လိူတ်,ၶွၼ်ႉၶၢၼ်လၢႆ) ၽွင်ႉလႆၶဝ်ႈမိူင်းထႆး တိၵ်းတိၵ်း ၵမ်,ထႃတ်,ၵမ်,ဝႆႉၶလႃႈ ယႃမ်းလိၵ်ႇႁူၼ်းမိူင်းတႆးမိူင်းမၢၼ်ႈ မီးၼႂ်းမိူင်းထႆး 2–3 လၢၼ်ႉ။

ႁူၼ်းမိူင်းၵဝ်းယူ,သၢင်ႈသဝ်းထင် ၵွတ်း ၵၢၼ်လီၵ်ႉတူဝ်လၢႆၼႂ်းမိူင်းထႆး ၼၼ်ႉ ၵမ်ႈၼမ်ၼမ်– ႁူလႆးၵူမ်,လင်သူႇၽႃ။ ၼေႃႈသူႇလိၼ်ႁူလႆးၶလႃႈ မၢင်ၽဝ်,တေၵမ်,တၼ်းလီပ်ႈၵွၼ်းလွင်ႈမိူင်းထႆးလီငၢမ်း။ လိူင်းမိူင်းတီႈၵႂႃ လမ် ဝၼ်းတူၵ်းဝၼ်းၵွၵ်,ၼၼ်ႉ ၵမ်,လၢင်ႈၵွၼ်းႁူႉလႆႈသေတႃ။ ဝၼ်ႈပီႈ မိူင်းၼွင်ႉ တီႈပိူင်ႈႁူမ်ႈၽႂ်း လိူင်ႉၼင်,မိူင်းထႆးၶတ ႆလီႁူႉလၵ်းၽွင်ႈယူ, ၵၼ်ထိူင်ၼင်,ၼႆၶလႃႈ ပိၼ်,ၶပပ်ၼ်လိၵ်ႈတႆး ၼင်,ပႃႈတ်ႈၼႆႉ။

ပၵ်းၽၢင် ၶလႃႈ တူဝ်ၼပ်ႉ

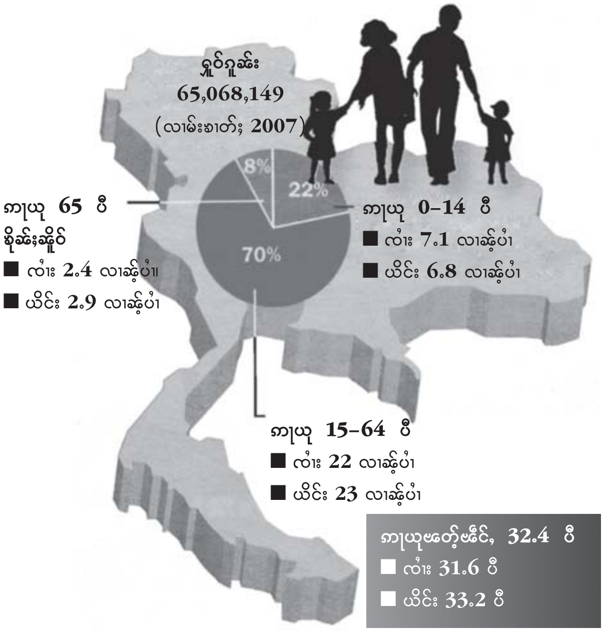

တၢင်းၵႂၢင်ႈၼႃႈလိၼ်	514,000	လွၵ်းၶႂၵ်ႈ,လၵ်ႈၵီးလူဝ်ႉ
■ ၼႃႈၼမ်ႉ	2,330	လွၵ်းၶႂၵ်ႈ,လၵ်ႈၵီးလူဝ်ႉ
■ ၼႃႈလိၼ်	511,770	လွၵ်းၶႂၵ်ႈ,လၵ်ႈၵီးလူဝ်ႉ
တၢင်းယၢဝ်းၶွပ်,လိၼ်လိၼ်	4,863	လၵ်ႈၵီးလူဝ်ႉ
လိၼ်လိၼ်တိတ်းလပ်း		
■ မိူင်းမၢၼ်ႈ (မိူင်းတႆး)	1,800	လၵ်ႈၵီးလူဝ်ႉ
■ ၶမ်းပူဝ်းတီးယိူဝ်း	803	လၵ်ႈၵီးလူဝ်ႉ
■ လၢဝ်း	1,755	လၵ်ႈၵီးလူဝ်ႉ
■ မလေးသျူဝ်း	506	လၵ်ႈၵီးလူဝ်ႉ

တီဝ်းလႃႈၽွင်,ပၢင်,လႃ,3,219		လၵ်ႈၵီးလူဝ်ႉ
ၼႃႈလိၼ်လၢင်ႈၽုၵ်,သွမ်ႈ	27.54 %	
မၢၵ်,ၶဝ်ႈတဝ်ႈၼမ်ႉၵၼ်ၽုၵ်,ပိူင်လူင်	6.93 %	
တၢင်,လိူဝ်ႉတၢင်,ပိူင် (လၢမ်းၶၢတ်ႈ 2005)	65.53 %	
ၼႃႈလိၼ်ၽုၵ်,သွမ်ႈလူလႆႈၼမ်ႉမိူင်ၽႃ	49,860	လၵ်ႈၵီးလူဝ်ႉ (2003)
ၶူင်,ႁိူဝ်းမိၼ်	106	ၶူင်,
တၢင်းလူတ်ႉၽႂ်း	4,017	လၵ်ႈၵီးလူဝ်ႉ
တၢင်းလူတ်ႉၵႃး	57,403	လၵ်ႈၵီးလူဝ်ႉ
■ တၢင်းသိူဝ်,ယၢင်	56,542	လၵ်ႈၵီးလူဝ်ႉ
တၢင်းၼမ်ႉ	4,000	လၵ်ႈၵီးလူဝ်ႉ

■ 3,701 လၵ်ႈၵီးလူဝ်ႉ ပိၼ်သိၼ်ႈၼမ်းတၢင်းလူလႆႈႁိူဝ်း တေႃ,ထိူင် 0.9 မီးတိူဝ်း (မိတ်ႉ) (2005)

တေႃးလွတ်,လိူဝ်ႉၽႂ်းၵိတ်ႉသ် 3,760 လၵ်ႈၵီးလူဝ်ႉ

တၢင်းယၢဝ်းတေႃးလွတ်,ၵၼ်ၶိူင်ထွင်ယဝ်ႉတူဝ်ႈ 379 လၵ်ႈၵီးလူဝ်ႉ (2006)

ႁူၼ်းငၢၼ်းသိၵ်ႇသ် (SEX)

■ ၼႂ်းမိူင်းထႆးၼႆႉ ႁူၼ်းငၢၼ်းသိၵ်ႇသ် (ႁူၼ်းၶႃတူဝ်) တေမီးမွၵ်ႈ 2 လၢၼ်ႉ 8 သိၼ်။ မီးႁူဝ်ပၢၵ်, 4% ၶွင်ႁူဝ်ႁူၼ်းပတ်းပိုၼ်ႉပိၼ်ႁူၼ်း ငၢၼ်းသိၵ်ႇသ်။ *(ၶေႃႈမုၼ်း The Nation Jan 2004)*

ၶူးသွၼ်ၵၢင်းၵိတ်ႉ

■ ႁူးၵိူဝ်းလ်သိူတ်ႉၶျ (ၵိၼ်းတိူဝ်းၼိတ်ႉ) ဝႃႈ ၶူးသွၼ်ၵၢင်းၵိတ်ႉ ၼႂ်းမိူင်းထႆးမီး 18.7 လၢၼ်ႉ၊ ၼႂ်းမိူင်းၵွၵ်,မီး 3.27 သိၼ်ၵေႃ။

မႃပွႆ,ၵၢင်လႃ

■ ၼႂ်းဝိင်းလူင်မိူင်းၵွၵ်, မီးမႃပွႆ,ၵၢင်လႃ (မႃၵၢင်ၵိဝ်,) 3 သိၼ်တူဝ်။ ႁူၼ်း 31 ၵေႃ မီးမႃ 1 တူဝ်။
(ၶေႃႈမုၼ်း Nation geographic June 2009)

ၶထႈလီးၽူၼ်း

■ သႃၽူၼ်းလၢႆႉတိူဝ်း 7.073 လၢၼ်ႉ (2006)

■ မူဝ်းပႃးၽူၼ်း (မိုဝ်းထိုဝ်) 50.8 လၢၼ်ႉၶိူင်ႈ (11/2007)

■ ၼႂ်းႁူၼ်းမိူင်းထႆးၼႆႉ ပေႃးႁူၼ်း 100 ၵေႃ မီးမိုဝ်းထိုဝ် 118 ၶိူင်ႈ ႁူဝ်ႁူၼ်းတင်းမိူင်းမီး 65 လၢၼ်ႉ ၽူၼ်းမိုဝ်းထိုဝ်သမ်ႉမီး 79,515,931.9 ၶိူင်ႈ ပတ်းပိုၼ်ႉတင်းမိူင်း။
(ၶေႃႈမုၼ်း UN International Telecommunication Union 2009)

ဗွဆ်ေတူဝ်ယူးဆိတ် (တင်းဆမ်တိုဂ်ဗာတ်)

- တိုဂ်ဗွဆ်ေတူဝ် ဘာဆ်ဂေါ်သၚ်ဍုံမှ်ုင်ဂွဂ် ပွတ်ုသုနုမ်ဝိတ်၊ သီလူမ်ၞ၊ သၠဂွဆ်၊ လုမ်ဇိဆီး ဝေလ ဂွမ်ဖ္ၚော်ဝေမဆမ် ကဝ်ဖယောဲကိုဝ်ဆ် တင်းသိင်မီး **28,829** လင်။ ပလိဂ် (တမ်ဆူတ်ထဲ) လာမ်ဗာတ်ဝု ဂူဆ်မှိုင်ဂွဂ် ဍာမ်ရှိဆ်ယေးတိပ်ယူမွဂ် **10,000** ပ။

(ဓေါဝ်မုဆ် Raimon Land Condominium Focus, August 2009 and BBC News, 2003)

လူတ်ဂၢးစိုင်လိၚ် ဍုံမှိုင်ထဲ

- လူတ်စိုင် **16,358,861**
  ဂူဆ် **4.2** ဂေါ မီး **1** လမ်း
- လူတ်သုဆ်တူဝ် **3,934,064**
  ဂူဆ် **17.13** ဂေါ မီး **1** လမ်း
- လူတ်ဗတ်သ် **126,270**
  ဂူဆ် **533.67** ဂေါ ဗီ **1** လမ်း
- ဂၢးဗာတ်ထိဂ်သီး **88,071**
  ဂူဆ် **765.15** ဂေါ ဗီ **1** လမ်း
- လူတ်တုဂ်တုဂ် (**3** လေ) **20,762**
  ဂူဆ် **3796.52** ဂေါ ဗီ **1** လမ်း

စိုင်လိၚ် ရှမ်တင်းသိင် ဘာဆ်မီးမဲဖ္ၚာင် **26,729,612**
ဂူဆ် **2.52** ဂေါ စိုင်လိၚ် (ယဉ်) **1** လမ်း

(ဓေါဝ်မုဆ် Raimon Land Condominium Focus, August 2009 and BBC News, 2003)

ဂၢဆ်တိပ်တတ်လိဂ်ဗဇကွ်လၢ်ငိုဆ်တွင်– ကိုဝ်ဂူရှင်ဂၢဆ်ဖ္ၚင်လူင်

	တင်ပီ 2007 သိပ်လာဆ်	တင်ပီ 2008 သိပ်လာဆ်	%ပိုဝ်သိဆ် လိဂ်လံ
ငိုဆ်ဂွင်ဂၢင်သုဆ်ဂိဆ်ဂၢင်	197.65	245.77	24.3%
လုင်ကွမ်ဖ္ၚင်လူင်	14.40	13.46	-6.5%
ရှင်ဂၢဆ်ဖ္ၚင်လူင်			
• ဖ္ၚာ်ဂိတ်စခ	115.02	143.00	24.3%
• ဖ္ၚာ်ငိုဆ်တွင်	172.91	180.41	4.3%
• ဖ္ၚာ်ဂၢဆ်ဆွဂ်မှိုင်	7.32	7.70	5.1%
• ဂၢဆ်တွင်တိဝ် ဝေလ လိဆ်ဍိုင် (ဂီးလာ)	3.41	3.65	6.8%
• ပူဂ်ပွင်သင်စူမ် ဝေလ ဖ္ၚင်ဂူဆ်	8.63	9.08	5.2%
• ဖ္ၚာ်ဖုဂ်သွမ်	64.97	65.38	0.6%
• ဖ္ၚာ်တောသူင်	70.55	67.34	-4.5%
• ဖ္ၚာ်မေတိုင်တိုဆ်လာင်	17.52	18.50	5.6%
• ဖ္ၚာ် ICT	4.05	3.71	-8.4%
• ဖ္ၚာ်ဍိုင်ကိုဝ်ဖ္ၚာ်	2.20	2.49	13.1%
• ဖ္ၚာ်ဂၢခ	5.83	6.17	5.8%
• ဖ္ၚာ်ဍုံမှိုင်	179.12	189.97	6.1%
• ဖ္ၚာ်တြာယုတ်တိထမ်	13.93	14.43	3.6%
• ဖ္ၚာ်ဍိုင်ငါဆ်	25.23	25.80	2.3%
• ဖ္ၚာ်ဖ္ၚိုင်ဝေင်ဝတ်ထဆထမ်	4.28	4.26	-0.6%
• ဖ္ၚာ်ပၚ်သိဆ် ဝိတ်ထယာသာတ်	9.80	8.43	-14.1%
• ဖ္ၚာ်ပၚ်ပလာသိုဂ်သာ	282.25	301.44	6.8%
• ဖ္ၚာ်ပၚ်ယူလိဂူဆ်မှိုင်	62.28	65.24	4.7%
• ဖ္ၚာ်ရှင်ကာဂ်ရှင်ငါဆ်	4.53	5.10	12.6%
• ဖ္ၚာ်ဓောဂျိဆ်သီး ဂူဆ်မှိုင်လွတ်လိဝ်	73.22	78.13	6.7%
• ဖ္ၚာ်မုဂ်ဂေါလုမ်မူ လွတ်လိဝ် ပတ်ပိုင်ငဝ်ပိုင်မှိုင်	14.10	19.13	35.7%
• ဖ္ၚာ်ရှမ်ဖဂေါ်ကိုင်မှိုင် (ဂတ်ဝိသၠဍဂိတ်)	80.89	56.62	-30.0%
• ဖ္ၚာ်ငိုဆ်တွင် ခၚ်လွဂ်ထွဂ်ပုတ်	132.11	124.82	-5.5%
ရှမ်သိင်	**1566.20**	**166.00**	**6.0%**

(ဓေါဝ်မုဆ်လိၚ်–ဗတ်ဂျိတ် ဗိဝ်ဂူဝ်)

ဂူဆ်တွင်တိဝ်ဘိဝ်ရှတ်မာထိုင်

ကိုဝ်လုဂ်ဂူမှိုင်မှိုင်သူတဝ်တိစူင်ရှိုဝ်မိဆ်သုဝဆ်ဆဖုမ်

လာတ်ကိုင်	9 လာဆ် ပီ2007 တင်ဆမ်	%ပိုဝ်သိဆ်	%ပိုဝ်သိဆ် လိဂ်လံ ကွမ်ပီ
ဓောသျိုဝ်ပွတ်ဘွဂ်	**3,511,427**	**46.97**	**-3.81**
ဘာသျိဆ်	902,956	12.08	-7.82
ဗဂျူဆၚ်	5,637	0.08	-7.65
ခမ်ဗူဝ်တီယိုဝ်	23,412	0.31	2.93
ဘိဆ်တူဝ်ဆီသျိုဝ်	91,885	1.23	3.01
လာဝ်	10,048	0.13	10.26
မလေသျိုဝ်	258,511	3.46	-6.92
မာဆ်	52,000	0.70	26.51
ဖ္ၚိလိပ်ပိဆ်	109,110	1.46	15.78
သိင်ဂပူဝ်	281,802	3.77	-15.85
ဝိတ်ဆါမ်	70,251	0.94	-32.58
ခခ	561,427	7.51	-15.34

ႁွင်းၵွင်း	271,735	3.23	1.42
ၵျပၢၼ်း	873,788	11.69	2.49
ၸူဝ်းရီးယိူဝ်း (ၵဝ်းလီ)	622,883	8.33	8.21
ထႆဝၼ်း	288,482	3.86	-10.20
တၢင်ႇမိူင်း	20,156	0.27	0.54
ယူးရူပ်ႉ	**2,132,129**	**28.52**	**13.08**
ၾရင်ႇသဵတ်ႈ	255,820	3.02	23.54
ၵျိူဝ်းမၼီး	309,902	4.15	6.52
ယူႇၶေး (ဢင်းၵိတ်ႉ)	495,973	6.63	2.42
ဢမေးရိၵိူဝ်း	**548,367**	**7.33**	**0.02**
ၶႅၼ်းၼတိူဝ်း	101,993	1.36	-0.75
မိူင်ႁူမ်ႈတုမ်ဢမေးရိၵိူဝ်း	412,006	5.51	-1.03
ဢေးသျိူဝ်းပွတ်းလၢၼ်း	**493,926**	**6.61**	**12.65**
ဢိၼ်းတီးယိူဝ်း	365,973	4.09	16.67
ဢူဝ်းသျႅၼ်းၼီးယိူဝ်း	**397,013**	**5.31**	**22.30**
ဢွတ်ႉသတြေးလီးယိူဝ်း	332,758	4.45	25.11
ပွတ်းဝၼ်းဢွၵ်ႇၵၢင်	324,021	4.33	16.25
ဢႅပ်ႉၾရိၵိူဝ်း	69,448	0.93	10.79
ႁူမ်ႈ	**7,476,331**	**100.00**	**4.0**

(ၶေႃႈမုၼ်း Tourism Authority of Thailand)

ပိူင်ႈတီႈၾၢၵ်ႇ	တင်းသဵင်ႈ ၶိုင်းငၢၼ်း ႁူဝ်ၶိုင်	ၾူႈ တူၵ်းငၢၼ်း ႁူဝ်ၶိုင်	တူဝ်ၼပ်ႉ သိူၼ်ႈလူင်း ႁူဝ်ၶိုင်
မိူင်းႁွၵ်ႈ	3,947.4	60.7	1.5
ၾၢၵ်ႇၵၢင်	9,349.4	132.6	1.3
ၾၢၵ်ႇသိူဝ်ႈ (ပွတ်းႁွင်ႇ)	6617.6	93.0	1.3
ၾၢၵ်ႇဝၼ်းဢွၵ်ႇလိၼ်ႇသိူဝ်ႈ	11,638.9	193.7	1.6
ၾၢၵ်ႇတႂ်ႈ (ပွတ်းလၢၼ်း)	4,875.3	71.6	1.4
ႁူမ်ႈ	**36,428.9**	**551.6**	**1.5**

(ၶေႃႈမုၼ်း–လုမ်းထတ်းၼပ်ႉလၵ်းလိူင် (သထိတိ) ၵိူဝ်ႉလၢတ်ႈ

■ ၵူၼ်းမိူင်းႁဝ်း ၶႅတ်းၵၢၼ်မိူင်းထႆး သမ်ႉလႆႈၵႃႈၶိူင်းၵႃႈၶိုဝ်? – (လိူမ်လိူဝ်းၶဝ်ႈၵၢၼ်မႄႈ/လိူဝ်းၶႅတ်းၶိူင်/လိူဝ်းမီးဝႆႉလၵ်းထၢၼ်/လိူဝ်းဢမ်ႇမီးဝႆႉသင် ပႅၵ်ႇပိူင်ႈၵၼ်လိူဝ်ႉၶိုဝ်?)

လွင်ႈႁဝ်းမီးသုၼ်ႇလႆႈၶိူင်းငၢၼ်းမိူၼ်ပိူၼ်ႈ ပဵင်းပိူၼ်ႈ?။ ၵွပ်ႈသင်?။ ထုၵ်ႇလႆႈၶႅတ်းၶိုဝ်?။ ပေႃးလုတ်ႈႁၢမ်းသုၼ်ႇလႆႈ။ လႆႈထုၵ်ႇပူၼ်ႉပဵၼ်တိူၵ်း တိူင်ၵႃႈၶိူင်း လီၶႅတ်းၶိုဝ်?။ လီတိတ်းတေႃႇတွင်ႈထၢမ်တီႈလႂ် တီႈၽႂ် လိူဝ်ႉၶိုဝ်?။ .... လွမ်းသင်ႇၶေႃႈထၢမ်လိူဝ်းသႂ်ႇ ၶိူဝ်ႈတိူၵ်းသူၼ်း ၶိုဝ်ႈမေႃၵွၼ် ၵၼ်လိူပ်ႈၶႅၼ်းႁူႉထိူင်တိူၵ်းတိူၵ်း။ ၶိူဝ်ႈတိူၵ်းသူၼ်းပၼ်ၶိူင်းသင်ႇၼႆ။

"ၵွၼ်းၶေႃ"

သုၼ်ႇလႆႈၶိူင်းငၢၼ်း

ၾူႈၸွမ်ႈၶတ်းၶဝ် ယုၵ်ႉယင်ပၢႆႉတူၵ်းယွၼ်း ၵႃႈလၢင်ႈထုၵ်ႇမိၼ်ႈ လွမ်းတြႃးယုတ်ႉထိထမ်းတိမ်သုတ်း ၸိူင်ႈဝၼ်း **233** ဝၢတ်ႇ တႃႇတင်းမိူင်း လိမ်မိူဝ်ႈယိပ်းၵိမ်းၶေႃႈသိၼ်ႇ "ၶိူင်းငၢၼ်းဢမ်ႇလႂ်ႈၶီႈၶႃႈ" တူဝ်ၼပ်ႉသိူၼ်ႈလူင်း ၵူၼ်းတူၵ်းငၢၼ်း (ႁၢမ်းၵၢၼ်) ၽွင်းပီ **2006** သုတ်း

လိၼ်လၢတ်ႈလိူင်ႈလုမ်းၾႃႉဝႃႈ– ဝႃႉၶႅတ်းယႃႈမဝ်းၵမ်၊ ဢၼ်ၵႃႉၶၢႆယႃႈမႃႉယႃႈၽိူၼ်ႇၵေႃႈပဵၼ်ဝႃႉ။ သိူၵ်းမၢၼ်ႈၶိူဝ်ႈလိ ၶၼ်းလိူင်ႉသႂ်ၶလႄႈ တီလွပ်းယႃႈလႆႈဢိတ်းဢွတ်းၵေႃႈပဵၼ်ဝႃႉ တီလႆႈသမ်ၵေႃႈပဵၼ်ဝႃႉ ႁႃတၢင်းၽိတ်းသႂ်ႇဝႃႉတိူၵ်းတိူၵ်း။ ၵူႈပွၵ်ႈ လုမ်းၵိူတ်းသိူၵ်းၶဝ် ယၢမ်ႈၵိူဝ်ႇၶွင်ႈယႃႈသေတႃႉ ၽွင်းယၢမ်းလိူဝ်ၶတ ယွၼ်ႉၵူဝ်လုမ်းသိူၵ်းမၢၼ်ႈဢၢဝ်ယႃႈ မဝ်းၵမ်ၶႅတ်းတိူဝ်ႉတၢင်း ၶဝ်ႈယိူတ်းၶႄႈလိၼ်ၶလႄႈ သင်ႇၶိူဝ် တေဢမ်ႇၵိူဝ်ႇၶွင်ႈယႃႈသၼ်ႉ ၶဝ်ၶတ်းလိူဝ်ႈမိူင်ႉၶဝႈၶတႉၶတႉ။

ယၢၵ်ႇၶေလႃႈၶွင်ႈ

ပႆၢးဝူၼ်ႉၶၶႇၶတ့–ၾူႈၶိၼ်ပႃးၵွင်ႈသၼ်ႉဢမ်ႇၵူဝ်၊
ၵူဝ်ၾူႈၶိၼ်ဢၼ် ဢမ်ႇပႃးၵွင်ႈၵူလိုၼ်း။
ပေႃးဢမ်ႇႁူႉဢမ်ႇမေႃလႆၢးႁႃလႆၢးၶႅတ်းမၢၵ်ႇၵွင်ႈသႂ်ႇ
မိၵ်ႇၵွင်ႈပႃးၵွင်ႈၵေႃႈဢမ်ႇၶၢဝ်းယၢဝ်း၊
(ဢမ်ႇပိၼ်ၵၢၼ်ထိူင်တီႈယဝ့်တူဝ်ႈ)။

လၢႆးထိၼ်ႈၵေႃ (မူႇလေး)

ၵႂၢမ်းတႅတ်ႈ

လၢတ်ႈမိူၼ်–တႅမ်ႈၽွၼ်မၼ်း၊ တၢင်းယူႇလွတ်ႈတႆး
Speak universally, Write locally: The Shan path to survival

လိူဝ်းမႃးယူႇၼႂ်းမိူင်းထႆးၵမ်ႈၼမ် ၵႃႈတင်ႈလိၵ်ႈလုၵ်ႈလၢင်းသွင်လိၵ်ႈ– လိၵ်ႈတႆး ၸလႄႈ လိၵ်ႈထႆး။

တူဝ်ယၢင်ႇမၼ်း	*လိၵ်ႈတႆး*	*လိၵ်ႈထႆး*
	ႁွင်သိူဝ်း	ၸုၼ်းသူင်ႇ
	ႁွမ်ၶူၼ်း	ၶရိူဝ်ႈထႆး

ယွၼ်ႉၼၼ်ႉ ပေႃးယူႇၼႂ်းဝၢၼ်ႈၼႂ်းၼႃးတူဝ်ၵဝ်ႇ, ၵႃႈၶႅတ်ႇၶႂ်ႈပိူၼ်ႈႁူင်။ ပေႃးႁူႉၶႃၸဝ်ႈၼႂ်းဝဵင်းတူၵ်ႇထၢမ်ထိုင်လိၵ်ႈတႆး ၽႂ်ၵေႃႈၵမ်ႇရူႉလႆႈ။ ပေႃးပိူၼ်ႈမႃးၶႃၼႂ်ႈပွၵ်ႈယွမ်ႇၶဝ်းသေ တူၵ်ႇထၢမ်လိၵ်ႈထႆးၵေႃႈ ၶဝ်းသမ်ႉၵမ်ႇရူႉလႆႈ။

ႁွပ်ႈၼၼ်ႉ ႁွၼ်းၶေႃ ၵႃႈတိူၵ်းသူၼ်းႁူၼ်းတႆးၶဝ်းယူႇၼႂ်းမိူင်းထႆးဝႃႈ ၵမ်ႇတၢပ်ႈတင်ႈလိၵ်ႈထႆးလိၵ်ႈတႆးလွမ်းၵၼ်၊ တၢင်းလိူၵ်ႈလီမၼ်း မီးသွင်ပိူင်။

1. ၶႃလိၵ်ႈထႆး ၵၼ်တႆးပွင်ႇလွႆႇ။
2. တင်ႈလိၵ်ႈတႆး ၵၼ်ထႆးပွင်ႇလွႆႇ။

- လိၵ်ႈထႆး ၵမ်ႈၽွင်းၼႆႉ တႆးၵမ်ႇတွၼ်ႉတင်ႈ ႁူလ်းၵႃႈ တႆးၸဝ်ႈလွႆပွင်ႇလွင်ၢႈႁူလ်းၵမ်ႇ,ၵႃး လီမိူတ်ႈႁူၼ်ႈၸလႄႈမီးၼမ်ယူႇ။

လၢႆး	*ယိင်း*
ၸူမ်းသၼ်	မိူၼ်ၽွၼ်
ထွင်းၸမ်း (တွင်းၸမ်း)	သွႆႈၽႃႇ
လိူၼ်ႈလူမ်း	လွမ်ၸုၼ်
ယွတ်ႇၶျႃး (ယွတ်ႈလၢႆး)	သၢႆႇလွႆ

- ၵမ်ႈၽွင်းၸတ်ႉ မႃးယူႇၼႂ်းမိူင်းထႆးၵေႃႈ တင်ႈလိၵ်ႈတႆး ႁွႆႈထႆးပေႃးပွင်ႇႁူလ်းၵမ်ႇ,ၵႃး ၶႅတ်ႇႁွႆႈထႆးၶွပ်ႈၵေႃႈမီးယူႇ။

လၢႆး	**ယိင်း**
သႅင်မိူင်း	သႅင်ၵိင်ႇ
ၸၢၼ်သႅင်	သႅင်ၼွင်ႉ
ၸုၼ်လိူၼ် (ၸုၼ်တိူၼ်းၵၼ်း)	ၶိူၼ်းၸမ်း (ၵိူၼ်းၵၼ်းၸမ်း)
ႁွင်သိူၵ်း	ၽွၼ်ဝၢၼ်

ပူၼ်ႉမႃးၵမ်ႇ,ၶိူင်ၵမ်ႇ,ၼၢၼ်း မီးလုၵ်ႈလၢၼ်လိူဝ်းမႃးယွၼ်းလိၵ်ႈ တႃႇလုၵ်ႈလၢႆးၸလႄႈ လႆႈလိူၵ်ႈပၼ်လိၵ်ႈတႃႇၸဝ် ၼႂ်းသိၼ်းမၢႆထႆး၊ လႆႈတင်ႈပၼ်လိၵ်ႈ **ၶေႃႇၸူင်း** ၸလႄႈ **ၵမ်ႉၽႃႉ** (တၢင်းထႆးၵွၵ်ႇ,သႅင်ဝႃႈ **ၸမ်ႉၽႃႉး**)။

ပေႃးတင်ႈလိၵ်ႈတႆး ပွင်ႇ,ပဵၼ်ထႆးၼႆႉ မီးၽွၼ်းလီသင်။ ယင်းၸၼလႆႈလၢႆပိူင်။

- ၶဝ်းၵမ်ႇ,လႆႈယၢပ်ႇ,လွႆၶႃလိၵ်ႈတင်ႈပၼ်လုၵ်ႈၶဝ်းထႅင်ႈ။
- ႁွပ်ႈလိၵ်ႈတႆး လိၵ်ႈထႆး ပဵၼ်ၵၼ်လဵဝ်ၵၼ်ၸလႄႈ ၽႂ်ၵမ်ႇ,လႆႈယၢပ်ႇ,လွႆဝႃႈ လွင်ႇ,လွႆႈၵေႃႈလဵဝ်ၵၼ် ၵမ်ႇ,လွႆႈၵေႃႈလဵဝ်ၵၼ်။
- ၶႅတ်ႇၶႂ်ႈတႆး ထႆး လမ်လွႆၵၼ်။
- ယင်းလၢင်ႈၶႅတ်ႇၶႂ်ႈ ပီႈၼွင်ႉထႆး ပႅတ်ႈလိၵ်ႈပႃႇ,လိၸဝ် မႃးတင်ႈလိၵ်ႈထႆးငဝ်ႈပိုင်းၸတ်ႉၸတ်ႉ။

မိူၼ်ၼင်ႇ,ၵူလႃးၵေႃႉလီၵေႃႉၼိုင်ႈလိၵ်ႈ(သုပိၼ်း) ပွင်ႇ,ဝႃႈ (ၽွၼ်) ၼၼ်ႉ ပုတ်ႈလၢႆႈလိၵ်ႈပဵၼ် (ႁွင်လၢႈ)၊ *(လၢႈ ၼႆႉ ၵႂၢမ်းထႆးပွင်ႇ,ဝႃႈ လမ်းလိူပ်ႈ)*။

ပေႃးလမ်လွႆၵၼ်ၵေႃႈ လၢင်ႈလွႆႈၵၼ်။ ပေႃးလွႆႈၵၼ် ႁူႉပႃးၵၼ်လွတ်ႈပူၼ်ႉ ပႃးၵၼ်ၶိူၼ်ႈယႂ်ႇ။

ၵႂၢမ်းဢင်းၵိတ်ႉ	ထႆး	သိုၵ်ႈ	ၶၢင်ႈ	...

ၵိင်းၵလီတ်ႈ	ထႆး	သိင်ၵွၵ်,	တႆးဝႃႈလႆႈ	ထွႆႈတႆး/မၢၼ်ႈၵၼ်လွႆႉယူ,
Coddle	เอาอกเอาใจ	ၵဝ်ႊၵူၵ်,ၵဝ်ႊၵျႊ	ၵဝ်ၵူၵ်းၵဝ်လွႆ	လွမ်းလွႆ
Cog	ซี่ล้อ	သီႉလေႃႉး	သိၵ်ႈလေႃႉ	သိၵ်ႈၶိဝ်ႈမျ
Cognition	การรับรู้	ၵၢၼ်ႊရပ်ႊရူႉး	ၵၢၼ်ႁပ်ႇႁူႉ	လွင်ႈပွင်,လွႆမႃး/တၢင်းႁူႉတိူဝ်းမႃး
Coherent	สอดคล้องกัน	သွတ်,ၶလွင့်းၵၼ်ႊ	သွတ်,ၵွင့်ၵၼ်	ၼိတ်းၼွႆႈၶဝ်ႈၵၼ်
Cohesive	ยึดติดกัน	ယိုတ်းတိတ်,ၵၼ်ႊ	ယိုတ်းတိတ်းၵၼ်	ၶဝ်ႈၵွၵ်,ၵၼ်လီ
Coil	ขด	ၶူတ်,	ၶူတ်း	ၶူလိ,
Collapse	ล้ม, ยุบ, พัง	လူမ့်း၊ ယုပ်း၊ ၽင်ႊ	လူမ့်၊ ယုပ်း၊ ပင်း	ယူတ်,ၵူၼ်,
Collar	ปลอกคอ	ပလွၵ်,ၶေႃး	ပွၵ်,ၶေႃး	ၵေႃ,လႃ,သိူဝ်ႈ၊ ၶေႃးသိူဝ်ႈ
Colon	ลำไส้ใหญ่	လမ်ႊသႆႉယႆႇ,	လမ်းသႆႈယႂ်,	သႆႈလူင်
Colonize	ตั้งรกราก	တင်ႉရူၵ်းရၢၵ်ႉ	တင်ႈႁူၵ်ႈႁၢၵ်ႈ	ၵူၼ်းတၢင်းၸွၵ်ႈမႃးယူ,ႁူမ်ႈၵၼ်

ထီတ်ႈႁၢမ်ႈယႃႈမဝ်းၵမ်ၼေႈလိၼ်ဝႃႉ

ၶိင်ႈၶိင်လွမ်းၵၢၼ်သိုၵ်း

တင်ႈၶတ,ႁူဝ်လိူၼ်တီႊသိမ်ႊပိူဝ်ႊ09 မႃး ၸဝ်ႈၼေႈတီႈတပ်ႉသိုၵ်းမိူင်းဝႃႉၽွမ်ႉႁူမ်ႈ ငဝ်ႈ ငုၼ်းပၢင်သၢင်း ပိုၼ်ၽၢဝ်,ႁၢမ်ႈသူ,/သမ်း/ၵိၼ် ယႃႈမဝ်းၵမ် ၶလႈ ႁၢမ်ႈၵႃႉၶႃယႃႈမဝ်းၵမ်။ ပိုၼ် ၽၢဝ်,ပွႆ,ႁၢင်ႈသိင် (TV) ပိူဝ်ႈတႃ,ၼွႆႈၵူၼ်းမိူင်း/ ၵူၼ်းသိုၵ်း ယႃ,ၼွႆႈၵိဝ်,ၶွင်ႈလွမ်း ယႃႈမဝ်းၵမ်။ ဝႆႉဝႃႉတင်းလုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈ ၶိင်ႈၶိင်ၵၢၼ်သိုၵ်း တေႃ,ၵၼ်မႃးၼႆႉ မၢၼ်ႈလၢင်ႈၵဝ်ပၼ်ႁၢယႃႈမဝ်း ၵမ် ပူဝ်ႉႁူဝ်ဝႃႉသေ ႁၢလိူင်ႈႁၢတၢင်းၽိတ်း၊ ယိင်ႈ ၵၢၼ်သိုၵ်းၶိင်ႈၶိင်မႃးၵေႃႈ လွင်ႈထီတ်ႈႁၢမ်ႈယႃႈ မဝ်းၵမ်ၵေႃႈ ၶိင်ႈၶိင်လွမ်း။

မိူဝ်ႈဝၼ်းထိ **25/11/09** လုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈ ပွင်,လၢတ်ႈတၢင်းၽူႁၼ်ႊတီႈ ၵူးၵွင်,မျၼ်ႉ (လီ,လူးၶလျႉ) ဝႃႈ– ၵၼ်ပဝ်းယိဝ်,သျိင် လူင်း လႆႈမိုဝ်းတၢင်,လိၵ်ႈ ဝၼ်းထိ **10/11/09** ၼၼ်ႉ ငဝ်ႈငုၼ်းသိုၵ်းသုင်သုတ်းမၢၼ်ႈပၢၵ်ႈပိတ်ႈ၊ ၵမ်, ႁပ်ႉလႆႈ–ဝႃႈၼႆ။ လိၵ်ႈၶွင်ၽူႈၼမ်းဝႃႉ ပဝ်းယိဝ်, သျိင် မီးႁူဝ်ႁပ်ႈဝႃႈ– ၽွမ်ႉယွမ်းလိၵ်ႈလႆႈလိူဝ်ႈ၊ ၵူလိုးၵႃႈ ပိူင်ၶွတ်,ၽွတ်ႈဝႃႉ ၵူႈလွင်ႈလွင်ႈ ၼွႆႈ မိူၼ်ပၵ်းၵဝ်,ပိူင်ၵဝ်,။

မိူဝ်ႈဝႃႉတင်းမၢၼ်ႈ ႁူပ်ႉၵုပ်,ၵၼ်တီႈ တၢင်ႉယၢၼ်း ဝၼ်းထိ **14/11/09** ၵေႃႈ ၵဝ် လွင်ႈၼႆႉတၢင်,လၢတ်ႈ။ လွမ်သိုၵ်းၶယႃးမျၼ်ႉ ႁူဝ်ၼေႈၽွႆ,ႁူမ်,လူမ်ႈသိုၵ်း (MAS) ၵမ်,ႁပ်ႉ၊ သွင်ၽွႆ,လႆႈထိင်မေႃးၵၼ်ၶတႉၶတႉ။ ၶယႃးမျၼ်ႉ ၼွႆႈဝႃႉပွၵ်ႈမိူဝ်းၵုပ်,ၵုမ်ၵၼ်သေ ပွင်,ပၼ်ၶိုၼ်း ဝၼ်းထိ **22/11/09** ။ ၵွပ်ႈဝႃႈဝၼ်းထိ **23–24/11/09** တေၵဝ်တၢင်,လၢတ်ႈၸွႆးပၢင်ၵုမ်၊ ၵူလိုးၵႃႈ ဝႃႉၵမ်,တွပ်,သင်ၶိုၼ်း၊ ၵိင်ၸိူဝ်ၶေႃႈ တိပ်းတတ်း ပၢင်ၵုမ်ငဝ်ႈငုၼ်းသိုၵ်းသုင်သုတ်း မၢၼ်ႈသေ မၢၼ်ႈလင်,ပွင်,လၢတ်ႈတီႈဝႃႉဝႃႈ– ၵမ်,ႁပ်ႉလႆႈ။

ပေႃးၵၢၼ်သိုၵ်းၶိင်ႈၵေႃႈ လွင်ႈယႃႈမဝ်းၵမ် ၵေႃႈၶိင်ႈလွမ်း။ ၸွႆးၼေႈလိၼ်ဝႃႉၵုမ်းယိပ်းယၢမ်း လိဝ် ၵူၼ်းၵႃ,ယူ **50** လူင်ႈတွႆႈ လိူဝ်းလပ်း ယိၼ်ႉယႃႈၽိၼ်,ၼၼ်ႉ ယူ,တီႈလဝ်ႈၼေႈတီႈ ပိုၼ်ႉတီႈၶဝ်တိပ်းတတ်းတိုတ်းယႃႈပၼ်။ ပေႃးၵႃႉ ၶႃယႃႈ **(1)** ႁူပ်ႈယိုတ်းၶူဝ်းၶွင် **(2)** တူတ်ႈ တၢမ်,မွႆငိုၼ်း **50%** မိူၼ်ၼင်,ၵႃႈၶၼ်ယႃႈမွၵ်ႈ **1** သိၼ် ၵဝ် **5** မိုၼ်, **(3)** တၢမ်,ၶွၵ်ႈ **3–5** ပီ။

လဝ်ႈၼေႈတီႈဝႃႉၵေႃႉၸိုင်ႈၵေႃႈ လၢတ်ႈ ဝႃႈ– *"တင်ႈၶတ,မီးပၼ်ႁၢၵၼ်တင်းမၢၼ်ႈမႃး ၼႆႉ ႁဝ်းထီတ်ႈႁၢမ်ႈလွင်ႈယႃႈမဝ်းၵမ်ၶတ့ၶတ့။ ၵမ်,ပၼ်ၵိၼ်ၵမ်,ပၼ်ၵႃႉ၊ လူဝ်ႈလႃႈၼႆႉ တိ ၸွပ်းလႆႈၵူၼ်းၵႃႉယႃႈလႆၢလႆၢၵေႃႉ လိူဝ်းတေႃႉ ယႃႈတၢင်းၸွၵ်ႈ/ၽွႆ,တူၵ်းၶူင်းၶဝ်ႈမႃးၼေႈလိၼ် ဝႃႉ၊ ၵမ်ႈၼမ်လုၵ်ႉၸွႆးပိုၼ်ႉတီႈပူဝ်,မူၼ်းမႃး"* – ဝႃႈၼႆ။ (ပူဝ်,မူၼ်း ပိၼ်ႁူဝ်ၼေႈလုမ်းပီ,တုလိတ် ဝၢၼ်ႈပၢင်, ၶလႈဝိင်းတၢင့်ယၢင်း)။

Photo : website

တၢင်းလိၼ်လိၼ်ထႆး ၵႆႉၵႆႉမီးၶၢဝ်,တိၸွပ်း လႆႈယႃႈ လိၶၼ်းဝႃႈပိၼ်ၶွင်ဝႃႉတိၵ်းတိၵ်းၼၼ့် ၵမ်,ထုၵ်,မိၼ်ႈ၊ ပိၼ်ၶွင်ပိူၼ်ႈယူ, သမ်ႉဝႃႈပိၼ် ၶွင်ဝႃႉ (မိူၼ်မိူဝ်ႈၵူႈပွၵ်ႈ ၽွႆလုမ်းလွႆၵႃႉၵေႃႈဝႃႈ ပိၼ်ၶွင်ၶုၼ်သႃ,) ၼၼ်ႉ တုမ်ႉတိူဝ်ႉလိူဝ်ႈသိင်ဝႃႉ ၶတႉၶတႉ။

ၽွႆ,ၸိုင်ႈ လွင်ႈၼိတ်းတပ်ႉပွႆႉလိၼ်လိၼ် ၼၼ်ႉ လုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈတတ်းမၵ်းဝၼ်းလိုၼ်း သုတ်း တေႃ,လုမ်းၵိုတ်းသိုၵ်း ဝၼ်းထိ **31/12/2009** ပီသိင်ႈ။ ❑

သိုဝ်ႈပူၼ်ႉၵေႃႈငိုဝ်ႈ

To be too truthful is to be unwise

ซื่อเกินไปก็โง่

(ဖြောင့်မတ်) ရိုးလွန်းတော့အ

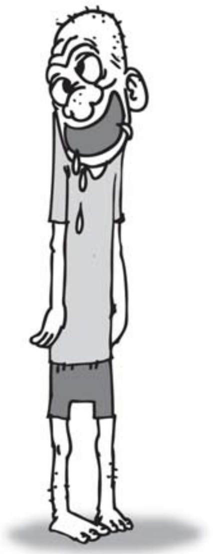

ၵႂၢမ်းသွၼ်မိူင်းပိူၼ်ႈ

The bright way looks dim
The progressive way looks retrograde

Tao Te Ching, Chapter 41
Lao Tzu, 6th century BC philosopher

သႅၼ်ႈတၢင်းပိူတ်ႇပၢင်ႇၸၼ်ႉ မိူၼ်မိူတ်းမူဝ်း
သႅၼ်ႈတၢင်းၶိုၼ်ႈၼႄႈၸၼ်ႉ မိူၼ်ထွႆလင်

လဝ်ႇၸိုဝ်ႇ, ၸဝ်ႈပၢႆးဝူၼ်ႉႁွၼ်ႇၸရိတ်ႉႁူဝ်ပၢၵ်ႇပီ **6**
ပပ်ႉ *တဝ်ႉတိူဝ်ႉၵိင်း* ၶၼ် **41**

(မႂ်ႇတွင်း ၶၼ် **40** ၼမ်ႉလႆႈသိုၵ်ႉပႃး။)

ရေးလာတဲ့ပေးစာ

သို့ –

သျှမ်းသံတော်ဆင့် သတင်းစဉ် စာတည်းချုပ်ခင်ဗျား

ပြည်တွင်းအခြေအနေတခုပေါ် မူတည်ပြီး ဌာနပေါင်းစုံ စစ်ဆေးရေးဂိတ်တွေ ပေါ်ပေါက်လေ့ရှိပါတယ်။ အများပြည်သူလုံခြုံမှု အတွက် စစ်ဆေးနေပါသည် ဆိုတဲ့ဆိုင်းဘုတ်ထူပြီး အများပြည်သူ စီးနင်းသွားလာတဲ့ယာဉ်ကားတွေဆီကနေ အကြောင်းအမျိုးမျိုးပြငွေကြေးကောက်ခံယူနေပါတယ်။ ငွေကြေးမရတဲ့အဆုံး ရေသန့်ဗူးနဲ့မျက်နှာသုတ်ပုဝါပါမကျန် တောင်းခံလေ့ရှိပါတယ်။တာဝန်ရှိလူကြီးများက ငွေကြေးကောက်ခံခြင်းမပြုရလို့ အမိန့်ထုတ်ပြန်ထားရင်တောင်မှ တောင်းရမ်းငွေညှစ်မှု မပပျောက်နိုင်ပါဘူး။

ကချင်ပြည်လိုင်ဇာမြို့အနီး လက်ဂျားယန် ဌာနပေါင်းစုံဂိတ်မှာ လဲယာဉ်များအပေါ် ငွေကောက်ခံပါတယ်။ ပစ္စည်းတင်လာတဲ့ ယာဉ်တွေသာမက ဘိန်းအစားထိုးသီးနှံ စီမံချက်အတွက် တရုတ်ပြည်နဲ့ ဖက်စပ်လုပ်ကိုင်တဲ့ ငှက်ပျောစိုက်ခင်းကထွက်တဲ့ ငှက်ပျောသီးတင်ယာဉ်တွေကိုပါ ငွေကောက်ခံလေ့ရှိပါတယ်။

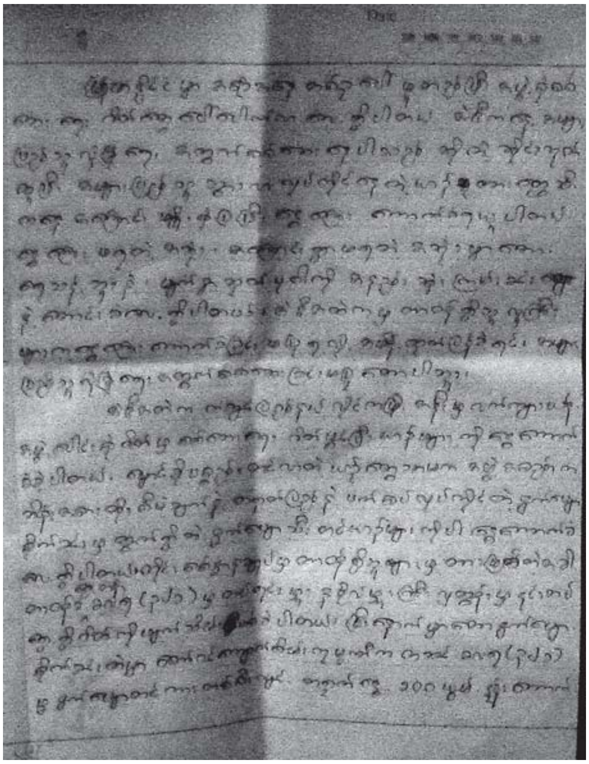

တိုင်းစစ်ဌာနချုပ်တာဝန်ရှိသူတွေက ရှေ့တန်း ခလရ ၃၂၁ တပ်ရင်းမှူး ဒုဗိုလ်မှူးကြီးလှထွန်းက ၎င်းတပ်ရှေ့ရှိဂိတ်ကိုဖျက်သိမ်းခဲ့ပေမဲ့ ငှက်ပျောစိုက်ခင်းပိုင်ရှင်တော်ဝင်ကျောက်စိမ်းကုမ္ပဏီကတဆင့် ငှက်ပျောသီးတင်ကားတစ်စီး တရုတ်ငွေယွမ် ၁၀၀ နှုန်းကောက်ခံလို့ကုမ္ပဏီမန်နေဂျာ ဦးလှစန်းနဲ့ ဦးဆင်ဝါးနော်တို့က တပ်ရင်းမှူးဆီပုံမှန်သွားရောက်အပ်ရပါတယ်။

ငှက်ပျောစိုက်ခင်းဂွင်ထဲရှိ ရှဒန်ပါကျေးရွာ ဥက္ကဌ ဦးနေဝင်းလဲ ငှက်ပျောသီးထမ်းအလုပ်သမားတွေဆီက ညှော်စာရင်းတိုင်ခအဖြစ် လူတယောက်ကိုတပတ် ၅၀၀ ကျပ်နှုန်းကောက်ခံပြီး ခလရ ၃၂၁တပ်ရင်းမှူးမှာတတ်တဲ့ ဘီလပ်မြေသွပ်ပြား စတဲ့ပစ္စည်းတွေကို ဝယ်ပေးရပါတယ်။ ငှက်ပျောခင်းအတွင်းရှိ ခလရ ၃၂၁ တပ်စိတ်တစိတ်အတွက်လဲ ဟင်းဘိုးငွေအမြဲပေးနေရပါတယ်။

ရှဒန်ပါ ငှက်ပျောခင်းဒေသအတွင်းဆင်ဘိုဒေသထွက်ကျွန်းသစ်တင်ကားတွေဖြတ်သန်းမောင်းနှင်ရင်လည်း ၃၂၁ တပ်ရင်းမှူးကအခကြေးငွေကောက်ခံကြောင်းသိရပါတယ်။

နိုဝင်ဘာ ၂၆ ရက် ညမှာ ကျွန်းသစ်အပြည့်တင်ဆောင်ထားတဲ့ ၆ဘီးကား ၂ စီး ဖြတ်သွားတော့ တပ်ရင်းမှူးတယောက်မြက်မြက်ကလေး ဝက်ထောခဲ့ရတယ်။

လိုင်ဇာဒေသခံတဦး

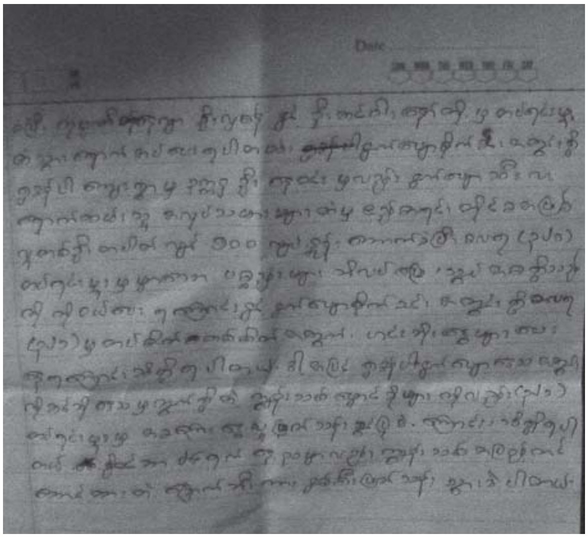

နိုင်ငံရေး

အပစ်ရပ် SSA ဆက်တိုက်ဖိအားပေးခံနေရ

သျှမ်းသံတော်ဆင့် 04/12/2009

အပစ်ရပ် သျှမ်းပြည်တပ်မတော် SSA တပ်ဖွဲ့သည် ဒေသကာကွယ်ရေးတပ်အဖြစ်အသွင်ပြောင်းရေးအတွက် တပ်ရင်းသုံးရင်းစာစုစုပေါင်းအင်အား ၁၀၀၀ ဝန်းကျင်ပေးပို့ရန် ဖိအားပေးခံနေရကြောင်း သျှမ်းပြည်မြောက်ပိုင်းသတင်းရပ်ကွက်ကဆိုသည်။

“နိုဝင်ဘာ ၁၄ ရက်နေ့ ဗိုလ်ရဲမြင့်နဲ့ တွေ့တုန်းက အသွင်ကူးပြောင်းဖို့ SSA က လူစာရင်းပေးလိုက်တယ်။ ဗမာစစ်ခေါင်းဆောင်တွေ ပရိယာယ်များတယ်။ ကတိလဲမတည်ဘူး။ SSA ဘက်ကဘယ်လိုဆက်လုပ်မယ်ဆိုတာ လူထုအရမ်းစိတ်ဝင်စားတယ်၊ ကချင်တို့ ဝတို့လိုဘဲလား၊ နိုင်ငံရေး ကစားကွက် မတူကြဘူးမဟုတ်လား။ ခိုင်မာပြတ်သားရင်တော့တမျိုး” – ဟု မြောက်ပိုင်းသား နိုင်ငံရေးအကဲခတ်တဦးက ပြောသည်။

Photo : SHAN

၂၀၀၉ ဒီဇင်ဘာ အကုန်နောက်ဆုံးထား၍ အပြီးပြောင်းရန် စစ်အစိုးရဖိအားအတိုင်း စာရင်းပေးသွင်းပြီး SSA တပ်ဖွဲ့ဝင်များ ဒီဇင်ဘာ ၁ မှ ၁၅ ရက်အတွင်း စိန်ဂျော့ဌာနချုပ်သို့ နောက်ဆုံးထားသွားရောက်ရန် ဗဟိုကဆင့်ခေါ်ထားကြောင်း အမည်မဖော်လိုသည့် မူဆယ်မြို့ခံတဦးက ဤကဲ့သို့ပြော၏။

“ဒေသကာကွယ်ရေးတပ်ပြောင်းဖို့ တပ်ရင်း ၃ ရင်းအတွက် SSA က လူအင်အား ၂၀၀ ကျော်လောက်ဘဲပေးထားတယ်။ ဒါကို ဗမာတပ်ကအနည်းဆုံး တပ်ရင်းတစ်ရင်း အင်အား ၃၀၀ စာရင်းပို့ခိုင်းနေတယ်။ အဲဒါကြောင့် စာရင်းထဲပါတဲ့တပ်မှူးတပ်ဖွဲ့တွေကို ဌာနချုပ်က အရေးပေါ်ခေါ်ထားတာ”

နယ်မြေကာကွယ်ရေးတပ် / ပြည်သူ့စစ်အဖြစ် စစ်အစိုးရကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်၏ တိုက်ရိုက်လက်အောက်ခံအဖြစ် ပြောင်းလဲရေး၌ အပစ်ရပ် SSA တပ်ဖွဲ့ဝင်များ ၁၀% ခန့်သာလက်ခံ သဘောတူကြောင်း၊ စာရင်းပေးထားသည့်အတိုင်းတပ်ရင်း ၃ ရင်းတွင် တစ်ရင်းလျှင် ၆၀–၇၀ ခန့်သာရှိသဖြင့် နောက်ထပ်အင်အားရာနှင့်ချီ ဖြည့်ဆည်းရမည်ဖြစ်ကြောင်းပြောပါသည်။

စစ်အစိုးရအလိုအတိုင်း အင်အားထပ်ဖြည့်ရေး ပြဿနာ၊ လက်မခံသည့်တပ်ဖွဲ့ဝင်များပြဿနာအတွက် အနေးနှင့်အမြန် ဖြေရှင်းရမည် ဖြစ်ကြောင်း – ရွှေလီမြစ်ဝှမ်းမှ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးက ဆက်ပြောပြ၏။

“ကျုပ်တို့လက်နက်မရှိတာတောင် မကြောက်ဘူး၊ ခင်ဗျားတို့က သေနတ်ကိုင်ပြီး ဘာလို့ကြောက်နေရတာလဲ” – ဟု တိုင်းရင်းသား နိုင်ငံရေးပါတီတခုကလည်း အပစ်ရပ်များအပေါ် မကြာမီက ဝေဖန်ခဲ့ဖူး၏။

နယ်ခြားစောင့်တပ် BGF နှင့် နယ်မြေစောင့်တပ် (ပြည်သူ့စစ်) HGFအဖြစ်အသွင်ပြောင်းရန် နအဖက အကြိမ်ကြိမ်ခေါ်ယူဖိအားပေးသော်လည်း အမျိုးသားဒီမိုကရက်တစ်မဟာမိတ် တပ်မတော် NDAA-ESS မိုင်းလားတပ်ဖွဲ့၊ ဝ ပြည်သွေးစည်းရေးတပ် ဖွဲ့ UWSA၊ ကချင်လွတ်လပ်ရေးတပ်မတော် KIA နှင့် သျှမ်းပြည်တပ်မတော်မြောက်ပိုင်း SSA တပ်ဖွဲ့ တို့ကအကြောင်းပြချက် အမျိုးမျိုးပြ၍ အချိန်ဆွဲ ငြင်းဆန်ခေါင်းခါထားခဲ့သည်။ ❑

၂၀၁၀ စိန်ခေါ်မှုကို ပအိုဝ်းအဖွဲ့ချုပ် ရင်ဆိုင်ရန်အသင့်

ဒီဇင်ဘာ ၇ ရက်မှ ၉ ရက်အထိ ကျင်းပခဲ့သည့် ပအိုဝ်းအမျိုးသားညီလာခံမှ ပအိုဝ်းအမျိုးသားလွတ်မြောက်ရေးအဖွဲ့ချုပ် PNLO ထူထောင်ကြောင်း ထုတ်ပြန်ကြေငြာပြီး ၂၀၁၀ စိန်ခေါ်မှုအား ရင်ဆိုင်ရန် အဆင်သင့်ဖြစ်ကြောင်း ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် တင်မြှောက်ခံရသူဗိုလ်မှူးကြီး ခွန်ဥက္ကာက ပြောသည်။

"အခုပအိုဝ်းအမျိုးသားညီလာခံကထူထောင်လိုက်တဲ့ ပအိုဝ်းအမျိုးသားလွတ်မြောက်ရေးအဖွဲ့ချုပ်ဟာ လက်ရုံးရည်နဲ့နှလုံးရည်ပူးပေါင်းဖွဲ့စည်းထားတာဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့်နအဖ ၂၀၁၀ စိန်ခေါ်မှုကို PNLO က ရင်ဆိုင်ဖို့အဆင်သင့်ဖြစ်နေပြီ" – ဟု ခွန်ဥက္ကာက ကြေငြာချက်အတိုင်းပြောဆို၏။

၁၁/၁၂/၀၉ ၌ကျရောက်သည့် နှစ်ခြောက်ဆယ်ပြည့် ပအိုဝ်းအမျိုးသားတော်လှန်ရေးနေ့မတိုင်မီ ပအိုဝ်းအဖွဲ့အစည်းအားလုံးစုစည်းသည့် ၃ ရက်ကြာညီလာခံအပြီး PNLO ပအိုဝ်းအမျိုးသားလွတ်မြောက်ရေးအဖွဲ့ချုပ်အမည်ခံယူကြောင်းလည်း ကြေငြာခဲ့သည်။

Photo : KMA

"မူလအဖွဲ့အစည်းနာမည်တွေမသုံးတော့ဘူး၊ ဆိုင်ရာလုပ်ငန်းတွေတော့ဆက်လုပ်မယ်။ EC အသစ်၊ ဥက္ကဋ္ဌအသစ်ရွေးတယ်။ အနာဂတ်အမျိုးသားရေးအတွက် စည်းလုံးတယ်ဆိုတော့ဝမ်းသာတယ်ဗျာ"– ညီလာခံတက်ရောက်သူ ပအိုဝ်းလူငယ် ခွန်အောင်ခမ်းက ပြောသည်။

PNLO အဖွဲ့သစ်သည် ခွန်တိဆောင်ဦး ဆောင်သည့် PNLO နှင့် အမည်တူသော်လည်း အဖွဲ့အစည်း ပေါင်းစုံကိုကိုယ်စားပြု၍မှည့်ထားခြင်းဖြစ်ကြောင်း၊ အမျိုးသားတန်းတူရေးရပ်တည်ချက် ရည်မှန်းချက်နှင့် ဝါဒကိုမူပြောင်းလဲခြင်းမရှိကြောင်းဖေါ် ပြ၏။

"ကျနော်တို့ ပအိုဝ်းအမျိုးသား တစုတစည်းဖြစ်အောင်လုပ်နိုင်ခဲ့သလို အမိသျှမ်းပြည်ကြီးလွတ်မြောက်ဖို့ မိမိတို့မွေးရာပါအခွင့်အရေးတိုက်ယူဖို့ ဦးတည်ချက်ချနိုင်ခဲ့တယ်။ တခြားတိုင်းရင်းသားတွေလဲ အဲလိုဖြစ်စေချင်တယ်။ ဒါမှ သျှမ်းပြည်သားအချင်းချင်းအကြား လက်တွဲလာနိုင်မှာ"– ဟု ပအိုဝ်းလူငယ် ခွန်အောင်ခမ်းက သျှမ်းသံတော်ဆင့်သို့ ဆက်ပြောပြပါသည်။

ထိုင်း နယ်စပ်တနေရာ၌ ကျင်းပသည့် သုံးရက်ကြာ ညီလာခံမှ ဖွဲ့စည်းလိုက်သော PNLO ပအိုဝ်းအမျိုးသားလွတ်မြောက်ရေးအဖွဲ့ချုပ်တွင် SNPLO ခွဲထွက် PNLO အဖွဲ့ ၊ ဗိုလ်မှူးကြီး ခွန်ဥက္ကာဦးဆောင်သည့် PPLO အဖွဲ့အပြင် အခြားလူငယ်/အမျိုးသမီးအဖွဲ့ အစည်းများ ပါဝင်ကြောင်း၊ ညီလာခံတက်ရောက်သူကိုယ်စားလှယ် ၁၀၀ ကျော်ရှိကြောင်းသိရပါသည်။

ပအိုဝ်းတိုင်းရင်းသားများသည် ကရင်ပြည်၊ မွန်ပြည်၊ ပခူးတိုင်း၊ မန္တလေးတိုင်း၊ ကရင်နီပြည်နှင့် သျှမ်းပြည်တောင်ပိုင်းတို့တွင် ပျံ့နှံ့နေထိုင်ပြီး ၁၉၄၉ ဒီဇင်ဘာ ၁၁ ရက်နေ့၌ 'ပအိုဝ်း လုံးဘူး' PaO Solidarity ဖွဲ့စည်း၍ ပဒေသရာဇ်သျှမ်းစော်ဘွားများအားစတင်တော်လှန်ခဲ့သည်။ ထိုနေ့ကိုအစွဲပြု၍ ပအိုဝ်းတော်လှန်ရေးနေ့ဖြစ်လာ ခဲ့သည်။

သျှမ်းပြည်စော်ဘွားများ အာဏာစွန့်ရန် ဆုံးဖြတ်သည့်နောက်ပိုင်း ၁၉၅၈ တွင်လက်နက်ချသည်။ သို့သော် ၈ နှစ်အကြာ ပအိုဝ်းအမျိုးသားလွတ်မြောက်ရေးအဖွဲ့ချုပ်PNLO အမည်ဖြင့်ပင် စစ်အစိုးရအားပြန်လည်ဆန့်ကျင်တော်လှန်ခဲ့သည်။

နောက်ပိုင်း တာခဲလယ်ဦးဆောင်သည့် ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီ ထောက်ခံသည့် (၁၉၉၄ အပစ်ရပ်) SNPLO ခေါ် ပအိုဝ်းနီတပ်ဖွဲ့နှင့် ဦးအောင်ခမ်းထီဦးဆောင်သည့် (၁၉၉၁ အပစ်ရပ်)PNO ပအိုဝ်းဖြူအဖွဲ့ဟူ၍နှစ်ဖွဲ့ကွဲသွားခဲ့သည်။ ယခုဖွဲ့စည်းလိုက်သည့် PNLO မှာ ဦးအောင်ခမ်းထီ ဦးဆောင်သည့် PNO အပစ်ရပ်အဖွဲ့ မပါဝင်သော်လည်း ပအိုဝ်းအချင်းချင်းရန်ဆောင်တိုက်ပွဲများဆင်နွှဲမည်မဟုတ်ကြောင်း ညီလာခံ အတွင်းပြောဆိုဆွေးနွေးဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြသည်ဟုဆိုသည်။

PNLO ပအိုဝ်းအမျိုးသားလွတ်မြောက်ရေးအဖွဲ့ချုပ်၏ရွေးချယ်တင်မြှောက်ခံရသည့် EC ခေါင်းဆောင်သစ်များမှာ ဗိုလ်မှူးကြီး ခွန်ဥက္ကာဥက္ကဌ၊ ဗိုလ်မှူးချုပ်ခွန်တိဆောင်ဒု ဥက္ကဋ္ဌ၊ ခွန်မြင့်ထွန်း အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး၊ ဗိုလ်မှူး ခွန်သူရိန် တွဲဖက်အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး ၁၊ ခွန်မျိုးတွဲဖက်အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး ၂ ၊ ခွန်အိုဝ်းနှင့်ခွန်အောင်ကျော်အပါအဝင် ဗဟိုကော်မတီဝင် ၁၅ ဦးရှိသည်ဟုသိရသည်။

သျှမ်းသံတော်ဆင့် 11/12/2009

စိတ်ရင်းစေတနာမှန်

နိုင်ငံခြားသား မုန်းတီးကြောက်ရွံ့စိတ်ဟာ မျိုးချစ်စိတ်မဟုတ်၊ အမျိုးသားရေးဝါဒမဟုတ်။ အမျိုးသားရေးဝါဒဆိုတာ ကိုယ့်နိုင်ငံသားတွေကောင်းစားစေဖို့ ကိုယ့်နိုင်ငံသားတွေအပေါ် မေတ္တာစေတနာထားတာမျိုးဖြစ်တယ်။ ဒါပေမယ့်တခြားလူမျိုးတွေကို ထိခိုက်နစ်နာစေတာမျိုး မဖြစ်စေသင့်ဘူး။

ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်

(mizzima 11.11.2009)

ဝပြည်သွေးစည်းညီညွတ်ရေး ပါတီက အချက် ၉ ချက် တောင်းဆို

နယ်ခြားစောင့်တပ် အသွင်ကူးပြောင်းရေးနဲ့စပ်လျဉ်းပြီး ဝ ပြည်သွေးစည်းညီညွတ်ရေးပါတီကအချက် ၉ ချက်နဲ့ ဗမာစစ်တပ် ခေါင်းဆောင်တွေကို နိုဝင်ဘာ ၁၀ ရက် နေ့စွဲနဲ့ ဥက္ကဋ္ဌပေါက်ယုချမ်းက လက်မှတ်ရေးထိုးပေးပို့ခဲ့ပါတယ်။

ဒီအပေါ် ကို နအဖကပယ်ချလိုက်တယ်လို့ ဝ ပြည်သွေးစည်းညီညွတ်ရေးပါတီ အဆင့်မြင့်တပ်ခေါင်းဆောင်တဦးက ပြောပါတယ်။

"ကျနော်တို့ တောင်းထားတဲ့ အချက်အလက်တခုမှ လက်မခံဘူးဆိုရင် ကျနော်တို့လဲမတတ်နိုင်ဘူး။ ကျနော်တို့ တိုက်ပွဲတော့မလိုလားပါဘူး။ စစ်အစိုးရလာတိုက်ရင် ကျနော်တို့လည်း မတတ်နိုင်တော့ဘူး။"

ဒု–ဗိုလ်ချုပ်ကြီးရဲမြင့်ထံကို ပေးပို့တဲ့စာထဲကအချက် ၉ ချက်က ၂၀၀၈ အခြေခံဥပဒေအရ ဝ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရတိုင်း သတ်မှတ်ချက်မှာမြို့နယ် ၆ ခုအစား နောက်ထပ်မိုင်းပေါက်နဲ့မိုင်းဖျဲင်ကိုမိုင်းပေါက်မြို့နယ်အဖြစ်စုစည်းပြီး ၇ မြို့နယ်တိုးချဲ့ပေးဖို့နဲ့ (မိုင်းဆတ်မြို့နယ်) ဝမ်ဟုန့်ဒေသကိုကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသတခုအဖြစ်တိုင်း လက်အောက်သွင်းပေးဖို့တောင်းဆိုထားပါတယ်။ တပ်ဖွဲ့အသွင်ကူး ပြောင်းရေးကိစ္စမှာတပ်ရင်းကိုအခြေခံပြီး ဝမ်ဟုန့်စစ်ဒေသခွဲနဲ့ပန်ဆန်းစစ်ဒေသခွဲဆိုပြီး စစ်ဒေသခွဲနှစ်ခုဖွဲ့ဖို့၊ စစ်ဒေသတပ်မှူးတာဝန်နဲ့စစ်ဦးစီးမှူးတာဝန်တွေကို ဝတပ်ဖွဲ့ကယူဖို့၊ ဒု–စစ်ဒေသတပ်မှူးနှစ်ဦးနဲ့ ဒု–စစ်ဦးစီးမှူးနှစ်ဦးအနက် တဦးစီတော့တပ်မတော်ကဖြစ်ပြီး ကျန်တဦးစီကို ဝတပ်ဖွဲ့က ယူဖို့တင်ပြထားပါတယ်။

ကျန်းမာရေး၊ထောက်ပံ့ရေး၊ သင်တန်းကိစ္စတွေကိုတပ်မတော်က အဓိကတာဝန်ယူပေးဖို့တပ်ရင်းအဆင့်နဲ့ လက်အောက်ကေဒါအရာရှိတပ်သားတွေကိုတော့ ဝတပ်ဖွဲ့ကသာတာဝန်ယူပြီး တပ်မတော်ကစေလွှတ်ခန့်အပ်စရာမလိုဘူးလို့ထည့်သွင်းထားပါတယ်။တပ်အသွင်ပြောင်းပြီးနောက် ကျန်ရှိမယ့်တပ်ဖွဲ့ဝင်နဲ့ ဌာနဆိုင်ရာပါတီဝင် ၈,၀၀၀ အတွက် ၅ နှစ်စာပင်စင်တလုံးတခဲတည်းပေးဖို့၊ မိဘမဲ့ကလေး ၂,၀၀၀ လောက်အတွက် ၅ နှစ်စာနှစ်စဉ် ထောက်ပံ့ကြေးပေးဖို့လဲ တောင်းဆိုထားပါတယ်။ ဝကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရတိုင်း ပင်စာယူကြမယ့် မြို့နယ်တွေက တပ်ဖွဲ့ဝင်အင်အား ၇,၀၀၀ ကျော်အတွက်ပင်စင်၊ လက်နက်ကိုင်ပြည်သူ့စစ် ၂၀,၀၀၀ ကျော်နေရာချထားရေး ပြဿနာ၊ တိုင်း၊ ခရိုင်၊ မြို့နယ်ရဲ တပ်ဖွဲ့တွေ ဖွဲ့စည်းဖို့ စတာတွေ တင်ပြထားပါတယ်။

အသွင်ကူးပြောင်းရေးနဲ့ တပ်ပြန်လည် ဖွဲ့စည်းရေး မတိုင်ခင်မှာ ဝ နယ်က လူပုဂ္ဂိုလ်အဖွဲ့အစည်းတွေဟာ ဘယ်အဖွဲ့မှာ ပါခဲ့သည်ဖြစ်စေ၊ ဘာကိစ္စဘဲလုပ်ခဲ့သည် ဖြစ်စေ၊ အသွင်ကူးပြောင်းတပ်ဖွဲ့ပြီးနောက်ပိုင်း ဥပဒေထပ်မကျူးလွန်ရင် လုံးဝအရေးမယူရ။ အသက်အိုးအိမ် လုံခြုံမှုအာမခံချက်ပေးရမယ်လို့ပါရှိပါတယ်။ ဝနယ်မြေတွင်း လက်ရှိလုပ်ငန်းတွေဆက်လည်ပတ်ခွင့်ပေးဖို့လဲ နောင်ပေါ် လာမယ့် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရတိုင်းရဲ့ အုပ်ချုပ်ရေးဝန်ထမ်းကိစ္စမှာ အဓိကကျတဲ့အများစုကို ဝ နယ်က တိုင်းရင်းသားတွေကိုခန့်အပ်ဖို့တင်ပြထားပါတယ်။ ဒေသတွင်း ဥပဒေပြုရေး၊ မြေယာသယံဇာတပစ္စည်း ထိန်းသိမ်းထုတ်လုပ်ခွင့်၊ အခွန်စည်း ကြပ်ခွင့်၊ နယ်စပ်ဂိတ်တွေထိန်းချုပ်ခွင့်၊ နိုင်ငံတော်ထံအခွန်ပေးဆောင် ခြင်းကနေ လွတ်ငြိမ်းခွင့်ရလိုတဲ့အကြောင်းနဲ့ ဆင်းရဲနွမ်းပါးတဲ့ဒေသခံတွေရဲ့ ဘဝပြောင်းလဲတိုးတက်ရေးအတွက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုတိုးမြှင့်လုပ်ကိုင်ပေးဖို့ တောင်းဆိုထားပါတယ်။

ဒီတောင်းဆိုချက်တွေနဲ့ပတ်သက်လို့ ဝ ပြည်သွေးစည်းညီညွတ်ရေးပါတီပြောခွင့်ရသူ ဦးအောင်မြင့်က *"ဆွေးနွေးချက်ဆိုတော့ လက်ခံနိုင်တဲ့ အပိုင်းလဲရှိတယ်၊ လက်မခံတဲ့ အပိုင်းလဲရှိတာပေ့ါ။ ဘယ်အပိုင်းကိုလက်ခံပြီး ဘယ်အပိုင်းကို လက်မခံလဲဆိုတာ ကျနော်မပြောချင်ဘူး။"*

နောက်ပိုင်းမှာ သတင်းထုတ်ပြန်သွားဖွယ်ရှိတယ်လို့ ဦးအောင်မြင့်က ပြောဆိုပါတယ်။ လက်ရှိမှာနယ်ခြားစောင့်တပ်အဖြစ် အသွင်ပြောင်းတဲ့ အပစ်ရပ်အဖွဲ့ ၃ ဖွဲ့ ရှိ နေပေမယ့် အင်အားကြီး ငြိမ်းတွေက အခုအချိန်အထိ နယ်ခြားစောင့်အဖြစ် အသွင်ပြောင်းဖို့ ငြင်းဆိုနေဆဲဖြစ်ပါတယ်။

အေးနိုင် DVB ၈ ဒီဇင်ဘာ ၂၀၀၉

မူးယစ်အထူးတပ်ဖွဲ့ ဘိန်းခွန်ကောက်နေ

DVB ဒီဇင်ဘာ ၁၅

ရှမ်းပြည်မြောက်ပိုင်း မူဆယ်မြို့နယ် မူးယစ်အထူးတပ်ဖွဲ့ဟာ ဒေသခံမူးယစ်ဆေးဝါးရောင်းဝယ်သူတွေဆီကလစဉ်ဆက်ကြေးကောက်ပြီးရောင်းဝယ်ခွင့်ပြုနေတယ်လို့ ဒေသခံတွေဆီက သတင်းရရှိပါတယ်။

မူဆယ်မြို့နယ် ဖွမ်ဇော်ရွာ ရဲကင်းမှူးဘရန်ဒီးနဲ့ မူးယစ်ဆေးဝါးတိုက်ဖျက်ရေးအထူးတပ်ဖွဲ့ဝင်တွေဟာ မူဆယ်မြို့နယ် ဝိန်းနန်းရွာထဲက မူးယစ်ဆေးဝါးရောင်းဝယ်သူ ၁၀ ဦးဆီက တဦးကို တလကျပ်၃ သိန်းနှုန်းကောက်ခံနေတယ်လို့ ဒေသခံတဦးကပြောပါတယ်။

"ဖွမ်ဇော်ရွာရဲကင်းကဆရာကြီးဘရန်ဒီး ဝိန်းနန်းရွာကဆေးရောင်းနေတဲ့သူ ၁၀ ယောက်လောက်ဆီက တလ ကျပ် ၃ သိန်းကောက်ပါတယ်"

ဒီအဖွဲ့ဟာ ဝိန်းနန်းရွာကနေ ပြန်လာသူတွေကိုလည်း ဖမ်းဆီးပြီး မူးယစ်ဆေးဝါးသုံးစွဲတယ်ဆိုတဲ့စွပ်စွဲချက်နဲ့ မကြာခဏ ငွေညှစ်တာတွေလဲလုပ်နေတယ်လို့ အဲဒီဒေသခံကပြောပါတယ်။ မူးယစ်ဆေးဝါးတိုက်ဖျက်ရေးအဖွဲ့ကိုယ်နှိုက်က ဆက်ကြေးတောင်းပြီး ဘိန်းခန်းဖွင့်ထားခိုင်းသလို ဒေသခံတွေကိုလဲ မူးယစ်ဆေးဝါးသုံးစွဲတယ်ဆိုပြီး ငွေညှစ်နေတာကြောင့် ဒေသခံတွေက မကျေမနပ်ဖြစ်နေကြပါတယ်။

လက်နက်မအပ်၊ နယ်မြေလည်းလုံးဝမလွှဲ ဝ တပ်ဖွဲ့အခိုင်အမာဆုံးဖြတ်ဆဲ

ကိုးကန့်တပ်ဖွဲ့က နယ်ခြားစောင့်တပ်အဖြစ် လက်ခံလိုက်တာကို နအဖစစ်တပ်ပိုင်မီဒီယာတွေမှာ အကြီးအကျယ်ဖော်ပြနေပေမယ့် ကိုးကန့်ရဲ့မဟာမိတ် UWSP ကတော့လက်နက်မအပ်နိုင်သလိုနယ်မြေလည်း လုံးဝလွှဲမပေးနိုင်ဘူးလို့ ဗဟိုကော်မတီအစည်းအဝေးကဆုံးဖြတ်လိုက်ကြောင်း သတင်းရရှိပါတယ်။

နိုဝင်ဘာ ၂၆ ရက်ကနေ ၂၉ ရက်အထိ ပန်ဆန်းဌာနချုပ်မှာ ကျင်းပတဲ့ ဝပြည်သွေးစည်းညီညွတ်ရေးပါတီ ဗဟိုကော်မတီအစည်းအဝေးက ဒီလိုဆုံးဖြတ်လိုက်တာလို့ ‘ဝပသ’ နဲ့ နီးစပ်တဲ့ စစ်ရေးအကဲခတ်တစ်ဦးက ပြောပါတယ်။အဲဒီဆုံးဖြတ်ချက်တွေကို အောက်ခြေတပ်ထုလူထုအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့အဆင့်ဆင့်ရှင်းလင်းပြသနေတယ်လို့သိရကြောင်း တရုပ်နယ်စပ် စစ်ရေးအကဲခတ်ဦးအောင်ကျော်ဇောကပြောပါတယ်။

“ဝ အမျိုးသားသွေးစည်းညီညွတ်ရေးပါတီရဲ့ မြေတစ်လက်မနဲ့ လက်နက်တလက်ကိုမှ မအပ်နိုင်ဘူး။ တောင်နဲ့ မြောက်ခွဲခြားမှုကိုလဲ လုံးဝ လက်မခံနိုင်ဘူး။ အဲဒီတော့ မူလတောင်းဆိုထားတဲ့ မိုင်းပေါက် မိုင်းဖျဲန်တို့ကလည်း ဝ ဒေသနဲ့ခွဲခွါလို့ မရဘူး။ ငြိမ်းချမ်းရေးကိုမဖျက်ဆီးဘူး။ စတင်မတိုက်ခိုက်ဘူး။ ကျနော်တို့ကိုတိုက်လာရင် ကျနော်တို့လဲ ပြန်တိုက်မယ် စသဖြင့် ဆုံးဖြတ်ချက်ထဲမှာပါရှိတယ်။”

ဆုံးဖြတ်ချက်ပါအခြားအချက်တွေကတော့ နယ်စပ်ဒေသရှိ တရုပ်အာဏာပိုင်တွေ ထိုင်းအာဏာပိုင်တွေနဲ့ပေါင်းပြီး မူးယစ်ဆေးတိုက်ဖျက်ရေးလုပ်မယ်။ ဝ တပ်မတော် ဝ ပြည်သူတစ်ရပ်လုံး UWSP ဦးဆောင်မှုအောက်မှာ တစည်းတလုံးထဲရပ်တည်ဖို့ သွေးခွဲသပ်လျှိုတာကိုသတိရှိကြဖို့ စတဲ့အချက်တွေပါဝင်တယ်လို့သိရကြောင်း ဦးအောင်ကျော်ဇောက ပြောပါတယ်။ ဒီအချက်တွေနဲ့ပါတ်သက်ပြီး ဝ တပ်ဖွဲ့ တာဝန်ရှိသူတွေကိုရော နအဖဘက်ကတာဝန်ရှိသူတွေကိုပါ မေးမြန်းလို့ မရပါဘူး။ နိုဝင်ဘာလလယ် တန့်ယန်းမှာလုပ်ခဲ့တဲ့ စရဖအကြီးအကဲ ဗိုလ်ချုပ်ရဲမြင့်နဲ့ ဝ ကိုယ်စားလှယ်တွေရဲ့ အစည်းအဝေးမှတ်တမ်းအရ ဝ တပ်ဖွဲ့ဘက်ကအထက်ပါအချက်တွေကို အလေးအနက်တင်ပြခဲ့ပေမယ့် နအဖဘက်ကတော့နယ်ခြားစောင့်တပ်ဖွဲ့ရေးလက်ခံဖို့ ဘဲပြောဆိုခဲ့ပါတယ်။ နအဖဘက်က နယ်ခြားစောင့်တပ်လက်ခံရေး နောက်ဆုံးသတ်မှတ်ရက်ကို အောက်တိုဘာ ၃၁ ကနေ ဒီဇင်ဘာ ၃၁ ရက်အထိ အချိန်တိုးပေးထားပြီး ကြားကာလအတွင်း ဆက်လက်ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းဖို့ သဘောတူခဲ့ပါတယ်။ လက်ရှိအခြေအနေအတိုင်းဆိုရင် နအဖဟာ ဝ တပ်ဖွဲ့ရဲ့ တင်ပြချက်ကိုလက်ခံမှာမဟုတ်ဘဲ တဖက်သတ်စီမံထားတဲ့ အတိုင်း ရှေ့ဆက်ဖို့များတဲ့အတွက် ဒီဇင်ဘာ ၃၁ ရက်အလွန်မှာသွေးထွက်သံယိုမှုတွေဖြစ်လာနိုင်တယ်လို့ ဦးအောင်ကျော်ဇောက မှတ်ချက်ချပါတယ်။

Photo : Reuters

“ဗမာအစိုးရဘက်က အပြန်အလှန်ပြန်လည်စဉ်းစားပြီး ညှိညှိနှိုင်းနှိုင်းမလုပ်ဘဲ ဇွတ်တိုးမယ်ဆိုရင်တော့ ကျနော်တို့မမြင်လို မကြားလိုပေမယ့်၊ ဝ အမျိုးသားများသော်လည်းကောင်း ဝ နဲ့ဆက်စပ်နေတဲ့ ရှမ်းအမျိုးသားများ အလားတူဗမာစစ်သားများအကြား ကြီးမားစွာသွေးထွက်သံယိုမှုတွေ ကျနော်တို့မြင်ရမှာဖြစ်ပါတယ်။”

DVB 8/12/2009

ပင်လုံစိတ်ဓါတ်အပေါ်ရပ်တည်လျှင် လက်နက်ပင်ချမည်

အောက်တိုဘာလဆန်းပိုင်းက ဗိုလ်သန်းရွှေထံရေးသားပေးပို့သော KIO ၏စာတွင် အလေးထားထောက်ပြရာ၌ နအဖ အနေဖြင့် ပင်လုံစိတ်ဓါတ်ကိုသာ လိုက်နာကျင့်သုံးပါက နယ်ခြားစောင့်တပ် BGF အဖြစ်အသွင်ပြောင်းလဲရန်ပင်မလိုဘဲ လက်နက်ချနိုင်သည်ဟုဆို၏။ BGF အစား ဗမာစစ်တပ်ထိန်းချုပ်မှုအောက် မနေသော ကချင်ဒေသတပ်ဖွဲ့ KRGF ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းရေးနှင့် KIO ၏ မူလ အရပ်ဘက် ၄ ဌာန ဆက်လက်ထားရှိရေးကိုပင် စစ်အုပ်စုပယ်ချခဲ့၏။ အပစ်ရပ်အဖွဲ့တိုင်း တိုင်းပြည်တပြည် တပ်မတော်တရပ် ရှိရေးပေါ် လစီကိုသာ မဖြစ်မနေလက်ခံရန် အောက်တိုဘာလကုန်အထိသာ အချိန်ကန့်သတ်ပေးထားခဲ့သည်။

KNG 21/10/09

တရုပ်နယ်စပ်စစ်ရေးပြင်ဆင်မှု ထင်သလိုမစိုးရိမ်ရ

ကိုးကန့်ဒေသ တိုက်ပွဲများအပြီး အထူးဒေသအချို့ရှိ တိုင်းရင်းသားအဖွဲ့အစည်းအချို့ဟာ နယ်ခြားစောင့်တပ်အဖြစ် အသွင်ကူးပြောင်းသွားခဲ့ကြပါတယ်။ နယ်ခြားစောင့်တပ်အဖြစ် အသွင်ကူးပြောင်းဖို့အတွက် ကျန်ရှိနေသေးတဲ့ တိုင်းရင်းသားအဖွဲ့အစည်းတွေအနက် အင်အားအကောင်းဆုံးလို့ပြောနိုင်တဲ့ ‘ဝ’ တပ်ဖွဲ့နဲ့ အစိုးရအကြားရဲ့ ဆွေးနွေးမှုတွေလည်း မပြီးပြတ်နိုင်သေးတာ အားလုံးအသိပါဘဲ။ ဒီရက်ပိုင်းတွေမှာ စစ်အစိုးရနဲ့ ဝ တပ်တွေရဲ့ စစ်ရေးပြင်ဆင်မှုဟာ အမြင့်ဆုံးဖြစ်နေပြီ၊ မကြာခင်တိုက်ကြတော့မယ်ဆိုတဲ့ စကားသံတွေလဲ ခပ်စိပ်စိပ်ကြားနေရပါတယ်။ CMDNG သတင်းဌာနအနေနဲ့လဲ နယ်စပ်သတင်းများ အချိန်နဲ့တပြေးညီပေးပို့နိုင်ဖို့ သတင်းထောက်တွေကို နယ်စပ်ဆီလွှတ်ထားပြီး ဖြစ်ပါတယ်။

စစ်အစိုးရဗိုလ်ချုပ်ကြီးများနဲ့ ‘ဝ’ တပ်ဖွဲ့ခေါင်းဆောင်များအကြား ဆွေးနွေးမှုအပြီးမှာ လတ်တလောဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ တင်းမာမှုသတင်းတွေနဲ့ပါတ်သက်ပြီး ထိုင်းနိုင်ငံ ချင်းမိုင်တက္ကသိုလ် နိုင်ငံရေးသိပ္ပံနဲ့ လူထုစီမံခန့်ခွဲရေးဌာနက Ph.D သင်တန်းအတွက် စာတမ်းပြုစုနေသူ Choksathid Indhanonth ရဲ့ထင်မြင်ချက်ကိုမေးမြန်းတဲ့အခါမှာ “ ဒီစစ်အစိုးရနဲ့ ဝ တပ်တွေတိုက်ကြတော့မယ် ။ အမြင့်ဆုံး စစ်ရေးပြင်ဆင်ထားကြတယ်ဆိုတဲ့သတင်းကတော့ နဲနဲချင့်ချိန်ရမယ်ထင်ပါတယ်။ ဘာလို့လဲဆိုတော့ အခုဆိုရင် တရုပ်ဒုသမ္မတက ဗမာပြည်ကိုသွားနေတုန်း အထူးဧည့်သည်တော် စိတ်အနှောင့်အယှက်ဖြစ်စေမယ့်အပြုအမူမျိုး စစ်အစိုးရဘာက်ကရှောင်မှာဘဲ။ နောက်ပြီး တရုပ်ပြည်ရဲ့အနေအထားကြည့်ရင်လဲ ကိုးကန့်ကိစ္စမှာ လက်ရှောင်နေသလိုမြင်သာခဲ့တယ်လေ။ ဒီတော့ ဝ တပ်တွေအနေနဲ့လဲ အတင့်ရဲပြီးစတိုက်မယ်လို့ယူဆဖို့ခဲယဉ်းပါတယ်။ လက်ရှိအနေအထားအရ သူတို့ကတရုပ်ပြည်ကိုအားကိုးနေရတာလို့ သူ့ရဲ့ထင်မြင်ချက်ကို ပြောကြားခဲ့ပါတယ်။ Choksathid Indhanonth ဟာ တရုပ်နိုင်ငံအကြောင်း လေ့လာနေသူ တစ်ဦးလဲဖြစ်ပါတယ်။

ပြည်တွင်းရှိ အခြေအနေသိရှိနိုင်ဖို့အတွက် နေပြည်တော်က အမည်မဖော်လိုသူ စစ်ဘက်အရာရှိတစ်ဦးကို ဆက်သွယ်မေးမြန်းတော့ *“ဒီမှာကတော့ တရုပ် ဒု သမ္မတလာခါနီး လုံခြုံရေးတွေအရမ်းတင်းကျပ်ထားတယ်။ လမ်းတွေလဲ သန့်ရှင်းရေးတွေတော်တော်လုပ်နေကြတယ်။ အလှအပတွေလဲပြင်ဆင်နေကြတယ်။တရုပ်ဆိုတာကလဲ ကုလသမဂ္ဂမှာ သူတို့ကိုအမြဲကာကွယ်ပေးနေတော့ ဒုသမ္မတခရီးစဉ်ကို အလေးထားမှာပေ့ါ။ တိုင်းရင်းသားဖွဲ့ကိစ္စ၊ နယ်ခြားစောင့်တပ်ကိစ္စတွေအသေးစိတ်ဆွေးနွေးကြတယ်ထင်တယ်။ စစ်ရုံးချုပ်နဲ့နီးစပ်တဲ့အရာရှိတွေကို မေးကြည့်တော့လဲ လောလောဆယ်တော့ တရုပ်ဒုသမ္မတလာလည်တဲ့ ကိစ္စကတရုပ်နယ်စပ်တည်ငြိမ်ရေးကိုဦးစားပေးမှာဘဲ။ ကျန်တာတွေနောက်မှလို့ ပြောကြတယ်”* ဆိုပြီး ဖုန်းနဲ့ဖြေကြားခဲ့ပါတယ်။

နယ်စပ်ကိုရောက်ရှိနေတဲ့ ကျနော်တို့ သတင်းထောက်ကလဲ *“လောလောဆယ် အခြေအနေတွေ ထင်သလောက်တော့မဆိုးပါဘူး။ ထူးခြားရင် ချက်ချင်းသတင်းပို့ပါမယ်”* ဆိုပြီး သတင်းပို့လာပါတယ်။

ဝေရှောက်ယီ

Chiang Mai Daily News Group 21/12/09

နအဖ ဖိတ်သည့် ကိုးကန့်အသွင်ပြောင်းပွဲ ဝ တပ်ဖွဲ့မတက်

ဒီဇင်ဘာ ၄ ရက်နေ့က ကျင်းပခဲ့သည့် ပိုင်ဆုံချိန်ဦးဆောင်သော ကိုးကန့်တပ်ဖွဲ့ နယ်ခြားစောင့်တပ်အသွင်ပြောင်းပွဲသို့ ဝ တပ်ဖွဲ့ တက်ရောက်ခြင်းမရှိကြောင်း တရုတ်နယ်စပ်သတင်းရပ်ကွက်က ပြောပါသည်။

Photo : Reuters

ကိုးကန့်ဒေသယာယီဥက္ကဌ ပိုင်ဆုံချိန်

"ကျနော်တို့ မတက်ရောက်ရတဲ့အကြောင်းရင်း နှစ်ချက်ရှိတယ်။ ပထမ အချက်က ၄ ရက်နေ့ကျင်းပမဲ့ဟာကို ၂ ရက်နေ့မှဖိတ်တယ်။ ၃ ရက်နေ့ ကျနော်တို့စာလက်ခံရတယ်။ နောက်တခုကအသွင်ပြောင်းတဲ့ ကိုးကန့်တပ်ဖွဲ့ကိုယ်တိုင်က ကျနော်တို့ကိုမဖိတ်ဘူး" – မြောက်ပိုင်း ဝ တပ်မှူးတဦးက ပြောပါသည်။

ကိုးကန့်လက်ကျန်တပ်ဖွဲ့ နယ်ခြားစောင့်တပ်အသွင်ကူးပြောင်းရေးပွဲကို ဒီဇင်ဘာ ၄ ရက်နေ့ မနက်ပိုင်းက လောက်ကိုင်မြို့နယ်ဆီအောရွာ၌ကျင်းပရာဒုတိယဗိုလ်ချုပ်ကြီးရဲမြင့်၊ ရပခတိုင်းမှူးဗိုလ်ချုပ်အောင်သန်းထွဋ်၊ ပြည်သူ့စစ်နှင့်နယ်ခြားစောင့်တပ်ညွှန်ကြားရေးမှူး ဗိုလ်ချုပ်မောင်မောင်ဦး ၊ ကိုးကန့်ဒေသယာယီဥက္ကဌ ပိုင်ဆုံချိန်တို့နှင့် အတူဆင့်ခေါ်ခံရသော ဒေသခံပြည်သူများတက်ရောက်ကြကြောင်း၊ ဝ တပ်ဖွဲ့အားဖိတ်ကြားထားသည်ဟုသိရသော်လည်း တက်ရောက်ခြင်းမရှိကြောင်း လောက်ကိုင် မြို့ခံတဦးကပြောပါသည်။

သျှမ်းပြည်အရေးလေ့လာသူတဦးက – *"အခုအခြေအနေက ဝ နဲ့ နအဖ တင်းမာမှုအရှိန် ပိုမြင့်လာတယ်၊ ဝ နယ်ထဲ အဝင်အထွက်အရင်ကထက် ပိုတင်းကြပ်လာတယ်"* ဟုဆို၏။

ဒီဇင်ဘာ ၆ရက်၌လည်း မူးယစ်ဆေးဝါးနှင့်ပတ်သက်သူများဖမ်းဆီးအရေးယူမည်ဖြစ်ကြောင်းနှင့် မူးယစ်ဆေးဝါးနှင့်မပတ်သက်ကြရန် နံရံကပ်စာစောင်များနှင့်ရုပ်သံအစီအစဉ်များက ပန်ဆန်းဌာနချုပ်၌ထုတ်ပြန်သတိပေးခဲ့သည်ဟုဆို၏။ စစ်အစိုးရက မူးယစ်ဆေးဝါးဖြင့် ယမယ်ရှာ၍ ကိုးကန့်အပေါ် အပြစ်ဖို့သကဲ့သို့ ဝ တပ်ဖွဲ့အပေါ် ပြဿနာမရှာနိုင်ရန် အထူးသတိထားရှောင်ရှားခြင်းဖြစ်သည်ဟု သုံးသပ်ကြသည်။

တင်းမာလာသော နအဖနှင့် ဝ တပ်အနေအထားကြောင့် ပိုင်ဆုံချိန် (ကိုးကန့်) အဖွဲ့ နယ်ခြားစောင့်တပ်အသွင်ပြောင်းပွဲတက်ရန် ဝ တပ်ဖွဲ့ ပျက်ကွက်ခြင်းဖြစ်ကြောင်း ပြောဆိုကြသည်။

ကိုးကန့်တပ်ဖွဲ့ အမှတ် ၁၀၀၆ နယ်ခြားစောင့်တပ်ရင်း အပါအဝင် စစ်အစိုးရဆန္ဒအတိုင်း အသွင်ကူးပြောင်းသွားသော တပ်ရင်း/တပ်ဖွဲ့များမှာ စခုံတိန်ယိမ်းဦးဆောင်သည့် NDA - K မှ တပ်ရင်း ၃ ရင်းအမှတ် ၁၀၀၁/ ၁၀၀၂ /၁၀၀၃ ဖြစ်ပြီး၊ ဦးထွန်းကျော် ဦးဆောင်သည့် ကရင်နီပြည်လူမျိုးပေါင်းစုံလွတ်လပ်ရေးတပ်ဦး (ကလလတ) ၁၀၀၄ တို့ဖြစ်ကြသည်။

သျှမ်းသံတော်ဆင့် 10/12/2009

တိုင်းရင်းသားပြဿနာဖြေရှင်းနိုင်ပါမှ

တိုင်းရင်းသား [နိုင်ငံရေးရပိုင်ခွင့်ကင်းမဲ့မှုကနေ စတင်ခဲ့တဲ့] ပဋိပက္ခဟာ မြန်မာပြည်ရဲ့ တကယ့်အခြေခံပြဿနာဖြစ်တယ်ဆိုတာကို နိုင်ငံတကာအသိုင်းအဝိုင်းက သိရှိသဘောပေါက်မှုသိပ်မရှိသေးဘူးလို့ ကျနော်ထင်တယ်။ ဒီမိုကရေစီအရေး၊ စစ်အုပ်ချုပ်မှု ဆန့်ကျင်ရေးဆိုတာတွေနဲ့ နှိုင်းစာရင်ပေ့ါ။ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများရဲ့ ပြဿနာကို မဖြေရှင်းနိုင်ဘူးဆိုရင် မြန်မာပြည်ရဲ့ ကျယ်ပြန့်နက်နဲတဲ့ ပြဿနာကို ဖြေရှင်းနိုင်မှာမဟုတ်ဘူး။

စဝ်ဟန်ယောင်ဟွေ့
တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများကောင်စီ – အကြံပေးပုဂ္ဂိုလ်
(DVB 24.11.2009)

ဝ နဲ့ ဗမာ အရှုပ် တရုတ်ပေါင်းခွဲ

နယ်စပ်က ဝ တပ်ကိစ္စတွေက ပြတ်တာမှမဟုတ်ဘဲနဲ့။ ဝ တွေ သုံးသောင်းလောက် လက်နက်ကိုင်ရှိတယ်ဆိုတော့ သူကနယ်စပ်လုံခြုံရေးတပ်လဲ အလုပ်မခံနိုင်ဘူး မလျှော့ဘူးလေ။ မလျှော့တော့ တရုတ်က ဗမာအကြောင်းလဲသိတယ်၊ ၆၇ က တရုတ်–ဗမာအဓိကရုဏ်း ဖြစ်သလိုဖြစ်ကုန်ရင် ဒါသူတို့အနေနဲ့ အနေခက်အပြောခက်သဘောမျိုး ရောက်သွားနိုင်တယ်လေ။ တရုတ်ကလည်း ဒါ သဘောပေါက်တယ်။

သခင်ချန်ထွန်း
RFA 16.12.09

နအဖ စိတ်ဓါတ်စစ်ဆင်ရေးဌာနက ဝ နယ်မြေတောင်းဆိုမှုကိုတန်ပြန်

လားရှိုး အရှေ့မြောက်ပိုင်းတိုင်း စစ်ဌာနချုပ် စိတ်ဓါတ်စစ်ဆင်ရေးဌာန၏ ဒီဇင်ဘာလဆန်းပိုင်း လေးလပတ်အစည်းအဝေး၌ **UWSP / UWSA** ၏ နယ်မြေတောင်းဆိုမှုအပေါ် တန်ပြန်သည့်အနေဖြင့် စစ်တပ်အတွင်းဝါဒဖြန့်နေကြောင်းသိရသည်။

၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံအရ ဝ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရတိုင်းအဖြစ် မြို့နယ် ၆ ခုသတ်မှတ်ထားသည့်အချက်ပေါ် ဝ တပ်ဖွဲ့မကျေနပ်သဖြင့် နယ်မြေထပ်မံတောင်းဆိုမှုအပေါ် စစ်တပ်အောက်ခြေပိုင်းအထိချပြကြောင်း ရမခစစ်တပ်အသိုင်းအဝိုင်းက ပြောပြသည်။

ဗကပ ထံမှ ဗမာစစ်တပ် တိုက်ခိုက်သိမ်းယူနိုင်ခဲ့သော မော်ဖွဲ့ဒေသကို အထူးအခွင့်အရေးပေးသည့်အနေဖြင့် ဝနယ်မြေထဲ ထည့်သွင်းပေးထားသည့် ကြားက ဝ တို့နှင့်မဆိုင်သော နယ်မြေများထပ်တောင်းခြင်းသည် လုပ်ပါးဝခြင်းဖြစ်သည်ဟု ပြောဆို ကြောင်း စစ်တပ်နှင့်နီးစပ်သူ တစ်ဦးကဆိုသည်။

*"သူတို့ကို ၆ မြို့နယ်တောင်ပေးထားတယ်။ ၁၉၈၀ တုန်းက ငါတို့တိုက်ယူထားတဲ့ မက်မန်းမြို့နယ်တောင်ထပ်ပေးသေးတယ်။ ဒီလိုပေးထားရက်သားနဲ့ အတွန့်ထပ်တက်တာ။ ဝတွေကသက်သက်လုပ်ါးဝတာ "*ဟု ဆိုကြောင်း ပြောပြသည်။

နိုဝင်ဘာ ၁၄ ရက် တန့်ယန်းမြို့၌ စရဖညွှန်ချုပ် ဒု ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ရဲမြင့်နှင့် ဝ ခေါင်းဆောင်များတွေ့ဆုံစဉ် မိုင်းပေါက် မိုင်းဖျဲန်မြို့နယ်နှင့် ထိုင်းနယ်စပ်ရှိ တောင်ပိုင်း ဝတပ်ဖွဲ့နယ်မြေများကိုပါ တောင်းဆိုခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

တောင်းဆိုမှုနောက်ပိုင်း နှစ်ဘက်တင်းမာမှုများထပ်ဖြစ်လာကာ ယခုကိစ္စအပေါ် စစ်တပ်အတွင်းသာမကလူစည်ကားရာဈေးများအတွင်းစာကပ်ခြင်းများပါကျယ်ပြန့်စွာလုပ်ဆောင်လာသည်ဟုသိရသည်။

"စာထဲမှာ ဝတွေ လုပ်ါးဝတယ်ပေ့ါ။ ဝ လဲဘဲ လူမျိုးကြီးစိတ်ရှိတယ်။ ဝ ဒေသမှာ လားဟူတွေကို နှိပ်စက်တယ်ဆိုတာတို့ စာတွေလိုက်ကပ်တယ်" ဟု ဆိုသည်။

၁၉၇၁ အတွင်းက ဗကပက မိုင်းပေါက် မိုင်းဖျဲန် ဒေသအား ဗမာစစ်တပ်ထံမှတိုက်ခိုက်သိမ်းယူခဲ့စဉ်ကဒေသတွင်း လားဟူလူမျိုး အများစုနေထိုင်သော်လည်း ဝ အုပ်ချုပ်မှုအောက် အနှစ် ၄၀ ကြာလာသောအခါ ဝ လူမျိုး ရာခိုင်နှုန်း ၆၀ ကျော်တိုးလာသည်ဟုဆို၏။

စစ်ရေးနှင့်နိုင်ငံရေးအရ အဆိုပါ ဒေသများကို တောင်းဆိုခြင်းဖြစ်ကြောင်း ဝ တပ်ဖွဲ့နှင့် နီးစပ်သူတစ်ဦးက ယခုလို ပြောပြသည်။

"မိုင်းပေါက် နဲ့ မိုင်းဖျဲန် ဒီနှစ်ခု ပြသနာက မိုင်းဖျဲန်ကိုပေးလိုက်ရင် ဝ တပ်နဲ့ မိုင်းလားတပ်ဖွဲ့ ဆက်စပ်မှုပြတ်သွားမယ်။ မြေအနေအထားအရ မုံးပေါက်မြို့နယ်ဟာ (ဝ ဗဟို) ပန်ဆန်းအတွက် စစ်ရေးအရအချက်အခြာကျတယ် "

*"မိုင်းပေါက်နဲ့ မိုင်းဖျဲန်က ၁၉၇၁ မှာလွပ်မြောက်ခဲ့တယ်။ မူလကတော့ ဝဒေသမဟုတ်ဘူး။ ဝ အနည်းစုဖြစ်တယ်။ အများစုက လားဟူနဲ့ ရှမ်း။ အခုချိန်မှာတော့ ဝ လူဦးရေက အများစုဖြစ်သွားပြီ။ ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံအရဆိုရင် မိုင်းဖျဲန်က မိုင်းယန်းမြို့နယ်ထဲပါမယ်။ မိုင်းပေါက်က မိုင်းခတ်မြို့နယ်ထဲပါသွားမယ်။ အားလုံးက ကျိုင်းတုံခရိုင်ထဲမှာ။ ဝ က နှစ်ပေါင်းများစွာ အုပ်ချုပ်လာတဲ့အောက်မှာ လူထုလဲ သူတို့လူထုဖြစ်သွားပြီ။ ဝ မိသားစုတွေဖြစ်သွားပြီ "*ဟု ပြောသည်။

ထိုင်းနယ်စပ်ရှိ ဝ တောင်ပိုင်းတပ်ဖွဲ့နယ်မြေကို ဝတပ်ဖွဲ့တောင်းရခြင်းမှာ ဗမာစစ်တပ်ထံလက်နက်ချသွားသည့် ခွန်ဆာတပ်များနှင့်တိုက်ခိုက်စဉ် ဝ တပ်သားထောင်ချီအသက်ပေးရခြင်း၊ရွှေ့ပြောင်းသွားသော ဝတပ်များ၏ စီးပွားရေးအရရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ တည်ဆောက်ထားမှုများပြားစွာရှိနေခြင်းတို့ဖြစ်ကြောင်း သိရသည်။

ဒီဇင်ဘာလဆန်းပိုင်း ဝ ဗဟိုကော်မတီ အစည်းအဝေးဆုံးဖြတ်ချက်များကို အောက်ခြေတပ်များသို့ချပြရာ၌ဗမာစစ်တပ်၏တိုင်းရင်းသားများအပေါ် သွေးခွဲမှုကိုသတိထားရန်နှင့်စည်းလုံး ညီညွတ်ကြရန် လှုံ့ဆော်ထားကြောင်း သိရသည်။

လက်နက်ကိုင် အင်အားတောင့်တင်းသော ဝ ပြည်သွေးစည်းညီညွတ်ရေးပါတီ၏ ထိန်းချုပ်မယ်မြေကို နအဖ ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံက ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရတိုင်းအဖြစ်ပေးခဲ့သော်လည်း ကချင်ပြည်တွင်သမိုင်းစဉ်ဆက်နယ်မြေဒေသနှင့်လူမျိုးအခိုင်အမာရှိသော(စစ်ကိုင်းတိုင်း/ကချင်ပြည်)သျှမ်းလူမျိုးများ၏ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ရေး တောင်းဆိုမှုကိုမူ နအဖညီလာခံက လျစ်လျူရှုခဲ့သည်။

သျှမ်းသံတော်ဆင့် 11/12/2009

နယ်ခြားစောင့်တပ်မဖြစ်လိုပါ

အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေး တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင် တပ်ဖွဲ့တွေ နယ်ခြားစောင့်တပ်အဖြစ်နဲ့ပြောင်းလဲပြီး သူတို့ရဲ့ ဩဇာ အရှိန်အဝါအောက် သွတ်သွင်းမယ့်အစီအစဉ်အတိုင်းလိုက်နာ အကောင်အထည်ဖော်ဖို့ နအဖအကြီးအကျယ်ဖိအားပေးနေပါတယ်။

ဒါကြောင့် ငြိမ်းအဖွဲ့လို့ခေါ်တဲ့ အပစ်အခတ်ရပ်စဲထားတဲ့ အဖွဲ့ တွေအကြား ကွဲလွဲမှုတွေ မငြိမ်းချမ်းမှုတွေဖြစ်ပေါ်နေပါတယ်။ အင်အားလေးငါးထောင်လောက်ရှိတဲ့ အပစ်ရပ် **SSA** တပ်ဖွဲ့ထဲက ၂၀၀ လောက်ဘဲ နယ်မြေစောင့်တပ်လုပ်မယ်လို့ဆိုတဲ့အတွက် နအဖ ဘက်က ဒီအရေအတွက် ကို မကျေနပ်လို့ဖိအားပေးမှုတွေ ပိုမိုလုပ်နေပါ တယ်။

VOB 17/12/2009

စစ်ရေး

ကိုးကန့်ထိုးစစ်၌ ဦးဆောင်သူ ဗမာဗိုလ်မှူးကြီး ဒဏ်ရာရခဲ့

ဩဂုတ်လကုန်ပိုင်းက သျှမ်းပြည်မြောက်ပိုင်း ကိုးကန့် အထူးဒေသ (၁) ငြိမ်းချမ်းရေးတပ်ဖွဲ့များအား တိုက် ခိုက်ရာတွင် ဦးဆောင်ခဲ့သူ ဗမာစစ်တပ်မှ ဗိုလ်မှူးကြီးတစ်ဦးသည် တိုက်ပွဲအတွင်း လက်နက်ကြီးကျည်ထိမှန်ခဲ့ကြောင်း ယခုမှသိရသည်။

ထိုစဉ်က သျှမ်းပြည် (မြောက်ပိုင်း) သိန္နီမြို့(ဆဲန်ဝီ) အခြေစိုက် စကခ (၁၆) မှ တပ်ရင်း ၄ ရင်းကွပ်ကဲရသူ နည်းဗျူဟာ ၃ မှူး ဗိုလ်မှူးကြီး တင်လှဦးသည် ကိုးကန့်တပ်စခန်းတစ်ခုကို ကိုယ်တိုင်ဦးဆောင်တိုက်ခိုက်နေစဉ် ၄င်း၏ညာဘက်ပေါင် လက်နက်ကြီးကျည် ထိမှန်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

ဩဂုတ် ၂၉ ရက်နေ့ နံနက်ပိုင်းက ကိုးကန့်တပ်ဖွဲ့ ကာကင်းစခန်းကုန်းအား ဗမာတပ်မှူးများကွပ်ကဲသော ခလရ ၂၄၂ ခလရ ၂၄၁ ခမရ ၅၂၂ နှင့် ခမရ ၅၈၆ တပ်ရင်း ၄ ရင်းတို့မှ ပါဝင်တိုက်ခိုက်ခဲ့ကြရာ နောက်ထပ် ဗမာအရာရှိ စစ်သည်အများအပြားလည်းထိခိုက် ဒဏ်ရာများရရှိခဲ့ကြကြောင်း ဗမာစစ်တပ်မှလာသည့်ကိုးကန့်တိုက်ပွဲအကြောင်းသတင်းအရ သိရသည်။

အဆိုပါ တိုက်ပွဲအတွင်း ပါဝင်ခဲ့သည့် ခမရ ၅၂၂ တပ်ရင်းမှူး ဒုမှူးကြီး ဝင်းနိုင်မှာ မျက်လုံးအောက်တွင်လက်နက်ကြီး ကျည်စထိမှန်ခဲ့ကြောင်းနှင့် နောက်ထပ်အခြားအဆင့် စစ်ဗိုလ် ၁၀ ဦးထက်မနည်းလည်း ဒါဏ်ရာများရရှိ သွားကြောင်းသိရသည် ။

ကိုးကန့်တိုက်ပွဲအပြီး နအဖစစ်တပ်ဘက်မှ တရားဝင်ထုတ်ပြန်ချက်အရ တပ်မတော်သား ကျဆုံး ၁၁ ဦး ဒါဏ်ရာရ ၃၄ ဦး ၊ ရဲတပ်ဖွဲ့ဝင်ကျဆုံး ၁၅ ဦး ဒါဏ်ရာရ ၁၃ ဦး ရှိကြောင်းဆိုထားသော်လည်း အရာရှိကြီးများကျဆုံးဒါဏ်ရာရရှိသည့်သတင်းကိုမူ အသေးစိတ်ဖေါ် ပြခြင်းမရှိခဲ့ပေ။

ဗမာစစ်တပ်မှ ဩဂုတ် ၂၇ ရက်မှ လကုန်ပိုင်းအထိ ကိုးကန့် အထူးဒေသ (၁) နယ်မြေတစ်ခုလုံးကို အင်အားအလုံးအရင်းဖြင့် ထိုးစစ်ဆင်တိုက်ခိုက်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။❑

သျှမ်းသံတော်ဆင့် 18/12/2009

ကိုးကန့်အရေးအခင်း ဖုန်ကြားရှင်းရင်ဖွင့်သံ

Irrawaddy - September issue

❑ ဩဂုတ်စ် ၈ ရက် ၂၀၀၉ မှစ၍ ဗိုလ်သန်းရွှေစစ်အုပ်စု၏ အကြောင်းရှာစွပ်စွဲမှုစတင်ခံရ။

❑ ကိုးကန့်ဒေသ၏ မူးယစ်ဆေးဝါး တိုက်ဖျက်နှိမ်နင်းရေး အောင်မြင်မှုကို UN ကလည်းအသိအမှတ်ပြုခဲ့။

❑ ဗမာစစ်တပ်သည်လည်း လူမျိုးစုတစု၏ စစ်တပ်ဖြစ်သောကြောင့်သူ့ချည်းဘဲ ဤတိုင်းပြည်ကို ကိုယ်စားပြုခွင့်မရှိ။

❑ ဩဂုတ်စ် ၂၇ ရက်၌ မိမိ၏ဒေသခံလူထုကို ဆန့်ကျင်တိုက်ခိုက်ရန် ငြင်းဆန်သောလူငယ်များ စက်သေနတ်ဖြင့်ပစ်သတ်ခံရ။ မိမိတို့၏ လက်နက်စက်ရုံကိစ္စကို ယခင်ကတည်းက နအဖတပ်ကောင်းကောင်းသိရှိခဲ့သည့်သာမက ဝင်ရောက်လည်ပတ်မှုပင်ရှိခဲ့။ ယခုတော့ ၎င်းတို့က မိမိတို့အားရန်ရှာတိုက်ခိုက်ရန် ထိုအချက်ကိုယမယ်ရှာ အပြစ်ဖို့ စွပ်စွဲ။

❑ နိုင်ငံတကာအသိုင်းအဝိုင်း၏ တိုက်တွန်းမှုနှင့် လက်တွဲပူးပေါင်းမှုကြောင့် သျှမ်းပြည်ငြိမ်းချမ်းရေးအထူးဒေသ ၄ ခုစ လုံး ဘိန်းစိုက်ပျိုးမှုကင်းစင်ခဲ့။ သို့သော်နအဖ စစ်တပ်ထိန်းချုပ်သည့်နယ်မြေဒေသတွင်မူ ဧရိယာအကျယ်အဝန်းအားဖြင့် ၂၅၀,၀၀၀ မူးကျော်ဘိန်းစိုက်ပျိုးနေဆဲ။

Photo : SHAN

❑ မိမိတို့ မဟာမိတ်တပ်ပေါင်းစု (PDF) သည် ခက်ခဲကြပ်တည်းမှုကိုရင်ဆိုင်ဖြေရှင်းပံ့ပိုးရန် အင်အားမလုံလောက်။

❑ နအဖစစ်တပ်က ကိုးကန့် တပ်ဖွဲ့ကိုတိုက်ခိုက်ရန်ရွေးခြယ်ရခြင်းသည် မိမိတို့တရုတ်လူမျိုးဖြစ်သောကြောင့်။ နအဖအဖို့တရုတ်၏ ရုပ်သေးအစိုးရမဟုတ်ကြောင်း အမေရိကန်ကို အထောက်အထားပြသသင့်။ ❑

သွေးထွက်သံယိုမဖြစ်စေရန် တရုတ် ဒုဗိုလ်ချုပ်ကြီးက နအဖဗိုလ်ချုပ်များအား ဖြောင်းဖျ

သျှမ်းသံတော်ဆင့် 15/12/2009

ဒီဇင်ဘာ ၅ ရက် တရုတ်ပြည်သူ့လွတ်မြောက်ရေးတပ်မတော် ချိန်ဒူးစစ်ဒေသအကြီးအကဲ ဒုတိယ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး အိုက်ဟူရှိန်း (Ai HuSheng) ဦးဆောင်သောကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့၏ မြန်မာပြည်ခရီးစဉ်တွင် သျှမ်းပြည်အခြေစိုက် နအဖစစ်တိုင်းမှူးများနှင့် တွေ့ဆုံခဲ့ ကြောင်း ဒီဇင်ဘာ ၁၁ ရက်ထုတ် နအဖသတင်းစာ၌ ရေးသားထားသည်။

Photo : website

ဒု – ဗိုလ်ချုပ်ကြီး အိုက်ဟူရှိန်း (Ai HuSheng) လက်ယာလူ

အဆိုပါခရီးစဉ်တွင် ဒီဇင်ဘာ ၇ ရက်က ကြပ်ပြေးနေပြည်တော်၌ သျှမ်းပြည်စစ်တိုင်း ၃ တိုင်း ဦးစီးကွပ်ကဲရသူ ဒု ဗိုလ်ချုပ်ကြီး မင်းအောင်လှိုင်နှင့် တွေ့ဆုံခဲ့သည်။

၎င်းအပြင် ကျိုင်းတုံအခြေစိုက် တြိဂံတိုင်းမှူး ဗိုလ်ချုပ်ကျော်ဖြိုး အရှေ့မြောက်ပိုင်း တိုင်းမှူး ဗိုလ်ချုပ် အောင်သန်းထွဋ် တို့နှင့်လည်း ဒီဇင်ဘာလ ၆ ရက်နှင့် ၈ ရက်နေ့များ၌ တွေ့ဆုံခဲ့သည်။

ယခုတွေ့ဆုံမှုအတွင်း တရုတ်နယ်စပ် တလျှောက်ရှိ လက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့များကိစ္စ ဆွေးနွေးဖွယ်ရှိကြောင်း လေ့လာသူများက သုံးသပ်ကြသည်။

နအဖစစ်တပ်က တရုတ်နယ်စပ်ရှိ တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့များအား ဒီဇင်ဘာလကုန်နောက်ဆုံးထား၍ နယ်ခြားစောင့်တပ်ပြောင်းလဲဖွဲ့စည်းရေးအကြောင်းပြန်ရန်ရာဇသံပေးထားချိန်နှင့်တိုက်ဆိုင်နေသည်။

တရုတ် ဒုတိယဗိုလ်ချုပ်ကြီးအိုက်ဟူရှိန်းသည် တိဘက်၊ ကွေ့ကြိုး၊ စီချွမ်း၊ ချိန်ဒူး၊ ယူနန်စသည့် ပြည်နယ် ၅ ခု၏ စစ်ဒေသအကြီးအကဲတစ်ဦးဖြစ်ပြီး ၎င်း၏ခရီးစဉ်မတိုင်မီ ယူနန်ပြည်နယ် စစ်ဒေသမှူးတစ်ဦးက နိုဝင်ဘာလလယ်ပိုင်း၌ နေပြည်တော်အပါအဝင် လားရှိုးစစ်တိုင်းမှူးနှင့် တွေ့ဆုံခဲ့သေးကြောင်းသိရသည်။

နအဖစစ်တပ်နှင့်တိုင်းရင်းသားတပ်ဖွဲ့များ လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခမဖြစ်ပွားရေးအတွက် အိုက်ဟူရှိန်းက ယခုခရီးစဉ်တွင် နအဖစစ်ဗိုလ်ချုပ်များအား ဖြောင်းဖျလိုခြင်းဖြစ်နိုင်ကြောင်း ဦးအောင်ကျော်ဇောက ယခုလိုသုံးသပ်သည်။

“သူ့ခရီးစဉ်က သိပ်သိသာပါတယ် နယ်ခြားဒေသ အမျိုးသား လက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့တွေနဲ့ လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခဖြစ်ပွားနိုင်တဲ့ အလားအလာအပေါ် မြင်နေတဲ့အောက်မှာ ကြားဝင်ဖြန်ဖြေတဲ့သဘော ဖြစ်နိုင်တယ်”

“ဝ လူမျိုးစု ၇ သိန်းကျော်ရှိတဲ့အထဲမှာ ၃ သိန်းကျော်က တရုတ်ဘက်မှာရှိတယ်။ တရုတ်ပြည်နဲ့ မြန်မာပြည်ထဲက ဝ အမျိုးသားခေါင်းဆောင်တွေ ဆက်စပ်မှုကအတော်ကြီးမားတယ်။ ဒါကြောင့် ကိုးကန့်လိုမျိုး မျက်နှာလွှဲ ခဲပစ်လုပ်လို့မရဘူး။ သူဆန္ဒရှိသည်ဖြစ်စေ မရှိသည်ဖြစ်စေ အခုကိစ္စက သူကိုယ်တိုင်တစ်စုံတစ်ရာဝင်ရောက် ပါတ်သက်ရမယ်။ ဒါကြောင့်မို့ ယူနန်စစ်ဒေသမှူးလာတာ ကြိုတင်ညှိနှိုင်းတဲ့သဘော။ ပြီးမှသူ့ထက်ကြီးတဲ့စစ်ဦးစီးမှူးလာတာ၊ ဒီအနေအထားအောက်မှာကြားဝင်ဖြန်ဖြေတဲ့ အနေအထားမျိုးဖြစ်နိုင်တယ်” လို့ သူက ပြောသည်။

တရုတ်အစိုးရမှ တိုက်ပွဲများ မဖြစ်ပွားစေရန်တားသည့်ကြားက ဗမာစစ်တပ်မှ ကိုးကန့်တပ်ဖွဲ့အား ဝင်ရောက်တိုက်ခိုက်ခဲ့သဖြင့် တရုတ်အစိုးရအတွက် မျက်နှာပျက်စရာဖြစ်ခဲ့ရသည်။ ❑

ဝ ကို နအဖဖွဲ့ခွဲဖို့မလွယ်

“ကိုးကန့်တို့၊ ပလောင်တို့ကို လက်နက်အတင်းဖြုတ်သိမ်းသလို ဝ ကို သွားလုပ်လို့မှမလွယ်တာ။ ဝ ကို စစ်ရေးအရ ကျူးကျော်တိုက်ခိုက်ရင်လည်း အခြားအပစ်ရပ်အဖွဲ့တွေကိုပါ နအဖက စစ်ကြေညာသလို ဖြစ်သွားလိမ့်မယ်။ နအဖကို ပြန်တိုက်ဖို့ ဝ မှာ အင်အားအလုံအလောက် ရှိတယ်”

“နအဖက ဝတပ်ဖွဲ့ရဲ့ အတွင်းရေးကို ဖွဲ့ခွဲဖို့မလွယ်ဘူး။ Leadership အပိုင်းမှာ ဝ က အခြားအဖွဲ့တွေထက်စာရင် ပိုပြီးခိုင်မာတယ်။ မွန်ပြည်သစ်အတွက်တော့ ပိုသတိထားရမယ်လေ။ နအဖဆိုတာ က လူတယောက်ကိုတောင်မှ နှစ်ပိုင်းပိုင်းလို့ရရင်ပိုင်းဖို့ကြိုးစားမှာပဲ။ တယောက်နဲ့တယောက်ယုံကြည်မှု ပျက်ပြားလာအောင် လုပ်မယ်။ ဒါကစစ်ရေးထက် ပိုထိရောက်မှန်းလည်းနအဖက သိထား တယ်။”

မိုင်အိုက်ဖုန်း *PSLF* 22/10/09

စစ်ရေး

စစ်ရေးမဟာဗျူဟာအရ သျှမ်းပြည်တွင်း မီးရထားလမ်းဖေါက်

မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း မီးရထားလမ်းဖေါက်လုပ်ရေး အစီအစဉ် ၉ ခုအနက် စစ်ရေး မဟာဗျူဟာအရ သျှမ်းပြည်အတွင်း မီးရထားလမ်း ကီလိုမီတာ ၃၅၀ ကျော် တိုးချဲ့ဖေါက်လုပ်ရန် စီမံကိန်းတခုကို နအဖ ပြင်ဆင်နေသည်ဟု ထိုင်းနယ်စပ် သတင်းရပ်ကွက်ပြောပါသည်။

တရုတ်နိုင်ငံ ရှင်းဟွာသတင်းစဉ်ကလည်း မြန်မာ့မီးရထားလမ်းနှင့် ပို့ဆောင်ဆက်သွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာနမှ ထပ်မံ တိုးချဲ့ဖေါက်လုပ်မည့် မီးရထားလမ်းသစ် (စုစုပေါင်း ကီလိုမီတာ ၂၀၀၀) အတွက် အမေရိကန်ဒေါ်လာ သန်း ၁၃၀ ကုန်ကျခံမည်ဟု ဆိုပါသည်။

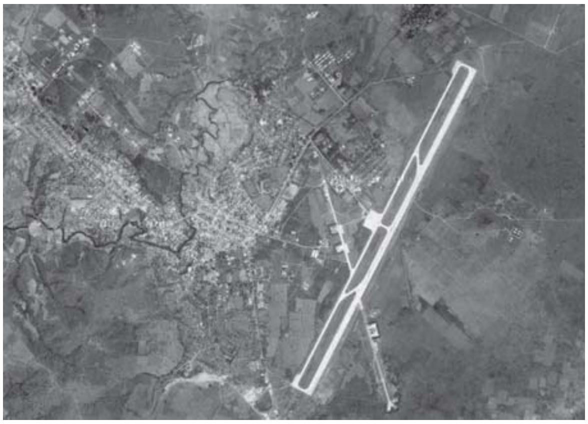

Photo : map.google.co.th

သျှမ်းပြည်တောင်ပိုင်းနမ့်ဇန် လေတပ်စခန်း

စစ်အစိုးရ သတင်းထုတ်ပြန်ချက်အရ ဖေါက်လုပ်မည့်မီးရထားလမ်းသစ်လျာထားချက်မှာ – သျှမ်းပြည်တောင်ပိုင်း နမ့်ဇန် – သီပေါလမ်း ၂၅၀ ကီလို၊ နမ့်ဇန် – ကျိုင်းတုံ ၃၃၀ ကီလို၊ လားရှိုး–မူဆယ် ၁၇၀ ကီလိုနှင့် သျှမ်းပြည်စစ်တိုင်းချုပ် ဗိုလ်ချုပ်မင်းအောင်လှိုင် နောက်ဆုံးကွင်းဆင်းလေ့လာချက်အရ မိုးနဲ – လင်းခေး – မိုင်းပန် – တာ့ဆန်း (သံလွင်မြစ် ကူးတံတား) – မိုင်းတုံ – မိုင်းဆတ် – တာချီလိတ် လမ်း ၃၅၀ ကီလို တို့ဖြစ်သည်ဟု ဆိုသည်။

မြန်မာ့အရေးလေ့လာသူ ထိုင်းနိုင်ငံလုံခြုံရေးအရာရှိတဦးက – *"နိုဝင်ဘာ ၄–၇ ရက် ဒု ဗိုလ်ချုပ်ကြီး မင်းအောင်လှိုင်ရဲ့ သျှမ်းပြည်အရှေ့ပိုင်းခရီးစဉ်က မီးရထားလမ်းသစ်ဖေါက်လုပ်ဖို့ ကွင်းဆင်းလေ့လာတဲ့ ခရီးစဉ်ဘဲဖြစ်တယ်။အဓိကကတော့ လမ်း၊ တံတား၊ ဥမင်လှိုင်ခေါင်းဖေါက်လုပ်ရမယ့်နေရာတွေကြည့်တာဘဲ၊ ဒေသခံပြည်သူကို သူအဲလိုဘဲ ပြောတယ်လို့သိရတယ်"* – ဟု ဆို၏။

သျှမ်းပြည် တောင်ပိုင်းဒေသခံတဦးကလည်း သံလွင်အရှေ့ပိုင်းအထိ ဆက်သွယ်မည့် မီးရထားလမ်းဖေါက်လုပ်ရေးအစီအစဉ် ဟုတ်မှန်ကြောင်း၊ အထက်ပါဖေါ် ပြသည့် လမ်းများအပြင် ကီလို ၁၆၀ ခန့်ရှည်မည့် တာချီလိတ် – ကျိုင်းတုံ မီးရထားလမ်းလည်း ဖေါက်လုပ်မည်ဟု ကြားသိရကြောင်း သျှမ်းသံတော်ဆင့်သို့ ဤကဲ့သို့ပြောပြသည်။

"လူ့ခန္ဓာကိုယ်မှာသွေးကြောက အရေးပါဆုံးဖြစ်သလို စစ်တပ်အတွက် လမ်းကြောကအရေးကြီးတယ်။ မီးရထားလမ်းတိုးချဲ့တယ်ဆိုတာက စစ်မှုရေးရာမဟာဗျူဟာတစ်ခုဘဲ၊ တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့တွေ သွားလာလှုပ်ရှားဖို့ လွယ်တော့မှာမဟုတ်ဘူး။ ကျနော်သိသလောက် သျှမ်းပြည်ထဲမှာလူတွေမီးရထားကို အဓိကထားစီးနင်းတာ မရှိသလောက်ဘဲ"

သျှမ်းပြည်အရှေ့ပိုင်း၌ လှုပ်ရှားကြသည့်လက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့များမှာ SSA-S တပ်ဖွဲ့၊ UWSA ဝ တပ်ဖွဲ့၊ မိုင်းလားတပ်ဖွဲ့တို့ ဖြစ်ကြသည်။

အာရှဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဘဏ်၏ ထုတ်ပြန်ကြေငြာချက်အရ အရှေ့တောင်အာရှနိုင်ငံများနှင့် တရုတ်ပြည်ဆက်သွယ်ရန် မီးရထားလမ်း ၂ သွယ်ရှိကြောင်း – အမှတ် ၁ ရထားလမ်း ချိုင်းရိုင်း – ကျိုင်းတုံ –တာ့လိ ၊ အမှတ် ၅ ရထားလမ်း မြစ်ကြီးနား – တာ့လိနှင့် လားရှိုး – မူဆယ် – တာ့လိတို့ဖြစ်သည်ဟုဆိုသည်။

သျှမ်းသံတော်ဆင့် 10/12/2009

SNLD ဥက္ကဋ္ဌ စဝ်ခွန်ထွန်းဦး ကျန်းမာရေးဆိုးရွားနေ

သျှမ်းသံတော်ဆင့် 18/12/09

Photo : SHAN

ပူတာအိုအကျဉ်းထောင်၌ ထောင်ဒဏ် ၉၃ နှစ် ကျခံနေရသည့် တိုင်းရင်းသားများခေါင်းဆောင်နှင့် သျှမ်းတိုင်းရင်းသားများဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် SNLD ဥက္ကဋ္ဌ စဝ်ခွန်ထွန်းဦး (၆၆ နှစ်)ကျန်းမာရေး ဆိုးရွားနေကြောင်း ပါတီပြောခွင့်ရပုဂ္ဂိုလ် ဦးစိုင်းလိတ်ကပြောပါသည်။

"ခရီးသွားလာမှု ခက်ခဲတဲ့အတွက် သူ့မိသားစု ၇ လ ကျော်ကြာ ၈ လထဲဝင်မှ ထောင်ဝင်စာသွားတွေ့ရတယ်၊ ဒီဇင်ဘာ ၄ ရက်နေ့ သွားတာ ၁၅ ရက်နေ့မှာပြန်ရောက်တယ်။ ၁၀ ရက်ခရီးမှာ အာဏာပိုင်တွေက နာရီဝက်ကျော်ဘဲ ပေးတွေ့တယ်" – ဟု ဦးစိုင်းလိတ်က ပြော၏။

ခွန်ထွန်းဦး၏ကျန်းမာရေးအခြေအနေနှင့်ပါတ်သက်၍ ပါတီအတွင်းရေးမှူးအဖွဲ့ စည်းဝေးဆွေးနွေးရန်ပြင်ဆင်နေသည်ဟုလည်း ကြားသိရသည်။

ဦးခွန်ထွန်းဦးလက်ရှိ ခံစားနေရသည့်ရောဂါများမှာ နှလုံးအောင့် ဆီးကျိတ်ယောင် အစာအိမ်နာ ခြေထောက်/ဒူးဆစ် အကြောထုံ အကြောတက်သည့်ဝေဒနာ ခံစားနေရသည့်အပြင် နားကလည်းအူနေကြောင်း၊ အိုင်စီအာရ်စီအပါအဝင်မည်သည့် NGO ကျန်းမာရေးအဖွဲ့အစည်းမှ ပူတာအိုအကျဉ်းထောင်သို့ သွားရောက်လည်ပတ် ကြည့်ရှုစစ်ဆေးခြင်းမရှိကြောင်း ပြောပြ၏။

"ဆီးကျိတ်ယောင်တဲ့ ဆိုးကျိုးက ညညဆို တနာရီခြားထ ဆီးသွားရလွန်းတော့ ကောင်းကောင်းမအိပ်ရဘူး။ အသက်ကလဲ ကြီးလာတော့ စိုးရိမ်ရတာပေ့ါ၊ အဲလိုအခြေအနေတွေအတွက် ဆရာဝန်သေချာဆေးစစ်ပြီးမှ ပြန်လာရမှာကို ထောင်အာဏာပိုင်တွေက ထောင်ဝင်စာတခါဘဲပေးတွေ့လို့ ဘာတခုမှမစီစဉ်ခဲ့ရဘူး" –ဟု ဦးစိုင်းလိတ်က သျှမ်းသံတော်ဆင့်သို့ ဆက်ပြောပြပါသည်။

ကျန်းမာရေးအခြေအနေမကောင်းသည့်အထဲ ရာသီဥတုကလည်း ကြမ်းတမ်းလှသည့် မြန်မာပြည်မြောက်ဖျား ပူတာအိုအကျဉ်းကျခံနေရသူ အသက် ၇၀ နီးနီး စဝ်ခွန်ထွန်းဦး၏ နိုင်ငံရေးခံယူချက် ယုံကြည်ချက် ရပ်တည်ချက် မှာမူ ပြတ်သားကြောင်း၊ မိမိတို့လုပ်ရပ်များ မှားယွင်းခဲ့ခြင်းမရှိသောကြောင့် လိပ်ပြာသန့်သန့်ဖြင့် ဝမ်းနည်းခြင်းမရှိနောင်တရခြင်းမရှိ။ ဆန္ဒသဘောထား ပြောင်းလဲခြင်းမရှိသည့်အပြင် ကျန်ရှိခေါင်းဆောင်များလည်း စိတ်ဓါတ်ကြံ့ခိုင်စေရန် အမြဲအားပေးစကားပင် ပါးခဲ့လိုက်သေးသည်ဟု ဆိုပါသည်။

၂၀၀၅ ခုနှစ် သျှမ်းပြည်အတိုင်အပင်ခံကောင်စီ ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ရန် ကြိုးစားမှုအပေါ် နအဖစစ်အစိုးရက ပြည်ထောင်စုမှ ခွဲထွက်ရန်ကြံစည်မှုဟုစွပ်စွဲကာ ခွန်ထွန်းဦးအပါအဝင် သျှမ်းခေါင်းဆောင် ၉ ဦးအား ဖမ်းဆီးပြီး လူ့သက်တမ်း ထက်ရှည်ကြာသည့် ထောင်ဒဏ်ဖြင့် နအဖက အသီးသီးပစ်ဒဏ်ပေးခဲ့သည်။

စဝ်ခွန်ထွန်းဦးထမ်းဆောင်နေဆဲ တာဝန်များမှာ – သျှမ်းတိုင်းရင်းသားများဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် SNLD ဥက္ကဋ္ဌ၊ ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကိုယ်စားပြုကော်မတီ CRPP (Committee for Representing People's Parliament) ၏ အဖွဲ့ဝင်၊ UNA (United Nationalities Alliance) ညီညွှတ်သောတိုင်းရင်းသားများမဟာမိတ်အဖွဲ့၏ သဘာပတိအဖွဲ့ဝင်စသဖြင့် ဖြစ်ကြောင်းသိရပါသည် ။ ❑

ရခိုင်ဂက်စ်လမ်းကြောင်း

ရခိုင်ကမ်းရိုးတန်းကနေ တရုတ်နယ်စပ်အထိ တူးဖေါ်တွယ်တန်းမဲ့ ဂက်စ်ပိုက်လိုင်းဟာ (ရခိုင်ပြည် ၊ ဗမာပြည်အလယ်ပိုင်း၊ သျှမ်းပြည်) ၂၂ မြို့နယ်ကို ဖြတ်သန်းသွားမယ်။ ရွှေဂက်စ်လှုပ်ရှားမှုအဖွဲ့ရဲ့ ကိုဝုန်းအောင်ပြောပြချက်အရ – အဲဒီဂက်စ်ပိုက်လိုင်းတလျှောက် လုံခြုံရေးတာဝန်ယူဖို့ ဗိုလ်သန်းရွှေစစ်အုပ်စုက တပ်ရင်း ၄၄ ရင်း (စစ်သားအင်အား ၁၃,၂၀၀) သတ်မှတ်လျာထားပြီးပြီ။

ရောဝတီ ၇/၉/၀၉

ခြစားဆုံး နအဖ တိုင်းပြည်

နိုင်ငံတကာထင်သာမြင်သာရှိမှု Transparency International မှ ထုတ်ပြန်သော ၂၀၀၉ ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ ခြစားမှုအစီရင်ခံစာအရ ဗမာပြည်သည်ဆိုမားလီးယားနိုင်ငံပြီးလျှင် လာဘ်ပေးလာဘ်ယူအရှိဆုံး ခြစားဆုံးနိုင်ငံဖြစ်နေဆဲဖြစ်၏။ အီရတ်နှင့်နင်လားငါလားသာကွာ ခြား၏။ ဒိန်းမတ် နယူးဇီလန် ဆွီဒင် နှင့် စင်္ကာပူနိုင်ငံတို့မှာမူ ခြစားမှုအနည်းပါးဆုံးနိုင်ငံများဖြစ်သည်။

ရောဝတီ ၂၂/၁၀/၀၉

ရေဒီယိုသတင်း

နယ်ခြား/နယ်မြေစောင့်တပ်ဖြစ်စဉ် အပစ်ရပ်တို့အင်တင်တင်

နယ်ခြားစောင့်တပ်အဖြစ် ပြောင်းလဲဖွဲ့စည်းဖို့ သဘောတူထားတဲ့ အပစ်ရပ်အဖွဲ့တွေ တပ်သားအင်အား၊ လက်နက်အင်အား စာရင်းတွေ ပေးအပ်ဖို့ ဗမာစစ်တပ်ဖိအားပေးတာကိုခံနေရတဲ့ အချိန်မှာပဲ တချို့တပ်ဖွဲ့တွေမှာ နယ်ခြားစောင့်တပ်ထဲဝင်ဖို့ စာရင်းပေးသူတွေ လေးငါး ရာခိုင်နှုန်းလောက်ပဲ ရှိနေပါတယ်။ နယ်ခြားစောင့် တပ်ဖွဲ့ဖွဲ့နိုင်ဖို့ အချင်းချင်းကြားမှာ အကြိတ်အနယ် ဆွေးနွေးနေရတာနဲ့ ပတ်သက်ပြီး တရုတ်နယ်စပ်အရေးစောင့်ကြည့်လေ့လာနေ သူတွေကိုဆက်သွယ် မေးမြန်းထားပါတယ်။

ဒေသခံ ပြည်သူ့စစ်(သို့မဟုတ်)နယ်မြေစောင့်တပ်အဖြစ် ပြောင်းလဲဖွဲ့စည်းဖို့မူအရ သဘောတူထားတဲ့အပစ်ရပ် SSA တပ်သားအင်အား လေးငါးထောင်လောက် ရှိနေပေမဲ့ နယ်ခြားစောင့်တပ်ဖွဲ့ဝင်အဖြစ်ပါဝင်ဖို့ စာရင်းကောက်တဲ့ အခါမှာတော့ ၂၀၀ လောက်ပဲရှိတယ်လို့သျှမ်းသံတော်ဆင့်သတင်းစဉ်အယ်ဒီတာ ဦးခွန်စိုင်း ကပြောပါတယ်။

"SSA ဆိုရင် နယ်မြေစောင့်တပ်လုပ်ဖို့ မူအရ သဘောတူညီတယ်၊ သူတို့လူတွေ သဘောပေါက်အောင် စည်းရုံးဆဲပဲဖြစ်တယ်လို့ အရင်တုန်းက တင်ပြခဲ့တယ်။ နအဖကလဲ ခင်ဗျားတို့မူအရသဘောတူတယ်ဆိုရင် ဘာမှဆွေးနွေးစရာမလိုတော့ဘူး၊ ၃ ရင်းလောက်ရနိုင်အောင်လူစုပါ၊ သဘောပေါက်တဲ့လူတွေကို အကုန်လုံးစုလိုက်ပါလို့ ပြောတော့ သူတို့လဲသဘောတူတဲ့ လူစာရင်းကောက်တာ လူ ၂၀၀ လောက်ပဲရတယ်။"

"အဲလို လူ ၂၀၀ လောက်ပဲရတာကို နအဖက ပြီးခဲ့တဲ့ နိုဝင်ဘာလကပြောတယ်၊ ခင်ဗျားတို့ အင်အားလေးငါးထောင်လောက် ရှိပြီးတော့မှ လူ ၂၀၀ လောက်ပဲ စာရင်းတင်ပြနိုင်တယ် ဆိုတာမဟုတ်သေးဘူး၊ ခင်ဗျားတို့ထပ်လုပ်ပါဆိုပြီးပြောတဲ့အတွက် သူတို့လဲ အခုဒီဇင်ဘာလဆန်းမှာအစည်းအဝေးလုပ်ပြီး လူ ၁,၀၀၀ ဘယ်လိုလုပ်ရအောင်လုပ်မလဲ၊ ကျန်တဲ့လူ ၃,၀၀၀ ကျော် ဘယ်လိုထားမလဲ၊ အဲဒါတွေသူတို့ဆွေးနွေး ကြတယ်။"

ဗမာစစ်တပ် အလိုရှိတဲ့ တပ်သားအရေအတွက် ပေးနိုင်၊ မပေးနိုင်၊ တကယ်လို့ ၉၀၀ ကျော်က နယ်မြေစောင့်တပ်ထဲ ဝင်သွားရင် ကျန်တပ်သားတွေရဲ့ အရေး၊ သူတို့ရဲ့ ရပ်တည်ချက်၊ ဒါတွေကို ဆက်ပြီး ဆွေးနွေးနေကြဆဲ ဖြစ်တယ်လို့လည်း ပြောပါတယ်။

မိုင်းလားအခြေစိုက် NDAA သျှမ်းပြည်အရှေ့ပိုင်း အမျိုးသားဒီမိုကရက်တစ်မဟာမိတ်တပ်မှာတော့ နအဖတောင်းဆိုချက်တွေ လိုက်လျောမှုရှိမရှိ သေသေချာချာ မသိရသေးချိန်မှာ သူတို့တပ်သားဦးရေနဲ့ လက်နက်အရေအတွက်စာရင်းအတိအကျပေးဖို့ဖိအားပေးခံနေရတာမို့ ဒီစာရင်းပေးသင့် မပေးသင့် စဉ်းစား ဆွေး နွေးနေကြတယ်လို့ဆိုပါတယ်။

အခုလိုတရုတ် နယ်စပ်က တိုင်းရင်းသား လက်နက် ကိုင်တွေ အရေးမပြေမလည် ဖြစ်နေချိန်မှာ တရုတ်နိုင်ငံ ဒု–သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံကို လာရောက်ဖို့ ရှိနေတာမို့ ဒီ နယ်စပ်ပြဿနာထဲမှာ အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေး အဖွဲ့တွေနဲ့ပတ်သက်ပြီး အသေးစိတ် ဆွေးနွေးဖို့ ရှိမရှိ မေးကြည့်တဲ့ အခါမှာတော့ ...

"တရုတ်၊ ဗမာ ဆက်ဆံရေးမှာ ရှိနိုင်တဲ့ ပြဿနာတွေ အားလုံးနဲ့ ပတ်သက်လို့ သူတို့ဘယ်နည်းနဲ့ မဆို ခြုံပြီး ဆွေးနွေးသွားမှာပဲလို့ ကျနော်ထင်တယ်။ သို့သော်အပစ်ရပ်တွေအကြောင်းချည်းပဲ အဓိကထားပြီး ဆွေးနွေးသွားမယ်လို့ တော့မထင်ဘူး။ ဒီအပစ်ရပ်အဖွဲ့တွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး အဓိကထားဆွေးနွေးသွားနိုင်တာကတော့ ပြီးခဲ့တဲ့ အပတ်က ချိန်ဒူးစစ်ဒေသတပ်မှူး ဒုဗိုလ်ချုပ်ကြီး အားဟူရှိန်းလာတုန်းကဆွေးနွေးသွားပုံရတယ်လို့ အများကမြင်ကြပါတယ်။"

"သူလာတုန်းက အရှေ့မြောက်ပိုင်း တိုင်းမှူး အောင်သန်းထွဋ်နဲ့ လဲတွေ့တယ်။ ကျိုင်းတုံ တြိဂံတိုင်းမှူး ဗိုလ်ချုပ်ကျော်ဖြိုးနဲ့ လည်းတွေ့တယ်။ ပြီးတော့ သျှမ်းပြည်နဲ့ ကယားပြည်ကို အုပ်ချုပ်ထားတဲ့ ဒု–ဗိုလ်ချုပ်ကြီး မင်းအောင်လှိုင်နဲ့ လည်းတွေ့တယ်။ ဒီဥစ္စာတော်တော်ထူးခြားတာပေ့ါ။ ဘယ်နည်းနဲ့ မဆိုနယ်စပ်လုံခြုံရေးအကြောင်းပြောမှာပဲ။ နယ်စပ်လုံခြုံရေးဆိုရင် အဓိကကတော့ အခုလောလောဆယ် ပြဿနာဖြစ်နေတဲ့ဟာတွေပြောမှာပဲဆိုတာ အများကခန့်မှန်းကြတာပေ့ါ" ဦးခွန်စိုင်းက ပြောပြပါတယ်။

အခုလို မြန်မာစစ်အစိုးရဘက်က နယ်ခြားစောင့်တပ်အဖြစ် ပြောင်းလဲဖွဲ့စည်းဖို့ ကြိုးစားနေတာနဲ့ ပတ်သက်ပြီး တရုတ်နိုင်ငံအတွက်တော့ အကျိုးမရှိနိုင်ဘူးလို့ တရုတ် နယ်စပ်အရေးလေ့လာသူ ဦးအောင်ကျော်ဇောက ပြောပါတယ်။"

"လူမျိုးစု ပြည်သူတွေအတွက် အကျိုးမရှိဘူး၊ လူမျိုးစု ပြည်သူတွေ ကိုင်ထားတဲ့ လက်နက်တွေကို အကုန်သိမ်းမှာကိုး။ မြန်မာအစိုးရအတွက်တော့ အကျိုးရှိတာပေ့ါ။ ဒါက သေချာတယ်။ တရုတ်ပြည်အတွက်တော့ လတ်တလောဖွဲ့စည်းပုံ မတည်မငြိမ်ဖြစ်နေတဲ့ကာလ၊ မြန်မာအစိုးရရဲ့ ဒီလိုအခြေအနေမျိုးမှာ Border Guard နဲ့ ပတ်သက်ပြီး တရုတ်ပြည်အတွက် လောလောဆယ် အကျိုးမရှိဘူးလို့ ကျနော်တော့ မြင်တယ်။ အကျိုးရှိတဲ့ကိစ္စက စီးပွားရေးရော၊ နိုင်ငံရေးရော ပတ်သက်တယ်။"

"နိုင်ငံရေးအရဆိုရင် အခုလက်ရှိအဖွဲ့အစည်း အတော်များများကနိုင်ငံရေးအရ တရုတ်ပြည်အနေနဲ့ တော်တော်များများ အပေါ်စီးကဆက်ဆံနိုင်တဲ့အနေအထားမျိုးရှိတယ်။ ဝ ဒေသဆိုပါတော့၊ တရုတ်ပြည်က ဝခေါင်းဆောင်တွေပဲ။ တရုတ်ပြည်က ဝတွေ၊ သူပြောနိုင်ဆိုနိုင်တဲ့အခြေအနေအများကြီးရှိတယ်။ အဲဒီဒေသကြီးက မြန်မာအစိုးရဒေသကြီးဖြစ်သွားပြီဆိုရင် တော်တော်များများအခြေအနေ အချက်အလက်

စာမျက်နှာ 37 သို့

တရုတ်ဒုသမ္မတ ခရီးစဉ်နဲ့ အပစ်ရပ်တို့အနာဂတ်

တရုတ်ဒု–သမ္မတ နဲ့ ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီးသန်းရွှေတွေ့ဆုံတဲ့ အခါမှာ နယ်စပ်ဒေသတည်ငြိမ်ရေးကိစ္စအလေးပေးဆွေးနွေးခဲ့တယ်လို့ကြားရပါတယ်။ နယ်စပ်ဒေသ ဝ လက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့တွေနဲ့ ပါတ်သက်တဲ့ ကိစ္စလို့ အများနားလည်ကြပါတယ်။ ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီးသန်းရွှေကလဲ နယ်စပ်ဒေသ တည်ငြိမ်အေးချမ်းရပ့်မယ်လို့ အာမဘန္တေခံထားတဲ့အကြောင်း ကြားသိရပါတယ်။ တဘက်ကလဲ ဝ လက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့ တွေစစ်ရေးပြင်ဆင်နေပါတယ်။ ရှေ့အလားအလာနဲ့ပါတ်သက်ပြီးတော့ သျှမ်းသံတော်ဆင့်အယ်ဒီတာ ဦးခွန်စိုင်းက–

“သူပြောတဲ့စကားအရ အဓိပ္ပါယ် ၂ မျိုးထွက်တယ်။ နယ်စပ်ဒေသတည်ငြိမ်ရေး လုပ်ပ့်မယ်ဆိုတာ နယ်စပ်ကလက်နက်ကိုင် တပ်ဖွဲ့တွေကို ဖြုတ်ထုတ်မလား၊ နိုင်ငံရေးပြဿနာကို နိုင်ငံရေးနည်းနဲ့ ဆွေးနွေးပြီးသဘောတူညီချက်ရယူတဲ့နည်းနဲ့ တည်ငြိမ်အောင်လုပ်မလား ဆိုတာ ကျနော်တို့မသိနိုင်သေးဘူး။ ကြည့်လိုက်ရင်အကြမ်းနည်းနဲ့ သူဖြေရှင်းသွားတာ တော်တော်များများရှိတယ်။ ဥပမာ PSLA ပလောင်အဖွဲ့တို့ SSNA သျှမ်းအဖွဲ့တို့ SNPLO ပအိုဝ်းအဖွဲ့၊ အထူးသဖြင့် ဒီကိုးကန့်အဖွဲ့ကတော့နောက်ဆုံးအဖွဲ့ပေါ့။အဲဒီတော့ရှေ့ဆက်ဘယ်လိုအခြေအနေမျိုးဖြစ်လာမယ်ဆိုတာ စောင့်ကြည့်ရဦးမယ်။”

နယ်ခြားစောင့်တပ်ဖွဲ့စည်းဖို့ ငြင်းဆိုထားတဲ့ ဝ တပ်ဖွဲ့ကတော့ အတော်ပြင်ဆင်နေတယ်လို့ ကြားသိရပါတယ်။

“သူတို့ကလဲ နအဖ အနုနည်းနဲ့ဖြေရှင်းမယ်ဆိုတာ ခုချိန်ထိ ယုံကြည်စိတ်ချပုံမရဘူး။ နိုင်ငံရေးနည်းနဲ့ဖြေရှင်းတာကို သူတို့မျှော်လင့်သလို ကိုယ့်ကိုယ်ကိုကာကွယ်တဲ့နည်းလဲ အမှားမခံဘူးဆိုတဲ့ အခြေအနေမျိုးဖြစ်ပါတယ်။ ဝ ဘက်က စစ်မှုထမ်းဟောင်းတွေ ကိုပြန်ခေါ်နေတယ်။ လူသစ်တွေပါ တိုးချဲ့နေတယ်လို့ကြားရတယ်။”

“ဒါကတော့ ထုံးစံပါဘဲ။ တိုက်ပုံခိုက်ပုံမှာလဲ နည်းဟောင်းတွေ ပြန်ဖော်ထုတ်တာတွေရှိပါတယ်။ ဝ နဲ့ပါတ်သက်လို့ လူ လှိုင်း နည်းဗျူဟာ သုံးလေ့ရှိတယ်။ ဒီနည်းကလူပြန်းတီးအောင်လုပ်တဲ့ နည်းတွေဘဲ။ ၂၀၀၅ တုန်းက ဗမာစစ်တပ်မတော်နဲ့ပေါင်းပြီး SSA ကိုစစ်ဆင်တာ သူတို့လူ ၇၀၀ လောက် သေကြေဒဏ်ရာရခဲ့တယ်။ ဒီနည်းကို အဓိက မထားတော့ဘဲ အရင်မော်စီတုံးသွန်သင်ခဲ့တဲ့နည်းတွေအတိုင်း မြန်မြန်စု မြန်မြန်ခွဲ မြန်မြန်တိုက် မြန်မြန်ဆုတ် အဲဒါတွေ ပြန်လေ့ကျင့်နေတယ်လို့ ကြားရပါတယ်။”

တရုတ်ဘက်က ဝ အပေါ်သဘောထားကကော ဘယ်လိုရှိပါသလဲ။

“တရုတ်ကနေ သျှမ်းလိုဘာသာပြန်ထားတဲ့ စာတမ်းတစ်ခုကို ကြည့်မယ်ဆိုရင် **ဗမာပြည်ဟာငါတို့တရုပ်ပေါ်လစီကို ပထမဆုံး ထောက်ခံတဲ့ နိုင်ငံဖြစ်တယ်။** အဲဒါကြောင့်မို့လို့ စစ်အစိုးရကိုကူမယ့် အဖွဲ့ရှိလာတယ်။

နောက်တဖွဲ့ကတော့ **ငါတို့ဟာ ဗကပခေတ်ကတည်းက ဝ တို့ မိုင်းလားတို့နဲ့ လက်တွဲအလုပ်လုပ်လာခဲ့တယ်။ ကိုးကန့်ကိုတိုက်တာ နည်းလမ်းမကျဘူး။ ဒါကြောင့်သူတို့ကိုကူညီသင့်သလောက် ကူညီရမယ်** ဆိုပြီးတော့ ပြင်ဆင်နေတဲ့အဖွဲ့လဲရှိပါတယ်။”

အဲဒီအဖွဲ့တွေက တရုပ်အစိုးရဖွဲ့ထားတဲ့အဖွဲ့တွေ မဟုတ်ပါဘူး။ သူတို့ ဟာသူတို့ဖွဲ့ထားတဲ့အဖွဲ့ဖြစ်ပေမယ့် ပီကင်းအစိုးရက အခုချိန်အထိ ဘာမှဝင်စွက်ဖက်တာ မကြားရဘူး။ ဒါဟာတော်တော်ဆန်းပါတယ်။ ”

နိုင်ငံတကာသတင်းတွေမှာတော့ ဗမာစစ်တပ်ထိုးစစ်ဆင်လာမှုကို ကာကွယ်နိုင်အောင် ဘိန်းတွေ ပိုတိုးစိုက်လာပြီးလက်နက်ဝယ်လာတယ်လို့ ကြားရပါတယ်။

“ ယူအဲန်အစီရင်ခံစာမှာ တစ်ခုခုပြဿနာရှိပုံရပါတယ်။ တဖက်ကလဲသူတို့ပြောတာဝတို့ မိုင်းလားတို့ ဘိန်းစိုက်ပျိုးတာမတွေ့တော့ဘူးတဲ့။ နောက်အခုပြောပြန်ပြီ၊ လက်နက်ဝယ်ဖို့ဘိန်းပိုစိုက် လာတယ်တဲ့။ ဒီဥစ္စာ သေသေချာချာပြောဖို့ လိုအပ်တယ်။ အခု ဝ၊ ကိုးကန့်၊ မိုင်းလားတို့ ထိန်းချုပ်နယ်မြေမှာ ဘိန်းခင်းမမြင်ရ တော့ဘူး။ သို့သော်လဲဘဲ သူတို့ထိန်းချုပ်နယ်မဟုတ်တဲ့ ဒီ့ပြင်သျှမ်းပြည်ထဲက နယ်တချို့၊ အထူးသဖြင့်နအဖတပ်နဲ့ နအဖလက်အောက်ခံ ပြည်သူ့စစ်တွေ ထိန်းချုပ်နယ်မြေမှာပိုစိုက်တာ တွေ့ရတယ်။ ”

“စိတ်ကြွဆေးလဲ အခုလောလောဆယ် နအဖကသူတို့ငွေဝင်ပေါက်တွေကိုလိုက်ပိတ်နေတယ်။ တဖက်ကလဲ နအဖသူပျိုးထောင်ထားတဲ့ ပြည်သူ့စစ်တပ်ဖွဲ့တွေကိုကျတော့ သူတို့နည်းသူတို့ဟန်နဲ့ ဝင်ငွေရှာခွင့်ပေးထားတယ်။ အခုအခြေအနေမှာ ဝတို့ ဒီ့ပြင်လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းတို့မှာရောင်းဖို့ရှိနေတာတောင်မှ ဝယ်မယ့်လူမရှိရင် ဘာမှမလုပ်နိုင်ဘူး။ ယာဘတို့ ခေါင်းခဲ ဆေးတို့ဆိုတာမျိုးက အော်ဒါမရှိဘဲမလုပ်ဘူး။ ပြည်သူ့စစ်တွေကျတော့ အခွင့်အရေးပိုရလာတဲ့ အခါကျတော့ သူတို့ ဆီမှာ ပိုများလာတာတွေ့ရတယ်။ ဝယ်တဲ့လူတွေလဲများလာတယ်။ ပြည်သူ့စစ်တွေဆီမှာဝယ်ရင်ဘေးကင်းတာကိုး။ နောက်တစ်ခုက ပြည်သူ့စစ်တွေဩဇာအာဏာရှိတော့ ဥပမာ ဝ ဆီသွားဝယ် မယ်ဆိုရင် ပြည်သူ့စစ်နယ်ဖြတ်ရတယ်။ လုံခြုံရေးအတွက် ပြည်သူ့စစ်တွေကို အခွန်ပေးရတယ်။ သယ်ယူပို့ဆောင်ရာမှာလဲ ပြည်သူ့စစ်တွေ သယ်ယူပို့ဆောင်ရင် ဘေးကင်းတော့သူတို့ကို ပို့ဆောင်ခလဲပေးရပြန်တယ်။ ပြည်သူ့စစ်ကဏ္ဍက အပစ်ရပ်တွေရဲ့ကဏ္ဍထက် ပိုပြီး ကြီးမားလာတဲ့အခြေအနေဖြစ်တယ်။”

ဦးသစ်ဆင်း
RFA 21/12/09

ဆက်သွယ်မေးမြန်းချက်

အပစ်ရပ်များ တရုတ်အားကိုးမည့်အစား အခြားနည်းလမ်းရှာသင့်

ဩဂုတ်စ်လကကိုးကန့်ဒေသကို ဗမာ့တပ်မတော်ကအင်အားအလုံးအရင်းနဲ့ ဝင်ရောက်သိမ်းပိုက်ခဲ့လို့ ခေါင်းဆောင်ဖုန်ကြားရှင်းနဲ့ အပေါင်းပါတွေ တိမ်းရှောင်ခဲ့ရတဲ့အထိ ဖြစ်ပါတယ်။ ဖြစ်စဉ်အားလုံးကို ခြုံငုံသုံးသပ်ကြည့်ဖို့ သျှမ်းသံတော်ဆင့် ကဆက်သွယ်မေးမြန်းရာမှာ ဖုန်ကြားရှင်းနဲ့နီးစပ်တဲ့ ကိုးကန့်ရေးရာကျွမ်းကျင်သူ **ချူးရှန်းဟော** က အခုလိုဖြေကြားပါတယ်။

မေး အပစ်ရပ်ထားတဲ့နှစ် ၂၀ အတွင်း ငြိမ်းချမ်းရေးနဲ့ဒီမိုကရေစီ တပ်ဦး PDF ကစီးပွားရေး၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းတွေနဲ့သာ အချိန်ဖြုန်းလုံးပမ်းနေတဲ့အတွက် နိုင်ငံရေးဘက်အားနည်းသွားတယ်လို့ လေ့လာသုံးသပ်သူအချို့က ပြောကြ ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဗမာစစ်အစိုးရ ဆင်ထားတဲ့ထောင်ချောက်ထဲ ကျသွားရခြင်းဖြစ်တယ်လို့ပြောကြတဲ့ အပေါ် ဘယ်လိုတုန့်ပြန်ဖြေကြားလိုပါသလဲ?

ဖြေ **ဟုတ်သင့်သလောက်ဟုတ်ပါလိမ့်မယ်။ သို့သော်ကျနော့် အမြင်မှာတော့ PDF က နိုင်ငံရေးကို လုံးလုံးမေ့ထားတာတော့ မဟုတ်ဘူး။ အမျိုးသားညီလာခံတက်တုန်းက တိုင်းရင်းသားအခွင့် အရေးဆိုင်ရာအချက်တွေကို PDF ကတင်ပြခဲ့ပေမယ့် နအဖကမသိကျိုးကျွံပြုခဲ့တယ်။ ဒီအချက်ကိုကြည့်ရင် နိုင်ငံရေးကို PDF ကအရေးထားခဲ့ပါတယ်။**

မေး ၁၉၉၂ ကိုးကန့် စစ်ပွဲ ၊ ၂၀၀၀ ပြည့်နှစ် မုံးကိုးစစ်ပွဲနဲ့ ဩဂုတ်စ်လ ကိုးကန့်အရေးအခင်းတိုက်ပွဲတွေမှာ ဘယ်လို ကွာခြားချက်တွေတွေ့ရပြီး ဘာသင်ခန်းစာတွေရခဲ့ပါသလဲ။ တိုက်ပွဲမဖြစ်အောင်၊ ဗမာတပ်တွေ ဆင်ထားတဲ့အကွက်ထဲမကျအောင် ဘာလို့မရှောင်နိုင်ပါသလဲ?။

ဖြေ **၂၀၀၉ ဩဂုတ်စ်ကိုးကန့်အရေးအခင်းနဲ့ ၁၉၉၂ က တိုက်ပွဲတွေနဲ့မတူပါဘူး။ ကျနော် နားလည်သလောက် ၁၉၉၂ တုန်းက ကိုးကန့်အမျိုးသားချင်း ဖြစ်ပွားတဲ့တိုက်ပွဲ။ ဒါမျိုးတိုက်ပွဲတွေ ဖြစ်လာအောင်ဗမာ့တပ်မတော်ကဉာဏ်နီဉာဏ်နက်သုံးပြီး ကလော်ထိုးဆွပေးတာ။ နယ်စပ်အရေး စိတ်ဝင်တစားလေ့လာတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေကတော့ ဒါအမျိုးသားချင်းဖြစ်ပွားတဲ့တိုက်ပွဲမဟုတ်ဘူး။ ကျူးကျော်စစ်ဘဲ လို့ပြောကြတယ်။**

ပိုင်ဆုံချိန်အာဏာသိမ်းဖို့ကြံစည်တဲ့ရက်မှာ ကိုးကန့်တပ်မတော်က ကြိုတင်ကာကွယ်တိုက်ခိုက်နိုင်ခဲ့တယ်။ နာရီပိုင်းလောက် တိုက်ပွဲဖြစ်ခဲ့ပြီး ပိုင်ဆုံချိန်က နအဖထံထွက်ပြေးခိုလှုံတယ်။ အဲဒီတုန်းက ပိုင်ဆုံချိန်ကို အဆုံးစီရင်ချင်ရင် အခွင့်ရနေပေမယ့် ကိုးကန့်ခေါင်းဆောင်က “ဘာလို့သတ်မလဲ၊ သူသွားလိုရာသွားပါစေ” လို့ပြောသေးတယ်။

ကျနော့် အမြင်ကတော့ ပိုင်ဆုံချိန်အာဏာသိမ်းဖို့ ပထမခြေလှမ်းကတည်းက ကိုးကန့်အမျိုးသားအပေါ် နိုင်ငံရေးကစားကွက်အဖြစ် နအဖ အခွင့်ကောင်းယူတော့တာဘဲ။ တကယ်လို့ဖုန်ကြားရှင်းသာ နယ်ခြားစောင့်တပ်အသွင်ပြောင်းဖို့လက်ခံလိုက်ရင် ဩဂုတ်စ်အရေးအခင်းလဲ ဖြစ်မှာမဟုတ်ဘူး။ ပိုင်ဆုံချိန်ကိုလဲ သူတို့အားပေးမှာမဟုတ်ဘူး။

၂၀၀၀ ပြည့်နှစ် မုံးကိုးစစ်ပွဲနဲ့အခုစစ်ပွဲက ပိုလို့တောင်ကွာသေးတယ်။ အဲ့တုန်းကအရေးအခင်းကလဲ နအဖ ဝင်ရောက်စွက်ဖက်ခဲ့တာဘဲ၊ မုံးကိုးအဖွဲ့ အချင်းချင်းတိုက်ပွဲဖြစ်နေတာကို ဗမာတပ်က နှစ်ဖွဲ့စလုံးကို ဝင်တိုက်ပစ်တယ်။ မုံဆာလကို တော်လှန်တဲ့ လီနီမင် အဖွဲ့က ဗမာ့တပ်နဲ့ပူးပေါင်းခဲ့ပေမယ့် သူထင်ထားသလိုဖြစ်မလာဘဲ အင်အားရာချီရှိတဲ့ သူ့တပ်ဖွဲ့တွေတန်းစီခိုင်းပြီး အားလုံးကို ဗမာတပ်က ပစ်သတ်လိုက်တယ်။

မေး ဘာအကြောင်းကြောင့် နအဖစစ်တပ်က ကိုးကန့်ဒေသတခုလုံးကို ဝင်ရောက်သိမ်းပိုက်နိုင်ခဲ့တာလဲ။

ဖြေ အဓိက အကြောင်းရင်း ၄ ခု ဖြစ်တယ်လို့ ကျနော်ထင်တယ်။

(က) ကိုးကန့်တပ်ဖွဲ့အတွင်း အကွဲအပြဲဖြစ်တာကို ဗမာစစ်အစိုးရက အခွင့်ကောင်းယူတယ်။

(ခ) ကိုးကန့်တပ်ဖွဲ့တွေ တရုတ်အစိုးရကို ယုံကြည်စိတ်ချလွန်းတယ်။ တရုတ်နဲ့သွေးတူမျိုးစပ်ပေမဲ့ အမြင်ချင်း မတူဘူး၊ သွေးကြောအရေးထက် ရေနံပိုက်လိုင်းကြောက ပိုအရေးကြီးတယ်ဆိုတဲ့ရေးသားမှုတွေရှိတယ်။

(ဂ) PDF ကို ယုံကြည်အားထားခဲ့ပေမဲ့ တခြားအဖွဲ့ဝင်တွေက လက်ပိုက်ကြည့်ဘို့ပါ ဆုံးဖြတ်ခဲ့တယ်။

(ဃ) ကိုးကန့်က ခုခံတိုက်ခိုက်ချင်ပေမဲ့ အခြေအနေက မဟန်ဘူး၊ အသေအပျောက်နဲ့ ထိခိုက်မှုများမှာစိုးလို့ နောက်ဆုတ်ပေးလိုက်ရတယ်။ ဒီအချက်အားလုံး ပတ်သက်ဆက်နွယ်တယ်လို့ ကျနော်ထင်တယ်။

မေး ကိုးကန့်ဒေသကို ပြန်လည်တိုက်ယူဖို့အလားအလာရှိနိုင်ပါသလား။

ဖြေ ဩဂတ်စ် အရေးအခင်းကြောင့် ဖုံ မိသားစုဟာအတော့်ကို အင်အားထိခိုက်တယ်သွားတယ်။ ပြည်သူအပေါ် သနားညှာတာ စေတနာထားပေမယ့်ဇာတိမြေပြန်ပြီး ပဋိပက္ခကိုဆက်ဖို့မရှိတော့ဘူး၊ ဒါပေမယ့် နောက်နောင်ဦးဆောင်ဦးရွက်ပြုလာမယ့် လူငယ်တွေ သွေးကြွေးပြန်ဆပ်ပြီး အမိမြေကို ပြန်လည်ရယူနိုင်မယ်လို့မျှော်လင့်ပါတယ်။

မေး ကိုးကန့်အရေးအခင်းမှာ တရုတ်ပြည်က ဘာတွေ အကူအညီပေးခဲ့သလဲ။

ဖြေ တရုတ်ပြည် ဒေသခံအာဏာပိုင်တွေကတော့ ကိုးကန့်ဒေသအကြောင်း ကိုးကန့်လူမျိုးအကြောင်းကောင်းကောင်းသိတော့ တော်တော်လေးကိုအကူအညီပေးပါတယ်။ ပီကင်းအစိုးရအပေါ်လည်း အယုံအကြည်ထားခဲ့တယ်။ ဒါပေမယ့် တိုက်ပွဲမဖြစ်ခင်က ဗမာအစိုးရ တရုတ်ပြည်သွားပြီး တရုတ်အာဏာပိုင်တဦးကို ဒေါ်လာ ၃ သန်းဆက်သတယ်။ နောက်တော့ ဖုန်ကြားရှင်းကို မူးယစ်နဲ့လက်နက်စက်ရုံ အကြောင်းပြပြီး ဗမာတပ်တွေ အင်နဲ့အားနဲ့ ကျူးကျော်လာတော့တာဘဲ။ တိုက်ပွဲဖြစ်တဲ့ အထိပေါ့။ မူးယစ်ကိုအကြောင်းပြပြီးတိုက်တယ်လို့ပြောပေမယ့် သူတို့ချီးမြှောက်ထားတဲ့ ပိုင်ဆုံချိန်ကိုယ်တိုင်ရောသူ့ဇနီး သား သမီးတွေ မူးယစ်ရောင်းဝယ် သုံးစွဲနေတာဘဲ။

မေး ဝ နဲ့မိုင်းလား အဖွဲ့တို့က ဖုန်ကြားရှင်းကိုလက်မခံရဲဘူး ဆိုတဲ့ သတင်းထွက်ခဲ့တယ်။ အဲဒါအမှန်ဘဲလား။ ဘာကြောင့်အဲလိုဖြစ်လဲ ရှင်းပြပါဦး။

ဖြေ ဗမာတပ်အင်အားအလုံးအရင်းနဲ့ ကိုးကန့်နယ်ထဲဝင်လာတဲ့အချိန်မှာ PDF က လက်ပိုက်ကြည့်နေတယ်။ ဖုန် မိသားစုကို မကူညီရဲတာက – အကယ်၍ ဖုန်ကိုလက်ခံထားရင် သူတို့ဘက် စစ်မီးကူးလာမှာစိုးလို့၊ ကိုးကန့်လိုဖြစ်မှာကို သူတို့အရမ်းစိုးရိမ်လို့ဘဲလို့ ကျနော်ထင်တယ်။

မေး ကိုးကန့်အခြေအနေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး SSA တို့ ဝတို့ KIA တို့ ဘယ်လိုသင်ခန်းစာ ရသင့်သလဲ။ လက်ရှိအခြေအနေမှာ သူတို့ ဘယ်လိုပြင်ဆင်မှုမျိုးလုပ်ထားသင့်သလဲ။

ဖြေ ဗမာစစ်တပ်ကတော့ ထုံးစံအတိုင်းဘဲ၊ ပထမခြေလှမ်းမှာ သွေးခွဲမယ်။ စည်းရုံးမှုပျက်ပြားအောင်လုပ်မယ်။ အဖွဲ့ကွဲအောင်ဖြိုခွဲမယ်။ ပြီးရင်အင်အားအလုံးအရင်းနဲ့ ဝင်တိုက်မယ်။ မဖြစ်ဖြစ်အောင် သူတို့လုပ်မှာဘဲ။ ပြင်ဆင်မှု ကောင်းကောင်းလုပ်မထားရင် တဖွဲ့ပြီးတဖွဲ့ ကိုးကန့်လမ်းအတိုင်း လိုက်ရမှာမလွဲဘူး။

မေး မူးယစ်ဆေးဝါးနဲ့ ဖုန်ကြားရှင်း ဘယ်လိုပတ်သက်ဆက်နွယ်သလဲဆိုတာ ပြောပြပေးပါဦး။

ဖြေ ဖုန်ကြားရှင်း ဦးဆောင်ဦးရွက်ပြုလာတဲ့ ကာလတလျှောက်လုံး မူးယစ်ဆေးဝါးတိုက်ဖျက်ရာမှာ စွမ်းစွမ်းတမံလုပ်ဆောင်လာခဲ့တယ်။ တရုတ်တို့ UN တို့တောင် လက်ခံလာသလို နအဖ ကိုယ်တိုင်လဲလက်ခံတာဘဲ။ အခုကျမှ မူးယစ်လုပ်တယ်ဆိုပြီး ဇွတ်အတင်းလုပ်လာတယ်။ နအဖပြောစကား ရှေ့သွားနောက်လိုက်မညီဘူး။ လိုတမျိုး မလိုတမျိုးဘဲ။

မေး ကိုးကန့်အရေးအခင်း အတွေ့အကြုံအရ နောက်ဆုံးအနေနဲ့ ဘာများစကားလက်ဆောင်ပါးလိုပါသလဲ။

ဖြေ အခုထက်ထိ ကိုးကန့်ဒေသခံ စစ်ပြေးဒုက္ခသည်တွေ တရုတ်ပြည်ထဲမှာ ရှိနေတုန်း။ စစ်အစိုးရကို အယုံအကြည်မရှိလို့ ပြန်မလာရဲဘူး။ ပိုင်ဆုံချိန်ကလဲ အသုံးချခံဘဝဖြစ်သွားပြီ၊ နအဖက ကိုးကန့်ကို အပိုင်စီးနိုင်ပြီဆိုတော့ အခု သူလဲ အဲလောက်အရေးမပါတော့ဘူး။ ကိုးကန့်ပြည်သူကလဲ သူ့ကိုလက်မခံဘူးလေ။ ပြည်သူတွေဘဝကတော့ အရင်ကထက် ပိုပြီး ဒုက္ခရောက်မှာဘဲ။

ကိုးကန့်အရေးအခင်းကိုသုံးသပ်ပြီး အပစ်ရပ်တွေ သင်ခန်းစာယူပါ။ မိမိကိုယ်ကိုသာ အားကိုးပါ။ တရုတ်ကို အားမကိုးပါနဲ့။ တရုတ်ကို အားကိုးမဲ့အစား အခြားနည်းလမ်းသစ်တွေရှာနိုင်ရင် အကောင်းဆုံးဘဲလို့ ပြောကြားလိုပါတယ်။❏

သျှမ်းသံတော်ဆင့် 9/12/2009

အဆိုအမိန့်

ပင်လုံစိတ်ဓါတ်နဲ့မှ အနာဂတ်သာယာမယ်

Photo : SHAN

"အမေရိကန်က စီးပွါးရေးပိတ်ဆို့မှုပြန်ဖွင့်ပေးရင် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးမှုလမ်းကြောင်း အလိုအလျောက်ပွင့်လာမယ်ဆိုပေမယ့် ဒီပိတ်ဆို့မှုဘာကြောင့်ပေါ်လာရလဲ။ ပိတ်ဆို့မှုရုပ်သိမ်းသွားအောင် ဘယ်လိုလုပ်ရမလဲဆိုတာ ကျနော်တို့ပြန်ဆန်းစစ်ကြည့်ရပါမယ်။

အကြောင်းရင်းက နအဖက Human Right လို့ခေါ်တဲ့ လူ့အခွင့်အရေးချိုးဖောက်မှုတွေ ကြီးကြီးမားမားလုပ်နေလို့ အနောက်နိုင်ငံတွေကပိတ်ဆို့မှု လုပ်ရခြင်းဖြစ်တယ်။ နောက်တစ်ခုကလဲ ဒီမိုကရေစီတည်ဆောက်ရေးလမ်းကြောင်းသွားရအောင်လို့ ဖိအားပေးတာဖြစ်တယ်။ နအဖက ဒီပိတ်ဆို့မှုကို ပြန်ဖွင့်အောင်လုပ်ချင်ရင်၊ ပြည်တွင်းပြန်လည်သင့်မြတ်ရေး စည်းလုံးရေးရချင်ရင်၊ သူလုပ် ရမှာက လွယ်လွယ်လေး။

(၁) နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားအားလုံး ပြန်လွှတ် (၂) ပြည်လုံးကျွတ် အပစ်အခတ်ရပ်စဲ (၃)၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံကိုပြန်လည်ပြင်ဆင်။ အဲဒါကြီးက စစ်အုပ်စုကြီးစိုးရေးစနစ်နဲ့သွားနေတော့ ဘယ်နည်းနဲ့မှဒီမိုကရေစီစနစ် ရောက်နိုင်မှာ မဟုတ်ဘူး။

ကျနော်တို့တတွေ စိတ်ရင်းစေတနာကောင်းကောင်းနဲ့ အတူတူထိုင်ပြီး ထိပ်တိုက်ဆွေးနွေး ပြုပြင်မှ ၂၀၁၀ ရွေးကောက်ပွဲဆိုတာသွားနိုင်မှာ။ နို့မဟုတ်ရင် ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံအတိုင်းရွေးကောက်ပွဲလုပ်ရင်တော့ နအဖကဘဲ အနိုင်ရမှာ။

ဒီမိုကရေစီလိုချင်တဲ့ တိုင်းရင်းသားတွေအတွက်ရော **NLD** လို နိုင်ငံရေးအဖွဲ့အစည်းတွေအတွက်ရော ဘာမှရမှာမဟုတ်ဘူး။ ကျနော်တို့ပေးတုန်းကလဲ အိပ်သွန်ဖာမှောက်ပေးထားပြီးပြီလေ။ နအဖက ကျနော်တို့ကိုပြန်လိုက်လျောပေးတာ မတွေ့ရဘူး။ နဲနဲပါးပါး တို့ကနန်းဆိတ်ကနန်းလောက်နဲ့ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်ကို နိုင်ငံခြား ဧည့်သည်တော်တွေနဲ့ပေးတွေ့တာလောက်ဘဲ။

ကျနော်ပြောတဲ့အချက်တွေ ကနေ့ထုတ်ပြန်ကြည့်ပါလား နက်ဖြန်ချက်ချင်းဆိုသလို စည်းလုံးရေးရမှာမလွဲဘူး။ နအဖက အဲဒါကို ဘာကြောင့်မလုပ်တာလဲ ကျနော်တို့ ဆန်းစစ်ဖို့လိုတယ်။"

"တိုင်းရင်းသားတွေအနေနဲ့ လက်ရှိနိုင်ငံရေးအခြေအနေအရ စည်းလုံးညီညွတ်ရေးအတွက် အတိတ်နာကျည်းမှုကိုအတိတ်မှာဘဲထားမှာလား ဆိုတဲ့မေးခွန်းအပေါ် အပစ်ရပ်အင်အားစုတွေကလဲ သင်ပုန်းချေမယ့်အလားအလာရှိတယ်လို့ ကျနော်ထင်တယ်။ အပစ်ရပ်အဖွဲ့တွေကိုသိမ်းသွင်းဖို့ နအဖလုပ်နေတဲ့အပေါ် တိုက်မယ် ခိုက်မယ် ပစ်မယ်ခတ်မယ်ပြောတဲ့အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့မှမရှိသေးဘူး။ ဒီလိုလုပ်ရင်မကောင်းဘူးလား၊ ဒီလိုလုပ်ရအောင် စသဖြင့် ညှိနှိုင်းပြောဆိုနေတာကိုဘဲ ကြားရတယ်။ ရွေးကောက်ပွဲမှာ နိုင်ငံရေးပါတီတွေကို လွတ်လပ်စွာပါဝင်ခွင့်ပြုမယ်၊ နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားတွေကိုလွှတ်ပေးမယ်စသဖြင့် နအဖဘက်ကလိုတိုးပိုလျှော့လုပ် ခဲ့ရင် ဆုတ်ယုတ်တဲ့အနေအထားကနေ တိုးတက်တဲ့အနေအထား တွေ့ရလိမ့်မယ်လို့ ကျနော်ထင်တယ်။"

"တိုင်းရင်းသားစည်းလုံးညီညွတ်ရေး မတည်ဆောက်နိုင်ရင် အခုဖြစ်နေတဲ့ စီးပွါးရေး၊ နိုင်ငံရေး၊စစ်ရေး၊ လူမျိုးရေးပဋိပက္ခတွေ ဆက်ဖြစ်နေဦးမှာဘဲ။ အမျိုးသားညီညွတ်ရေးကို ဦးထိပ်ထားလုပ်မယ်၊ ပင်လုံကိုအခြေခံတဲ့စိတ်ဓါတ်နဲ့လုပ်သွားမယ်ဆိုရင် ကျနော်တို့အနာဂါတ်က သာယာလာမှာဘဲ။ တကယ်လို့ အဲလိုမလုပ်ရင်တော့ ကျနော်တို့ရေတိမ်ဆက်နစ်နေဦးမှာဘဲ။

လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့ဖြစ်စေ၊ မကိုင်တဲ့အဖွဲ့ဖြစ်စေ တိုင်းရင်းသားတွေ စိတ်တူကိုယ်တူ တန်းတူညီတူမဟုတ်ဘဲနဲ့ အမိန့်ပေးအမိန့်ခံနဲ့လုပ်နေရင် တိုင်းပြည်ကဘယ်တော့မှ ကောင်းလာမှာမဟုတ်ပါဘူး။ တကယ်တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပြီး တကယ်ညီညွတ်အောင် တကယ်စေတနာပါပါနဲ့လုပ်မယ်ဆိုရင် ဒီအချိန်ဟာ အကောင်းဆုံးအချိန်ဘဲလို့ ကျနော်မြင်တယ်။"

စိုင်းဝမ်းဆိုင် (SDU အတွင်းရေးမှူး) *BBC 11 /12/ 2009*

စာမျက်နှာ 26 မှ

ဘယ်လိုသွားပြောမလဲ။ မြန်မာ အစိုးရကို တိုက်ရိုက်ပြောမှ ရတော့မှာဖြစ်တယ်။ မြန်မာအစိုးရကလည်း သူပြောတိုင်းလုပ်တာမဟုတ်ဘူး၊ သူလုပ်ချင်ရာ လုပ်တဲ့ အစိုးရ"

"စီးပွားရေးအရတော့ မြန်မာအစိုးရနဲ့ နယ်စပ်ကပ်နေတဲ့နေရာတော်တော်များများက စီးပွားရေးပျက်တာပေ့ါ။ ကျနော်တို့ တွေ့ခဲ့တာ ပဲ၊ မောက်ငူတို့၊ ကြူကုတ် ပန်ဆိုင်းတို့၊ ကန်ပိုက်တီးတို့ ပန်ဝါတို့၊ ဒီနေရာတွေက သူ့ဘာသာသူ ငြိမ်းချမ်းရေးအဖွဲ့အစည်းတွေ ရှိနေတဲ့ကာလမှာ သူ့ဘာသာသူ အဆင်ပြေနေတာ၊ ***Legal*** *ရော* ***Illegal*** *ရောပေ့ါဗျာ။ တကယ်တမ်း မြန်မာအစိုးရက တက်ကိုင်ရော ဘာမှသိပ်လုပ်မရဘူး ဖြစ်နေတယ်။ စီးပွားရေးအရ၊ နိုင်ငံရေးအရ လတ်တလောအခြေအနေမှာ* ***Border Guard*** *လုပ်တာ တရုတ်ပြည်အတွက် အကျိုးမရှိပါဘူး။"*

ဒေါ်ခင်မျိုးသက် VOA 17.12.2009

ဆောင်းပါး

၂၀၀၈ နာဂစ်ဖွဲ့စည်းပုံ ပင်လုံနှင့်ပြောင်းပြန်

မြန်မာနိုင်ငံလွတ်လပ်ရေးနှင့်အတူ ပေါ်ပေါက်လာသော ပြည်တွင်းစစ်သည် ၂၀၁၀ ရွေးကောက်ပွဲ၌ အဆုံးသတ်နိုင်ဘွယ်မရှိ။ ၂၀၁၀ ရွေးကောက်ပွဲသည် ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ အတည်ဖြစ်စေရန်ဖြစ်ပြီး ဦးနေဝင်းတည်ဆောက်ခဲ့သည့် စစ်တပ်လွှမ်းမိုးသော နိုင်ငံရေးစနစ်ကို အသွင်သဏ္ဍာန်ပြောင်း ဆက်မောင်းနှင်ရန်ကြိုးပမ်းမှုတရပ်သာ ဖြစ်သည် ။ ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေကို လုံး၀(လုံး၀) ပြင်ဆင်ခြင်း အလျဉ်းမရှိဘဲ ၂၀၁၀ ရွေးကောက်ပွဲဝင်ပြီး ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ တဖြည်းဖြည်းပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးဟူသောအယူအဆသည်အထူးအဆန်း မဟုတ်တော့ ။ ၁၉၇၄ ဖွဲ့ စည်းပုံဥပဒေအတည်ဖြစ်ရေး အကြိုလှုပ်ရှားမှုကာလကတည်းကပင်သန္ဓေတည်ခဲ့သည်။ ၁၉၄၇ ဖွဲ့စည်းပုံအားတဖြည်းဖြည်းပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးအယူအဆ ယင်းခေတ်ယင်းအခါကလည်း ပြုပြင်ပြောင်းလဲ၍ ရခဲ့သည်မဟုတ်ပေ ။

ရွှေဂုံတိုင်ကြေညာစာတမ်းသည် ယနေ့နိုင်ငံရေးလှုပ်ရှားမှု၏ ရပ်တည်ချက်ဖြစ်သကဲ့သို့ ပင်လုံရပ်တည်ချက်လည်းဖြစ်သည်။ ယနေ့နိုင်ငံရေးလှုပ်ရှားမှုသည် အတိတ်မှ မြစ်ဖျားခံသည်။ ထို့ကြောင့် ရွှေဂုံတိုင်ကြေညာစာတမ်းကို ပင်လုံရပ်တည်ချက်ဟုသုံးနှုံးရခြင်းဖြစ်သည် ။ အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်နှင့် မဟာမိတ်တိုင်းရင်းသားနိုင်ငံရေးပါတီများ၏တိုက်ပွဲသည် အာဏာရရှိရေးတိုက်ပွဲမဟုတ် ။ ဒုတိယလွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲဖြစ်သည် ။

၁၉၄၇ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံအခြေခံဥပဒေတုန်းကလည်း ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့်တိုင်းရင်းသားခေါင်းဆောင်များ သဘောတူညီခဲ့သော ပင်လုံ(စာချုပ်)ကိုသွေဖည်ခဲ့သည်။ ယင်းသွေဖည်မှုကို တည့်မတ်ရန် ၁၉၉၆ တောင်ကြီးညီလာခံဖြင့် ကြိုးစားခဲ့သည်။ တောင်ကြီးညီလာခံ၏ အဖြေသည် ပင်လုံသဘောတူညီချက်မှသွေဖည်သော ၁၉၄၇ ဖွဲ့စည်းပုံအား ပြည်ထောင်စုစစ်စစ်မှုအဖြစ် ပြင်ဆင်ရေးဆွဲရန်ဖြစ်သည်။ သို့သော် ပြင်ဆင်ရေးဆွဲရေးမတိုင်မီ ဦးနေဝင်းက အာဏာသိမ်းခဲ့သည်။ ဖက်ဒရယ်မှုကို ပြည်ထောင်စုပြိုကွဲရေးမှုအဖြစ်လက်ညှိုးထိုးခဲ့သည်။ အမှန်အားဖြင့် ဗမာနိုင်ငံရေးပါတီများရော ဗမာစစ်တပ်ပါတန်းတူ သော ပြည်ထောင်စုဖွဲ့စည်းရေးမလိုလားခဲ့သောကြောင့် အာဏာသိမ်းခြင်းမှသည် တိုင်းပြည်ဖွတ်ဖွတ်ကြေခြင်းသို့တိုင်ခဲ့သည် ။

နောက်ခံသမိုင်းများအရ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဖွဲ့စည်းပုံကို ရှင်းလင်းဖို့လို၏။ ကွဲပြားခြားနားသည့် အမျိုးသားပြည်ထောင်များဖြင့် နိုင်ငံတခုတည်ဆောက်ရေးဟူသည်မှာ ၎င်းအမျိုးသားများ (တိုင်းရင်းသားများ) အားလုံး၏ ကိုယ်ပိုင်ပြဋ္ဌာန်းခွင့်အပေါ် အခြေခံ၍ နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံရေးဆွဲပြဋ္ဌာန်းရန်လိုသည်။

ပင်လုံမှသွေဖည်လာသော ဖွဲ့စည်းပုံအားပြန်လည်တည့်မတ်ပေးရန်လိုအပ်လာသည်။ ၁၉၄၇ ဖွဲ့စည်းပုံ ပင်လုံမှ မသိမသာသွေဖည်ခဲ့သကဲ့သို့ ၁၉၇၄ နှင့် ယခု ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံတို့သည် လည်းပင်လုံနှင့်ပြောင်းပြန်ဖြစ်သည်။ ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံ၏ နောက်ဆက်တွဲ အကောင်အထည်မှာရွေးကောက်ပွဲဖြစ်သည်။ ၎င်းရွေးကောက်ပွဲမှ စစ်တပ်လွှမ်းမိုးသော အစိုးရတရပ်မွေးထုတ်အံ့။ ၎င်းစစ်တပ်လွှမ်းမိုး (ကြီးစိုး)သော အစိုးရသစ်မှ ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံနှင့် တိုင်းပြည်ကို အုပ်ချုပ်အံ့ ။ စစ်ခေါင်းဆောင်များ၏ လုပ်ငန်းစဉ်မှာ ရှင်းလှ၏။ သို့သော် စစ်တပ်လုပ်မည့် လုပ်ငန်းစဉ်များအတိုင်း တိုင်းပြည်ကို အမှန်တကယ်လွတ်လပ်စေချင်သော ပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် နိုင်ငံရေးပါတီများကလက်မခံ ။ ရွေးကောက်ပွဲဝင်ရေးသည် ပြဿနာမဟုတ်။ ပြဿနာကပင်လုံနှင့်ပြောင်းပြန် ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံဖြစ်သည် ။ တနည်းအားဖြင့် တိုင်းရင်းသားများအား အကျဉ်းထောင်ဖွဲ့စည်းပုံဖြင့်ခြံခတ်လိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။ ပင်လုံနှင့် ပြောင်းပြန်ဖြစ်သွားသော ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံပြန်လည်ပြင်ဆင်ရန်လိုအပ်ကြောင်း အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်မှ ရွှေဂုံတိုင်ကြေညာစာတမ်း ထုတ်ပြန်ကြေညာခဲ့သည် ။ ထို့ကြောင့် ရွှေဂုံတိုင်ကြေညာစာတမ်းကို ပင်လုံရပ်တည်ချက်ဟု ကျနော်ဆိုခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ဆိုလိုသည်မှာ အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်၏ အနာဂတ်နိုင်ငံတော်တည်ဆောက်ရေးဦးတည်ချက်၊ တနည်းအားဖြင့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများအပေါ် သဘောထားများကြောင့် အဖွဲ့ချုပ်ပေါ် ထွန်းချိန်မှစ၍ ယနေ့ကာလအထိ ပင်လုံကိုမျက်နှာမူ လက်ကိုင်ပြုခဲ့သည်။

ပင်လုံဟူသည် ယနေ့မြန်မာနိုင်ငံ၏မွေးဖွားရာ။ ပင်လုံ သဘောတူညီချက်များသည် မတူကွဲပြားမှု၏သရုပ်ဖြစ်သည် ။ တိုင်းရင်းသားများ ဗမာကျွန်လုပ်ရန်မဟုတ်ကြောင်း ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းက ရဲရဲကြီးပြောထားခဲ့သည်။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းသည် စတုတ္ထ မြန်မာနိုင်ငံတော်တည်ဆောက်ရန် အခြေခံစဉ်းစားချက်မရှိခဲ့ကြောင်း သူ၏လုပ်ရပ်များက သက်သေပြခဲ့သည်။ ထို့အတူ အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်သည်လည်း ပဥ္စမမြန်မာနိုင်ငံတော်အခြေမခံသည်မှာအဖွဲ့ချုပ်၏ နိုင်ငံရေးရပ်တည်ချက်အရ သိရသည် ။ ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံမှာမူ ပဥ္စမမဟာဗမာနိုင်ငံတော်အယူအဆကို အခြေခံရေးဆွဲထားပြီး အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်နှင့်မဟာမိတ် တိုင်းရင်းသားနိုင်ငံရေးပါတီများ၏ ပင်လုံအခြေခံမူဝါဒနှင့် ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သည် ။

တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့ (၁၃) ဖွဲ့မှ ၂၀၀၄ ၌တင်သွင်းသော ပြည်ထောင်စုအခြေခံမူများကို နအဖအမျိုးသားညီလာခံကပယ်ချခဲ့ဖူး၏။ ၎င်းအဖွဲ့များ၏ ပြည်ထောင်စုမူမှာလည်း ပင်လုံကိုအခြေခံထားခြင်းဖြစ်သည်။ (KIO) ထုတ်ပြန်ချက်မှာလည်း ပင်လုံကိုမျက်နှာမူသကဲ့သို့ မွန်ပြည်သစ်ပါတီလည်း ပင်လုံကိုဆုတ်ကိုင်ထားဆဲဖြစ်သည်။ ချုပ်၍ဆိုရလျှင် ရခိုင်ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်၊ ဇိုမီးအမျိုးသားကွန်ဂရက်အပါအဝင် တိုင်းရင်းသားနိုင်ငံရေးပါတီများ၊ အပစ်ရပ်တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းများ၊ တိုက်ပွဲဝင်ဆဲ တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းများ၊ အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်နှင့် ဒီမိုကရေစီအင်အားစု

များသည် ပင်လုံကိုမျက်နှာမူ၍ ပြည်ထောင်စုစစ်စစ်မှုဖြင့် နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေရေးဆွဲလိုကြသည်။ ယင်းအခြေခံမှုများဖြင့် ရေးဆွဲပြဋ္ဌာန်းပြီး အနာဂတ်တိုင်းပြည်နှင့် မျိုးဆက်သစ်များအတွက် ထားရစ်လိုကြသည်။ ဒုတိယလွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲဖြင့် မျိုးဆက်သစ်များ အတွက် ဒီမိုကရေစီ အမွေချန်ထားပေးလိုကြသည်။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းစကား နှင့် ပြောရလျှင် ခါးမိုးထားသောလွတ်လပ်ရေးကို ဖယ်ရှားလိုကြသည်။ နိုင်ငံတနိုင်ငံ၏စစ်မှန်သောလွတ်လပ်ရေးဟုတ်မဟုတ်ကို ထိုနိုင်ငံ၏ ဖွဲ့စည်းပုံဖြင့်တိုင်းတာကြည့်နိုင်သောကြောင့်ပင်။

၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံပြင်ဆင်ရေး(သို့) နောက်ထပ်ပြည်ထောင်စုစစ်စစ်မှု ဖွဲ့စည်းပုံရေးဆွဲရေးသည်တိုင်းပြည်၏အဖြေဖြစ်သည်။ လွတ်လပ်ရေးနှင့်ထပ်တူမွေးဖွားလာသော ပြည်တွင်းစစ်နှင့်ကျူးကျော်စစ်ကိုအခြေခံ၍ ရှင်သန်ကြီးထွားလာသော အာဏာရှင်စနစ်၏ နိဂုံးလည်းဖြစ်သည်။ အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်၏ တိုက်ပွဲပန်းတိုင်သည် အာဏာရရှိရေးဖြစ်သည်ဟုကျနော်မယူဆ။ ပင်လုံကိုလက်ကိုင်ပြု၍ ပြည်ထောင်စုစစ်စစ်မှုဖြင့် ဒုတိယလွတ်လပ်ရေးသို့ဦးတည်ခြင်းသာဖြစ်မည်။ ထို့ကြောင့်၂၀၁၀ ရွေးကောက်ပွဲသည် နိုင်ငံတကာ၏ စောင့်ကြပ်လေ့လာခွင့်နှင့် ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံပြင်ဆင်ခွင့်မရှိသရွေ့ ရွေးကောက်ပွဲ မဝင်ဘဲတိုက်ပွဲ အရှိန်မြှင့်၍ဆန့်ကျင်သင့်ပါသည် ။ ၁၉၉၀ ရွေးကောက်ပွဲရလာဒ်သည် တိုက်ပွဲဝင်လက်နက်တခု ဖြစ်သလို ပြည်သူလူထုမှ ပေးအပ်ထားသော သမိုင်းပေးတာဝန်ကို ထမ်းဆောင်ရာလည်း ရောက်သည်။

၂၀၀၈ ခုဖွဲ့စည်းပုံသည် တိုင်းရင်းသားပေါင်းစုံ၏ ကိုယ်ပိုင်ပြဋ္ဌာန်းခွင့်အပါအဝင် စစ်မှန်သောပြည်ထောင်စုတည်ဆောက်ရေး ကြိုးပမ်းမှုများအား ပြောင်ပြောင်တင်းတင်းရိုက်ချိုးလိုက်ခြင်းဖြစ်၏။ ဤနိုင်ငံသည် ကွဲပြားခြားနားမှုများကိုပေါင်းစပ်ထား၏။ ယင်းကွဲပြားခြားနားမှုကို ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့် တိုင်းရင်းသားခေါင်းဆောင်များက ပင်လုံ၌ပေါင်းစပ်ခဲ့ကြသည်။ ပင်လုံသဘောတူညီမှုသည်တန်းတူသော ပြည်ထောင်စုတည်ဆောက်ရန်ဖြစ်၏။

သို့သော်ပင်လုံသဘောတူညီမှုများ တဆင့်ပြီး တဆင့်ခြေဖျက်ခံခဲ့ရသည်။ ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံမှာလည်း ၁၉၉၀ အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲ ရလာဒ်ကိုစိန်ခေါ်လိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။ ၁၉၉၀ ရလာဒ်ကိုအပြီး တိုင်ချေဖျက်ရန်စိန်ခေါ် ခြင်းသည် ပြည်သူလူထုကိုစိန်ခေါ် ခြင်းဖြစ်သည်။ ချုပ်၍ဆိုရလျှင် နအဖဖွဲ့စည်းပုံနှင့် ၂၀၁၀ ရွေးကောက်ပွဲဆန့်ကျင်ရေးတိုက်ပွဲသည် အာဏာရရှိရေးတိုက်ပွဲမဟုတ်။ လွတ်လပ်ရေးနှင့်ထပ်တူမွေးဖွားလာသော ပြည်တွင်းစစ်ချုပ်ငြိမ်းရေး၊ ကျူးကျော်စစ်ကို အမှီပြု၍ယှဉ်သန်ကြီးထွားလာသော စစ်အာဏာရှင်စနစ်ချုပ်ငြိမ်းရေးနှင့် ဒီမို ကရေစီစနစ်ကျင့်သုံးသည့် စစ်မှန်သော ပြည်ထောင်စုတည်ဆောက်ရေးဖြစ်သည်။ တနည်းအားဖြင့် ဒုတိယလွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့်ပင်လုံ၌သန္ဓေတည်ပြီးပေါက်ဖွားလာခြင်းနှင့် လုံးဝဆက်စပ်မှုမရှိသော နအဖ (ဖွဲ့စည်းပုံ)သည် ပင်လုံနှင့်ပြောင်းပြန်ဖြစ်၏။ ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံပြင်ဆင်ခွင့် လုံးဝ (လုံးဝ) မရှိဘဲ ၂၀၁၀ ရွေးကောက်ပွဲဝင်ခြင်းသည် သမိုင်းကိုသစ္စာဖောက်လိုက်ခြင်းပင်ဖြစ်မည်။ တနည်းအားဖြင့်ပင်လုံစာချုပ်အား ဒုတိယမ္ပိပြောင်ကျကျ ပြည်ဖုံးကားချလိုက်ခြင်းဖြစ်ပြီး ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့် တိုင်းရင်းသားခေါင်းဆောင်များအား ကျေးဇူတ်ရာလည်း ရောက်ပေသည်။

ခိုင်လင်း (မေဃဝတီ) 1/12 /09

*(စာရေးသူ၏ ကိုယ်ပိုင်အာဘော် ထင်မြင်ယူဆချက် ဖြစ်သည်။ **စာတည်း**)*

နအဖ အဘိဓါန်မှာမရှိ

နအဖစစ်အုပ်စုရဲ့ အဘိဓါန်ထဲမှာ အမျိုးသားရင်ကြားစေ့ရေး ဆိုတဲ့ဝေါဟာရ မရှိဘူးဆိုတာ အိမ်ဖြူတော်ကပုဂ္ဂိုလ်တွေ သိမသိ မပြောတတ်ပါ။

ရဲဘော်ဖိုးသံချောင်း (ဗကပ)

(VOB 736)

ဒြဵမ်းခြောက်နိုပ်ကွပ်မျိုးဖြုတ်ရန်
ကြံဖန်နှိုက်ညှစ်
စစ်လက်နက်တွေဝယ်

ၽိုၼ်ၶၢဝ်ႇလွမ်းဝၼ်း Kommersant ၸွင်မိူင်းရတ်ႇသျိူဝ်ႈ ဢွၵ်ႇဝၼ်းထိ **23/12/09** ဝႃႈ ရတ်ႇသျိူဝ်ႈၶၢႆၶိူင်ႈမိၼ်ႇသိုၵ်း MiG-29 ပၼ်လုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈမွၵ်ႈ **20** လမ်း မိၼ်ႈၶၼ် **570** လၢၼ်ႉတေႃႇလႃႇ။ ၂၃/၁၂/၀၉ ရက်ထုတ် ရုရှားနေ့စဉ်သတင်းစာ *Kommersant* က ဗိုလ်သန်းရွှေ စစ်အုပ်စုအား ရုရှားမှ ကာလတန်ဖိုး ဒေါ်လာသန်း ၅၇၀ တန် *MiG–29* တိုက်လေယာဉ် ၂၀ စင်းခန့်ရောင်းချသည် ဟုဖေါ် ပြီ။

Supported by a grant from Foundation Open Society Institute (Zug)

OPEN SOCIETY INSTITUTE
& Soros Foundations Network